

Participatiereacties en antwoorden Heracless-Groen Staal - project van Tata Steel Nederland (TSN)

Versie 19 juli 2023 - definitief

Participatiereacties zijn de door TSN tot 3 mei 2023 ontvangen reacties - per onderwerp weergegeven en gesorteerd - deels samengevat
Antwoorden Tata Steel op de participatiereacties in zwarte tekst

Antwoorden van de provincie Noord-Holland (PNH) op reacties die via TSN aan hen zijn gericht - zijn in oranje tekst aangegeven.

De antwoorden op de participatiereacties die bij de PNH binnen zijn gekomen zijn te vinden op onderstaande website van de PNH

De Notitie Voornemen (met een beschrijving van het project) en het Participatieplan zijn te vinden op onderstaande website van de PNH

https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Gezonde_leefomgeving_Milieu/Projecten/Groen_Staal/Denk_mee

#	Onderwerp	Kernwoord	Fase	Participatiereactie	Antwoord Tata Steel IJmuiden (Oranje tekst van PNH)
1	Afvalstoffen	Stof	Operationele fase	Wat wordt er met slak en andere reststoffen gedaan? Als er sprake is van verladen voor transport, dan dient er rekening gehouden te worden met stofemissie en verkeersbewegingen.	De slak van de REF zal net als de huidige hoogovenslak direct verwerkt worden middels watergranulatie. Het volume zal naar verwachting met 25-50% afnemen. De andere reststoffen zullen in dit project net als in de huidige situatie voornamelijk verwerkt worden via de sinterfabriek. Wij voorzien op dit moment dus geen extra verladingen en transport van reststoffen.
2	Anders	Capaciteit	Anders	Hoe groot is de Nederlandse en wereldwijde behoefte naar staal?	In Nederland wordt er jaarlijks circa 7 miljoen ton staal zowel gemaakt als gebruikt. De wereldwijde vraag naar staal is jaarlijks circa 1,9 miljard ton. Al is het bedrijf in buitenlandse handen, we zijn een Nederlandse vestiging en het is belangrijk dat we hier ook het staal produceren dat we nodig hebben.
3	Anders	Capaciteit	Anders	Tata Steel geeft aan dat het belangrijk is om als land zelfvoorzienend te zijn als het om staal gaat. Dat is moeilijk te plaatsen omdat Tata Steel een buitenlands bedrijf is.	We richten ons met ons groen staal plan niet alleen op het verminderen van onze CO2-uitstoot, maar ook op het verhogen van een circulaire staalproductie. Wij zien hier bijvoorbeeld, op lange termijn, een mogelijke rol voor onze Hlsarna-technologie. Zo is het mogelijk om met deze technologie uit een aantal ijzerhoudende reststromen weer ruwijzer te halen en dit opnieuw in te zetten in ons productieproces. Ook is het mogelijk om met deze technologie meer schroot te recyclen. Ondertussen blijven we ook runs uitvoeren in Hlsarna. Ons moederbedrijf kijkt ook met interesse naar deze technologie.
4	Anders	Hisarna	Bestaande situatie	Wat is met Hisarna gebeurd?	TSN heeft de keuze gemaakt om met behulp van waterstof de uitstoot van CO2 te reduceren. De staal industrie zal een breder scala aan technologieën nodig hebben om wereldwijd de CO2 voetafdruk te verminderen. Hlsarna is een zeer compact proces dat zonder pellet, sinter, cokes of hoogoven ruwijzer kan maken. Er kunnen tevens minder hoogwaardige grondstoffen toegepast worden. Voor locaties waar CO2 opslag of hergebruik een optie is, blijft Hlsarna een concurrerend alternatief omdat de CO2 reststroom daar zeer geschikt voor is. Voor TSN kan Hlsarna op de langere termijn een rol vervullen in het verwerken van bijproducten en zo de circulariteit verder verhogen. Hlsarna maakt geen onderdeel uit van het voorgenomen project.
5	Anders	Hisarna	Bestaande situatie	Wat zijn de laatste ontwikkelingen in het Hlsarna-proefproces?	Tata Steel in IJmuiden heeft haar milieumanagement systeem gecertificeerd op basis van de ISO14001 norm. Het certificaat heeft betrekking op de gehele keten van grondstof tot eindproduct en is te vinden op de website. Deze certificering is niet wettelijk verplicht en maakt geen onderdeel uit van het project Heracless-Groen Staal. We beogen dat ook de nieuwe productie-installaties na ingebruikname zo spoedig mogelijk onder de ISO certificering gaan vallen.
6	Anders	ISO14001 scope	Anders	Tata dient om alle omwonenden en belanghebbenden gerust te stellen al haar onderdelen die in de ISO14001:2004-certificering in de scope stonden op het certificaat, en nu in het huidige certificaat in de bijlagen uitsluitend, hierin terug te plaatsen. Lay-out technisch is dit mogelijk en Tata kan dit doen.	De provincie Noord-Holland heeft op 21 maart 2023 ingestemd met de procedure en de planning die we inzetten voor het project Heracless-Groen Staal. Het is de planning om het project voor 2030 te realiseren. Met de overheden bespreken we de mogelijkheden om de procedures niet langer te laten duren dan nodig is.
7	Anders	Overheid	Anders	Wat zeggen de Rijksoverheid en de Provincie Noord-Holland over het project Heracless-Groen Staal? Het lijkt er namelijk op dat tien jaar voor hen veel te lang is.	De aanleiding voor het kort geding was het waarborgen van de privacy van onze werknemers. Inmiddels is er een uitspraak van de rechter, waarmee het geding is afgedaan.
8	Anders	Overheid	Bestaande situatie	Tata Steel is een kort geding tegen de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied gestart vanwege het cameratoezicht op Kookgasfabriek 2. Wat is de reden van het kortgeding?	Het verkrijgen van voldoende goed technisch opgeleid personeel is altijd een uitdaging. Gelukkig beschikt Tata Steel Nederland als één van de weinige bedrijven in Nederland over een eigen bedrijfsschool (Tata Academy). Gelukkig spreekt het werken aan vergroening veel jonge mensen aan waardoor we verwachten dat het recruter en opleiden van voldoende technische medewerkers gaat lukken.
9	Anders	Personeel	Operationele fase	Is er straks wel voldoende technisch geschoold personeel beschikbaar voor de uitvoering?	Het Project hanteert een geavanceerd risico managementproces. De 10 grootste risico's worden maandelijks doorgesproken. Een aantal van de grootste risico's focust zich op het bij elkaar komen van het investeringsbesluit, de vergunningsprocedure en de daadwerkelijke projectrealisatie.
10	Anders	Risico's	Alle	Wat zijn de go's en no-go's in dit project en wat zijn de risico's?	Het schoonmaken van speeltuinen is gestart na de grafietoverlast in 2018. Toen de hal tegen grafietoverlast bij Harsco in 2020 was gerealiseerd zijn we speeltuinen in Wijk aan Zee blijven schoonmaken. Er is echter geen aanleiding om schoonmaken te intensiveren. De laatste projecten voor korte termijn, zoals het 18 meter hoge winscherm, zijn in uitvoering en zullen verwaaiing van stof verder reduceren voor een betere leefomgeving. Deze projecten op korte termijn staan los van het project Heracless groen staal.
11	Anders	Stof	Bestaande situatie	De speeltuinen in Wijk aan Zee worden schoongemaakt. In IJmuiden nog niet, klopt dat?	Het project en de verschillende varianten zijn erop gericht om het staalvolume en daarmee ook de werkgelegenheid op peil te houden. Door de inzet van moderne installaties zal er wellicht een verschuiving zijn in de aard van de werkgelegenheid.
12	Anders	Werkgelegenheid	Alle	Zorgen over de impact op werkgelegenheid als volume in staal maken in de regio omlaag gaat naar aanleiding van uitspraken van Minnesma.	Dit is afhankelijk van de kwaliteit van de bodem en het doel waarvoor het gebruikt gaat worden. Voordat er met de aanleg begonnen gaat worden zal de kwaliteit in beeld worden gebracht. Mocht het zijn dat er gesaneerd moet worden dan zal dat in overeenstemming met wet en regelgeving gebeuren.
13	Bodem	Onderzoek	Aanlegfase	Moet de bodem gesaneerd worden?	Mocht sanering noodzakelijk zijn, dan zal dat plaatsvinden. We zijn op de hoogte van de mogelijke impact en zullen het meenemen in de planning. Het is op dit moment niet mogelijk om te versnellen omdat de precieze locatie van het project nog niet is vastgelegd. Wanneer de locatie duidelijk is, zal er een plan gemaakt worden om de kwaliteit van de bodem in kaart te brengen.
14	Bodem	Risicobeheersing	Aanlegfase	Hoe kan het proces worden versneld? Houdt Tata Steel wel genoeg rekening met realistische factoren waardoor het mogelijk langer gaat duren, bijvoorbeeld als bodemsanering nodig blijkt te zijn?	Het sluiten van Kooks- en Gasfabriek 2 en Hoogoven 7 zijn in dit project voorzien. De mogelijke activiteiten op de kavels van deze installaties maakt geen onderdeel uit van het project.
15	De locatie	Toekomst	Anders	Wanneer Kooks- en Gasfabriek 2, Hoogoven 6 en 7 sluiten, komt er een kavel vrij aan de Zuidwestkant van de fabriek. Zijn er reeds plannen voor deze ruimte?	De locatie van IJmuiden aan de kust is bijzonder geschikt voor staalproductie. Ondermeer vanwege de aan- en afvoer met schepen op zee en de beschikbaarheid van duurzame energie van windparken op zee. Het produceren van waterstof uit groene stroom maakt geen onderdeel uit van dit project.
16	De locatie	Waterstof	Anders	Is IJmuiden wel de beste plek om staal te maken? In Zweden wordt bijvoorbeeld nu al veel waterstof gemaakt, je zou dus denken dat dit de beste locatie is in Europa om staal te maken. Wil Tata Steel niet liever zelf waterstof maken?	

17	Energie en duurzaamheid	Alternatieven	Anders	Tip: kijk ook naar kernenergie.	Op dit moment kijken we niet naar de inzet van electriciteit opgewekt door kernenergie. We richten ons op het gebruik van groene waterstof en duurzaam opgewekte elektriciteit.
18	Energie en duurzaamheid	Circulariteit	Anders	Hoe beoogt Tata Steel de circulariteitsdoelstellingen te halen?	Door het optimaliseren van het gebruik van schroot dragen we bij aan verdere circulariteit. Circulariteit is echter breder dan de inzet van schroot alleen. Sinds de start is Tata steel heel sterk geweest in het nuttig gebruiken van alle nevenproducten van het staal maak proces. Verder richten we ons op het intern hergebruiken waardoor er minder primaire grondstoffen nodig zijn.
19	Energie en duurzaamheid	Circulariteit	Operationele fase	Schrotinzet in REF; stijging van circa 10% schrot wordt niet als indrukwekkend ervaren.	De schrotinzet in de REF gecombineerd met het maximaliseren van de schroot inzet in de converter leidt tot een totale schrotinzet van 30%. Met dit percentage wordt het al een hele grote technische uitdaging om ons hoogwaardige staal te maken.
20	Energie en duurzaamheid	Circulariteit	Operationele fase	Met de geplande enorme DRI-REF installaties blijft Tata Steel inzetten op import van ijzererts, met alle gevolgen van dien. De keten van mijnbouw, transport en verwerking van ijzererts leidt tot mensenrechtenschendingen, natuurschade en schadelijke emissies. Er is ook geen duurzame oplossing voor de verwerking van staalslak afkomstig van staalproductie met ijzererts, dat vol zit met schadelijke metalen. Nederland wil in 2050 een klimaatneutrale en circulaire economie zijn. In 2030 moet het grondstoffenverbruik al met de helft zijn afgenomen. De huidige plannen van Tata Steel staan daar haaks op, want de focus blijft op lineaire productie van staal uit ijzererts in plaats van toewerken naar volledig circulaire staalproductie in 2050. Een randvoorwaarde zou moeten zijn: productie van 50% circulair staal in 2030.	De DRP(DRI)-REF installatie verwerkt inderdaad erts (ijzeroxide) tot ijzer. In de toekomst kan dit ijzeroxide voor een deel mogelijk ook uit andere bronnen zoals de interne reststromen komen en daarmee dus een bijdrage leveren aan onze circulariteit. Het project Heracless-Groen staal zal de groei van de inzet van schroot naast erts als grondstof in het staalmaakproces mogelijk maken. Deze groei is beperkt door de verwachtingen van de beschikbaarheid van schroot in Europa. Bovendien kunnen niet alle kwaliteiten staal worden geleverd als alleen schroot wordt gebruikt. De REF maakt een slak, die net als de hoogovens slak geen ijzer en schadelijke metalen bevat en als grondstof voor de productie van cement kan dienen. De gekozen groene staal route gebruikt ook minder hulpstoffen zoals kalk en dolomiet dan alternatieve routes en levert daarmee een bijdrage aan het verminderen van het gebruik van primaire grondstoffen. Daarnaast zal er in de REF gebruik gemaakt worden van interne reststromen om ook daarmee primaire grondstoffen te verdringen. Bij de DRI-REF route komt minder staal slak vrij dan bij diverse alternatieven.
21	Energie en duurzaamheid	Circulariteit	Operationele fase	Sluiting van kooksfabriek 2, uiterlijk per 1 januari 2025, kan door veel meer inzet op recycling van schroot. Slechts 15 - 20% van de staalproductie bij Tata Steel Nederland is afkomstig van gerecycled schroot, terwijl dat percentage Europees op 56% ligt en in de Verenigde Staten nog veel hoger. Ondertussen exporteert Nederland nu 80% van het hier ingezamelde schroot. Het snel opschalen van circulair staal kan worden aangevuld met tijdelijke inkoop van kooks en/of ruwijzer, en productieverlaging. De staalproductie in de IJmond is in de afgelopen jaren sterk gestegen en het is de vraag of dit dichtbevolkte gebied een geschikte locatie is voor de op twee na grootste staalfabriek van Europa. Ook is er sprake van structurele overcapaciteit op de mondiale staalmarkt.	In het project is sluiting van KGF2 uiterlijk in 2029 voorzien. Onze huidige productie route waarbij we staal maken middels het converter proces heeft slechts beperkte energie beschikbaar voor het smelten van schroot. Daarom is bij dit proces de schroot inzet beperkt tot maximaal 25%. Er is op dit moment Europees onvoldoende schroot beschikbaar. Als wij meer schroot zouden inzetten, verdringt dit het gebruik van schroot elders. Het ligt voor de hand om schroot in eerste instantie te gebruiken voor laagwaardige staalproducten en ruwijzer voor hoogwaardige producten. Onze hoogwaardige producten hebben strenge eisen op het gebied van zogeheten restelementen, dit zijn niet ijzer atomen die via het schroot in het staal terecht komen zoals koper, nikkel, chroom. Het inkopen van ruwijzer is hiervoor geen oplossing omdat ook dat gesmolten moet worden in de converter en er daarmee dus minder energie/warme beschikbaar is voor het smelten van schroot. Momenteel bekijken we welke smelter we gaan realiseren en daarbij houden we rekening met de mogelijkheden inzet meer schrot. De staalproductie in IJmuiden is al jaren (>10jaar) op een gelijk niveau van maximaal 8 Mt. Uitbreiding van die capaciteit maakt geen onderdeel uit van het project.
22	Energie en duurzaamheid	Circulariteit	Operationele fase	Tata Steel beweert dat er straks circulair staal wordt gemaakt. Het gaat echter om een schamelijk 20%, misschien 30%. In mijn ogen is dit greenwashing. Ik zie graag veel sneller 100% circulair staal en dus geen nieuw staal dat elders dan maar gerecycled wordt.	De visie van Tata Steel is Green, Clean en Circulair. Het project Heracless-Groen staal zal de groei van de inzet van schroot naast erts als grondstof in het staalmaakproces mogelijk maken. Deze groei is beperkt door de verwachtingen van de beschikbaarheid van schroot in Europa. Bovendien kunnen niet alle kwaliteiten staal worden geleverd als alleen schroot wordt gebruikt. Dat betekent dat het project Heracless-Groen Staal naast de verhoging van de circulariteit van staal ook inzet in de vergroening van de staalproductie op basis van ijzererts. Met vergroenen doelen we op het significant verlagen van de CO2 uitstoot per ton geproduceerd staal. Tenslotte heeft Heracless-groen staal naast het verlagen van de CO2 uitstoot ook het doel de andere emissies van de IJmuiden site te verlagen door de bouw van compleet nieuwe installaties die de huidige hoogoven 7 en Kooks-en gasfabriek 2 kunnen vervangen. Circulariteit is één van de drie belangrijke beleidsdoelen: Groen, Schoon en Circulair. Voor de circulariteit willen we onder andere meer schrot/oud ijzer verwerken. Dat kan in de elektrische oven. Daarnaast zetten we in op het hergebruik van reststoffen uit het proces.
23	Energie en duurzaamheid	Circulariteit	Operationele fase	Tata Steel presenteert een beleid van "Groen, Schoon en Circulair" In het verhaal hoor ik echter niets over circulariteit.	Momenteel wordt gebruik gemaakt van 20% gerecycled schrot. In het project willen we dit opvoeren naar 30%. Er is onvoldoende oud staal beschikbaar om volledig in de vraag naar staal te voorzien. We zijn met klanten in gesprek over hoe we onze ambities op het gebied van circulariteit verder in kunnen vullen.
24	Energie en duurzaamheid	Circulariteit	Operationele fase	Waarom niet investeren in een fabriek voor het recyclen van staal?	De energiebehoefte en de leveringszekerheid van energie voor zowel de eigen installaties als de omgeving zijn een belangrijk onderdeel van het technische ontwerp. Het project mag tijdens zowel de realisatie als ook de operatie van de nieuwe installaties geen effect hebben op de leveringszekerheid van energie in de omgeving van Tata Steel. De primaire verantwoordelijk van de leveringszekerheid van de landelijke energienetten ligt voor elektriciteit bij TenneT en voor aardgas bij GasUnie.
25	Energie en duurzaamheid	Energie	Alle	Vanwege grote energiebehoefte van Tata Steel en de niet permanente beschikbaarheid van duurzame energie zoals van wind, zijn er zorgen om de energievoorziening in de omliggende plaatsen.	Gasunie legt de hoofdstructuur van het waterstofnetwerk in Nederland aan. Er komt een aparte aansluiting op het terrein van Tata Steel met het oog op de waterstofafname voor het project Heracless-Groen Staal. Gasunie levert ook de benodigde aardgas en past daarvoor de aansluiting aan.
26	Energie en duurzaamheid	Energie	Anders	Wat is de rol van Gasunie in de verduurzaming van Tata Steel?	Het produceren van groene waterstof maakt geen onderdeel uit van dit project Heracless-Groen Staal. Het op tijd beschikbaar hebben van de benodigde hoeveelheid waterstof is wel een onderwerp waarover we in gesprek zijn met de overheid en andere betrokken partijen.
27	Energie en duurzaamheid	Energie	Anders	De omschakeling van gas naar groene waterstof zou sneller moeten kunnen. Tata Steel zou zelf ook de investeringen kunnen doen voor de productie van groene waterstof in Europa of daarbuiten.	Tot 2032 wordt door het Ministerie van EZK een uitbreiding van meer dan 21 GW wind op zee electriciteitsopwekking voorzien. Onze extra vraag bedraagt dan ca.0,7 GW piekvermogen voor elektriciteit vanuit wind op zee voor onze walsen en smelters. Dat is 3% van de geplande wind op zee uitbouw. Voor de voorziene benodigde waterstof productie in NL tbv Tata Steel is nog ca 1,5 GW nodig, dat betreft 7% van de geplande Wind op Zee capaciteitsuitbouw. Op dit moment kijken we niet naar de inzet van electriciteit opgewekt door kernenergie.
28	Energie en duurzaamheid	Energie	Anders	Hoe zit het met de groene electriciteit voorziening, is er bijvoorbeeld voldoende wind op zee en hoe zit het met Nucleaire energie?	

29	Energie en duurzaamheid	Energie	Anders	Tata Steel zou volgens mij ook moeten investeren in het opwekken van eigen groene energie. Bijvoorbeeld voor 85% van het totaal. Wordt dat meegenomen in de plannen? Verder ben ik erg enthousiast over de nieuwe techniek.	Tata Steel IJmuiden is van plan zoveel mogelijk duurzame elektriciteit te gebruiken voor de toekomstige configuratie, in lijn met de trend van de Nederlandse elektriciteitsmix die in hoog tempo duurzamer wordt en waarvoor de verwachting is dat in 2030 76% van de elektriciteit duurzaam wordt opgewekt (PBL, Klimaat- en Energieverkenning 2022). Het zelf opwekken van duurzame energie maakt geen onderdeel uit van het project zoals dat nu voorligt.
30	Energie en duurzaamheid	Energie	Anders	Waar komt de aardgas vandaan voordat overgeschakeld is naar waterstof?	Wij kunnen met de DRI-technologie hoogwaardig staal maken. Daarbij gaan we eerst uit van het gebruik van aardgas en gaan we zo spoedig mogelijk over op waterstof en zetten restwarmte in. De benodigde aardgas komt via de leidingen van Gasunie. We zijn nog volop bezig met de energie- en warmtebalans.
31	Energie en duurzaamheid	Energie	Anders	Wat is de rol van waterstof in de verduurzaming van Tata Steel en kan waterstof een mogelijke bufferfunctie vervullen?	Naast duurzame elektriciteit speelt groene waterstof een belangrijke rol in onze transitie en in het project Heracleus-Groen Staal. Het opslaan van waterstof als energiebuffer maakt geen onderdeel uit van het project.
32	Energie en duurzaamheid	Energie	Anders	Wat is de rol van windmolens in de verduurzaming van Tata Steel?	We willen gebruik gaan maken van duurzame elektriciteit, die wordt opgewekt voornamelijk als zonne- en windenergie. De realisatie van windmolens maakt geen onderdeel uit van het project. Wind op zee is belangrijk voor de benodigde capaciteit van duurzame energie. TSN zal daar ook energie van betrekken.
33	Energie en duurzaamheid	Energie	Anders	Welk aandeel van de windmolens in Nederland heeft Tata Steel nodig om van groene energie voorzien te kunnen worden?	Tot 2032 wordt door het Ministerie van EZK een uitbreiding van meer dan 21 GW wind op zee electriciteitsopwekking voorzien. Onze extra vraag bedraagt dan ca.0,7 GW piekvermogen voor elektriciteit vanuit wind op zee voor onze walsen en smelters. Dat is 3% van de geplande wind op zee uitbouw. Voor de voorziene benodigde waterstof productie in NL tbv Tata Steel is nog ca 1,5 GW nodig, dat betreft 7% van de geplande Wind op Zee capaciteitsuitbouw.
34	Energie en duurzaamheid	Energie	Anders	Wordt er door Tata Steel gekeken naar het zelf produceren van waterstof?	Het produceren van waterstof op het terrein van Tata Steel is geen onderdeel van het voorliggende project. Wij richten ons op de aanlevering van waterstof via een regionale aftak van het landelijke netwerk dat momenteel wordt ontwikkeld.
35	Energie en duurzaamheid	Energie	Ontwerp	Bekijkt Tata Steel de mogelijkheid om deel te nemen in windparken op zee? En is windenergie een alternatief voor waterstof?	Voor het project Heracleus-Groen Staal streven we naar de inkoop van duurzaam opgewekte elektriciteit. Het deelnemen in windparken maakt geen onderdeel uit van het project. Naast elektriciteit hebben we eerst aardgas en vervolgens waterstof nodig. Windenergie kan gebruikt worden om groene waterstof te produceren. De productie van waterstof maakt geen deel uit van het project.
36	Energie en duurzaamheid	Energie	Operationele fase	De plannen gaan ervan uit dat er overgeschakeld gaat worden naar waterstof. Hoe zeker is het dat de waterstof (op tijd) beschikbaar is?	De installaties die we gaan plaatsen zijn geschikt om met zowel op aardgas als op waterstof te draaien. We zijn in gesprek over de levering van waterstof en de aansluiting op het regionale netwerk.
37	Energie en duurzaamheid	Energie	Operationele fase	Is restwarmte recyclebaar?	Er is uitgebreid onderzoek gedaan door het energiebedrijf binnen TSN naar mogelijkheden om warmte zo goed mogelijk te herbenutten. Het overgrote gedeelte van de restwarmte wordt ook herbenut en hierdoor is de energie-efficiëntie van het nieuwe proces aanzienlijk beter dan van de hoogoven route. Wij zijn in de afrondende fase van een studie naar het gebruik van de restwarmte van de nieuwe installaties. Daarbij zien we een aantal opties om de restwarmte in de installatie zelf te gebruiken om de energie efficiency te verhogen. Daarnaast zetten we een deel van de restwarmte om naar stoom die we op de site van Tata Steel kunnen gebruiken. De resultaten van de volledige studie zullen onderdeel zijn van de milieueffectenrapportage.
38	Energie en duurzaamheid	Energie	Operationele fase	Kan ervoor worden gezorgd dat deze oplossing ook een deel van de oplossing voor de energiebuffering in Nederland wordt? Laag verbruik bij weinig beschikbare duurzame energie en hoog verbruik bij veel beschikbare duurzame energie.	Tata Steel IJmuiden is van plan haar elektriciteitsverbruik zoveel als mogelijk af te stemmen op het aanbod van duurzame elektriciteit. In installaties met flexibiliteit zal worden geprobeerd meer elektriciteit af te nemen bij een hoog aanbod van duurzame elektriciteit, terwijl er bij een laag aanbod minder elektriciteit afgenomen zal worden.
39	Energie en duurzaamheid	Energie	Operationele fase	Vlamboogovens trekken veel stroom en hebben nog veel hogere inschakel stroompieken. Duidelijk is dat zonder speciale voorzieningen de REFs het elektrische net zullen beïnvloeden. In het MER verwachten we terug te vinden welke maatregelen hiervoor worden genomen en dat de maximale netspanningfluctuaties binnen de geldende marges blijven voor elektrische consumentenapparatuur.	Dit is een terecht opmerking en er wordt inderdaad in het ontwerp rekening gehouden met de mogelijke "flikker" die een grote smelter kan hebben op het nationale net. Hierover zullen we een afspraak met Tennet maken over de noodzakelijke voorzieningen.
40	Energie en duurzaamheid	Energie	Operationele fase	Worden er ook andere circulaire energiebronnen overwogen, zoals hout en afval?	Uiteindelijk zullen we gebruik maken van uitsluitend duurzame energie. We richten ons daarbij op elektriciteit uit wind en zon en groene waterstof. Zolang er voor de nieuwe installaties nog onvoldoende waterstof uit duurzame energie beschikbaar is, maken we voor die installaties gebruik van aardgas. We overwegen geen warmteopwekking met hout of afval.
41	Energie en duurzaamheid	Innovatie	Anders	Er wordt veel kennis ontwikkeld bij deze innovatieve aanpak voor de energietransitie. Kan daarvoor een campus worden ontwikkeld zodat de kennis wordt geborgd en ook elders toegepast kan worden?	Als Tata Steel hebben we al veel contact met kennisinstellingen. De energietransitie en waterstofeconomie brengen veel innovatieve ontwikkelingen met zich mee. Waar mogelijk willen we samenwerken en kennis delen om de energietransitie ook buiten ons bedrijf te stimuleren. De wijze waarop dat kan gaan we nog nader bekijken en uitwerken, in samenwerking met Techport.
42	Energie en duurzaamheid	Innovatie	Anders	Hoe denkt Tata Steel over een mogelijke Ecoport om de energietransitie te versnellen?	Met het project Heracleus-Groen Staal leveren we een belangrijke bijdrage aan de energietransitie in Nederland. Daarbij worden innovatieve technieken ingezet en wordt er veel kennis samengebracht en ontwikkeld. We willen samen met andere betrokken partijen, waaronder kennisinstellingen en de PoA nagaan hoe we de meerwaarde voor andere ontwikkelingen en bedrijven kunnen optimaliseren.
43	Energie en duurzaamheid	Klimaat	Alle	Dit is ook nodig om de plannen in lijn te brengen met het klimaatakkoord van Parijs. Met de huidige plannen, waarin Tata Steel in beginsel over zal stappen van steenkool naar aardgas, wordt volgens Tata steel een CO ₂ -reductie van 35% in 2030 gerealiseerd, terwijl 45% reductie in 2030 nodig is om in lijn te zijn met de anderhalve graad-doelstelling. Dit kan bereikt worden met een veel hogere inzet op gerecycled schroot. Daarmee komt ook de Nederlandse klimaatdoelstelling voor 2030 dichterbij. Een randvoorwaarde zou moeten zijn: 45% minder CO ₂ -uitstoot in 2030.	In de Expression of Principles die Tata Steel met onder andere het Ministerie van IenW heeft afgesloten op 15 juli 2022 is de ambitie opgenomen om een CO ₂ reductie na te streven die in lijn is met het Nederlandse Klimaatakkoord en Coalitieakkoord, en onderzoekt of mogelijk is om naar een reductie van 40% te gaan, wat hoger zou zijn dan de proportionele bijdrage van Tata Steel aan de Industrie-opgave uit het Klimaatakkoord. Daarmee zijn de plannen in lijn met of overtreffen de doelstellingen voor de industrie in het Klimaatakkoord.
44	Energie en duurzaamheid	Klimaat	Alle	Tata Steel zal met de huidige plannen een zeer groot beslag leggen op het aanbod van groene waterstof, en daarmee op groene elektriciteit uit windparken op zee, terwijl andere sectoren daar ook gebruik van willen maken. Daar komt bij dat op de Noordzee tegelijkertijd een natuurtransitie moet plaatsvinden waardoor we zuinig met de ruimte op de Noordzee om moeten gaan. Productieverlaging en inzet op circulair staal brengt de staalfabriek beter in lijn met het beschikbare aanbod van duurzame energie. Productie van staal uit schroot kost tot 75% minder energie dan productie van staal uit ijzererts.	Wij begrijpen deze reactie als een aanmoediging om te kijken naar een hogere schrootinzet. De strategie van Tata Steel is "Groen, schoon en circulair". Vanuit deze wordt reeds gekeken naar hoe maximaal schroot kan worden ingezet in de nieuwe en bestaande installaties. Wel moet worden opgemerkt dat de hoeveelheid beschikbaar schroot op de markt beperkt is, hetgeen (voorlopig) een belangrijke belemmering is voor maximale inzet.
45	Energie en duurzaamheid	Participatieruimte	Bestaande situatie	Waterstof staat nu hoog op de politieke agenda, maar wat als de interesse wegebt?	De Rijksoverheid geeft aan dat waterstof essentieel is voor de energietransitie en staat daarom ook hoog op de agenda. Tata Steel heeft er vertrouwen in dat de Rijksoverheid een consistent beleid zal gaan voeren de komende jaren en waterstofproductie en gebruik langdurig zal stimuleren

46	Energie en duurzaamheid	Steenkool	Alle	Wordt naast cokes ook nog bruine steenkool ingezet in de Hoogovens?	Cokes worden momenteel in de Kooks en Gasfabrieken gemaakt uit steenkool. We maken geen gebruik van bruinkool. Het project Heracleus-Groen Staal is erop gericht om met nieuwe installaties Hoogoven 7 en Kooks- en Gasfabriek 2 te kunnen sluiten.
47	Energie en duurzaamheid	Waterstof	Operationele fase	Waar worden de grote hoeveelheden waterstof straks vandaan gehaald? Gaat Tata Steel zelf waterstof maken als het netwerk er nog niet is en/of er niet genoeg windmolens zijn voor het opwekken van de benodigde energie?	Groene waterstof wordt geproduceerd met behulp van duurzaam opgewekte elektriciteit. Dat opwekken kan in Nederland gebeuren op basis van bijvoorbeeld windenergie van zee. Ook is import van groene waterstof mogelijk. Gasunie realiseert een netwerk voor de levering van waterstof. De grote geplande extra elektriciteitsopwekking van Wind op Zee (21 GW tot 2032) maakt dat er naar verwachting meer dan voldoende groene elektriciteit beschikbaar is. HNS/Gasunie plant om Tata Steel tijdig aan te sluiten op het nieuw te bouwen H2-netwerk.
48	Financiën	Financiën	Anders	Het is ons duidelijk dat de doelstelling pas gerealiseerd kan worden als de nieuwe Heracleus procesinstallaties operationeel zijn. Het bestaande bedrijf zal immers voldoende verdienvermogen moeten behouden om de nieuwe investeringen te kunnen betalen. Onzes inziens zou het goed zijn als in het MER volledige openheid en transparantie betracht wordt over de in's en out's van de investeringsfinanciering (inclusief de staatssteun) en het eerst mogelijke moment van sluiting van oude procesinstallaties.	In het milieueffectrapport (MER) zal de tijdlijn van het project behandeld worden. Subsidie en staatssteun is aan Europese regelgeving onderhevig. Een lidstaat, in dit geval Nederland, mag geen concrete toezeggingen doen aan een bedrijf uit de lidstaat, voordat de Europese Commissie (EC) toestemming heeft gegeven. Er zullen evenwel verschillende communicatie momenten volgen, voordat de EC uitspraak doet, zoals een Joint Letter of Intent, of Memorandum of Understanding. Dit proces staat op zich los van de vergunningverlening. TSN en overheden coördineren wel dat de verwachtingen en tijdlijnen in de verschillende trajecten op elkaar zijn afgestemd.
49	Financiën	Financiën	Anders	Het plan kost 2,8 miljard euro en moet voor de helft worden betaald uit belastinggeld. Hoe wordt dit bekostigd? Is dit realistisch? En wat is de mening van T.V. Narendran hierover?	De voorgespiegelde kosten veronderstellen een exact getal. Hoewel het om een miljard investering gaat, klopt dit bedrag niet. De aandeelhouder TSL, onderdeel van de Tata Group, wil in 2045 klimaat neutraal zijn. TSN is een efficiënte speler op de Europese staalmarkt, en het past hiermee in de strategie van TSL dat TSN stappen zet, in lijn met de Europese en Nederlandse context en snelheid, naar klimaatneutrale staalproductie.
50	Financiën	Financiën	Anders	Hoe wordt dit project bekostigd? Is de subsidieaanvraag toegekend?	In Nederland is een maatwerk traject opgetuigd dat voor industriële bedrijven kan ondersteunen bij een snelle energie transitie. TSN is in het kader van dit maatwerk in gesprek met de nationale overheden over ondersteuning van dit project. De contouren hiervan zijn in juli 2022 in de Expression of Principles vastgelegd.
51	Financiën	Financiën	Anders	Hoeveel geld wil Tata Steel van de overheid hebben en is er dan geen sprake van staatssteun?	Er is in Europa, ondermeer in Duitsland en Frankrijk al ervaring met financiële ondersteuning van staalbedrijven. Het gaat dan om een bijdrage in de onredelijke top. Subsidie en staatssteun is aan Europese regelgeving onderhevig. De Europese Commissie (EC) moet hier toestemming voor geven.
52	Financiën	Financiën	Anders	In hoeverre moet de belastingbetaler opdraaien voor de kosten van waterstof?	De staalprijs wordt op de wereldmarkt bepaald. De Europese overheid gaat een grensheffing instellen voor grijs staal (CO2 heffing - CABM). Als binnen deze heffing, de kosten van waterstof hoger liggen dan het alternatief voor de concurrenten van TSN, zal er een subsidie nodig zijn om op waterstof over te kunnen gaan. Subsidies worden uit de rijks- of Europese begroting betaald. Hiertegenover staat dat TSN ook gedurende de transitie vele miljarden aan CO2 heffingskosten afdraagt aan de Nederlandse overheid. De overgang naar waterstof zal waarschijnlijk, net als de start van windparken en zonnepanelen door de overheid worden ondersteund.
53	Financiën	Financiën	Anders	Klopt het dat Tata steel afhankelijk is van subsidies van het Rijk? Om hoeveel geld gaat het? Wat zijn de totale kosten van het project? En gaan de plannen ook door als de subsidie niet wordt verleend?	Europa heeft hogere klimaat ambities dan andere werelddelen. TSN onderschrijft deze ambities. Voor de omzetting van het Hoogoven proces, ontstaat een onredelijke top voor elke Europese speler. Inmiddels hebben 2 spelers subsidie gekregen in de orde van grootte van 40-50% van het investeringsbedrag. Andere spelers hebben een aanvraag bij haar lidstaat (en deze bij EU) gedaan. Het gaat om een miljard investering. De subsidie is voor de onredelijke top, dit betekent dat het bedrijf normaal gesproken deze investering niet zelf zou hebben gedaan zonder subsidie.
54	Financiën	Financiën	Anders	Mag Tata zelf besluiten nemen ten aanzien van het project? In hoeverre heeft India hier een zeggenschap in?	Tata Steel Nederland (TSN) heeft als structuurvennootschap een eigen bevoegdheid om te beslissen over noodzakelijke investeringen. De aandelen van TSN zijn in bezit van Tata Steel Limited (TSL - India). Het is daarom logisch dat de eigenaar van het bedrijf zeggenschap heeft over dusdanig grote investeringen en financiering hiervan zoals in dit project.
55	Financiën	Financiën	Anders	Tata Steel draait na Heracleus 1 met een deel groene en een deel vieze fabriek. Welke van de twee heeft de beste business case?	De hoeveelheid staal die we gaan produceren zal niet veranderen. Het maken van groen staal is wel duurder en de business case zal dus afhangen van de bereidheid in de markt om iets meer te betalen voor groen staal.
56	Financiën	Financiën	Anders	Wat doet het met de business case als je aantal jaar op aardgas draait?	We verwachten dat de netto kosten voor aardgas en waterstof niet veel verschil uit zullen maken voor de business case.
57	Financiën	Financiën	Anders	Wat zijn de kosten van fase 1 van het project tot en met de sluiting van Kookgasfabriek-2?	Tot sluiting van KGF2, wordt de investering gedaan in de nieuwe fabrieken. De gehele uitgaven voor de nieuwe fabrieken vinden plaats in deze periode. Na omstelling ontstaan andere operationele kosten (meer groene elektriciteit, waterstof, hernieuwbare gassen ipv kolen).
58	Financiën	Financiën	Anders	Wordt dit project gefinancierd door het moederbedrijf in India?	De nieuw te bouwen installaties zullen op de balans (activa, bezittingen) van TSN komen. Vanuit de boekhoudkundige theorie moeten dan ook de financiering (in de vorm van vreemd of eigen vermogen) op de passiva zijde van de balans van TSN komen. De bezittingen en schulden van TSN worden geconsolideerd in de balans van TSL, dit is bijvoorbeeld zichtbaar in de jaarrekening van TSL.
59	Financiën	KGF2	Anders	Tata Steel geeft aan dat de kosten van het vervroegd sluiten van kookgasfabriek 2 rond de 300 miljoen euro per jaar bedragen, vanwege het moeten inkopen van kooks, het niet meer kunnen verkopen van overtollige kooks, en vanwege het feit dat de kookgasfabriek restgassen produceert die via de energiecentrales van Vattenfall worden omgezet in elektriciteit en warmte voor andere fabrieksonderdelen. Tata geeft aan deze kosten niet te kunnen dragen. Het is belangrijk om hierbij op te merken dat het hier gaat om de gevolgen van onverantwoordelijke bedrijfsvoering door Tata Steel zelf. Kookgasfabriek 2 had al in de jaren negentig gesloten moeten worden, maar dat is nooit gebeurd. Korte termijn winst werd belangrijker geacht dan de gezondheid voor omwonenden. Daarmee heeft Tata Steel zich in deze positie gemanoeuvrerd. De Europese staatssteunregels staan niet toe dat Tata Steel door de overheid gecompenseerd wordt voor het vroegtijdig sluiten van een fabriek die niet aan milieunormen kan voldoen.	Beide kooks- en gasfabrieken voldoen naar onze interpretatie van de regels over rauwe ovens aan de Europese en Nederlandse regelgeving, waarbij de deuremissies bijvoorbeeld worden gemeten volgens de norm voor nieuwe kooks- en gasfabrieken. Ook verlaagt TSN de emissies van haar fabrieken, die dus al binnen de Europese regelgeving liggen, middels de Roadmap+.
60	Financiën	Subsidie	Bestaande situatie	Gaat het nog wel project door als er geen subsidie wordt verleend vanuit de overheid?	Europa heeft hogere klimaat ambities dan andere werelddelen. TSN onderschrijft deze ambities. Voor de omzetting van het Hoogoven proces, ontstaat een onredelijke top voor elke Europese speler. Inmiddels hebben 2 spelers subsidie gekregen in de orde van grootte van 40-50% van het investeringsbedrag. Andere spelers hebben een aanvraag bij haar lidstaat (en deze bij EU) gedaan. Het gaat om een miljard investering. De subsidie is voor de onredelijke top, dit betekent dat het bedrijf normaal gesproken deze investering niet zelf zou hebben gedaan zonder subsidie.

61	Formele procedure	Digitale veiligheid	Anders	Digitale veiligheid dient in de ruime zin des woords gegarandeerd te worden door Tata omvatting haar gehele vergunningenpakket en serieus onderdeel te zijn van de VTH bij Tata. Ook in het tijdsplan voorafgaande aan uitvoering plan HeraCless groen staal. Dus nu.	Veiligheid is bijzonder belangrijk en daarom besteden we ook veel aandacht aan de risico's en het veilig kunnen werken en produceren. Bij het ontwerp van het project wordt naar alle aspecten van veiligheid gekeken, dus ook naar digitale veiligheid. Het ontwerp en de aandacht voor veiligheid zijn onderwerpen bij vergunningverlening en later het toezicht en de handhaving.
62	Formele procedure	Gemeenten	Anders	Hoe past het project in de omgevingsvisie/lokaal beleid van de omliggende gemeenten? Knelpunt kan bijvoorbeeld zijn de infra buiten het terrein.	In het kader van ondermeer het Projectbesluit wordt aandacht besteed aan de ruimtelijke ordening en toetsing aan de omgevingsvisie en ander nationaal, regionaal en lokaal beleid. De infrastructuur buiten het terrein van Tata Steel maakt geen onderdeel uit van dit project. We gaan graag met de gemeenten in gesprek over de relatie tussen het project en de Omgevingsvisies.
63	Formele procedure	Gemeenten	Anders	Wat is de rol van de gemeentes, van de provincie, en van de verschillende omgevingsdiensten (OD IJmond, ODNZKG en OD Noord-Holland-noord) in dit gehele proces?	De provincie Noord-Holland is coördinerend bevoegd gezag. Dat wil zeggen dat zij verantwoordelijk zijn voor het formele traject om tot vergunningverlening en een projectbesluit te komen. Een deel van de werkzaamheden hebben ze daarbij uitbesteed aan de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG). Ook andere overheidsinstanties zijn betrokken zoals Rijkswaterstaat, de Veiligheidsregio en de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord voor natuur. De gemeenten hebben een adviserende rol in de (milieu)vergunningverlening en het projectbesluit.
64	Formele procedure	Normen	Anders	Zijn de normen van Tata Steel dezelfde als die van de WHO?	Voor Tata Steel zijn de wettelijke emissie-normen leidend. De waarden van de WHO zijn advieswaarden voor de leefomgeving. Reductie van emissies draagt bij aan een betere leefomgeving. Recent is de WHO met nieuwe waarden gekomen. Zodra die worden ingevoerd geldt dat daaraan op vele plekken in Nederland niet voldaan kan worden. Voor bijvoorbeeld fijnstof geldt in de IJmond dat er meerdere bronnen zijn (ook buiten Tata Steel) die bijdragen aan de concentraties in de leefomgeving. Er zal op dat moment een discussie moeten worden gevoerd hoe met alle bijdragen, waaronder die van Tata Steel, wordt omgegaan.
65	Formele procedure	Normen	Operationele fase	Wij zijn van mening dat de kaders (gezondheidswinst, CO2- en stikstofreductie) en onze (aanvullende) voorwaarden de basis moeten vormen voor zowel deze m.e.r.-procedure als de NRD.	Het project HeraCless- Groen Staal is gericht op het maken van groen staal in een schone omgeving. In de voorbereiding en de uitwerking spelen de genoemde aspecten gezondheid, CO2 en stikstof dan ook een belangrijke rol. Deze aspecten komen aan de orde in de milieueffectrapporten, de vergunningaanvragen als ook in het milieueffectrapport (MER).
66	Formele procedure	Onderzoek	Anders	Met betrekking tot de meetbare effecten van alle maatregelen m.b.t. de HeraCless installaties is het gewenst om voorafgaand aan de controle van de nieuwe HeraCless installaties voordat deze in gebruik worden genomen een 0-meting uit te voeren en te vergelijken met meting(en) gedurende daadwerkelijke productie. Zoiets zouden we graag zien terugkeren in het realisatieplan.	De controle op de naleving van de milieuvergunning ligt bij de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG). Voor hun reactie verwijzen we graag naar onderstaande tekst. PNH: In het MER worden de verwachte effecten van HeraCless-Groen Staal ten opzichte van de referentiesituatie (0-situatie) inzichtelijk gemaakt. Toekomstige emissies worden in vergunningen voor HeraCless-Groen Staal vastgelegd. Voordat de nieuwe installaties in gebruik mogen worden genomen beoordeelt de OD NZKG aan de hand van metingen of de werkelijke emissies voldoen aan de normen die in de vergunningen zijn opgenomen. Op die manier wordt gecontroleerd of de effecten ten aanzien van emissies zoals geschetst in het MER daadwerkelijk worden gehaald.
67	Formele procedure	Participatie	Alle	Vanwege de transparantie moeten alle vergunningen en aanpassingen in één proces afgehandeld worden, aldus de notitie. Dat is waar het mis gaat. Het proces van vergunnen is belangrijker geworden dan dat waar het om moet gaan. Het uitgangspunt van een participatieproces is dat de samenleving er als geheel beter van wordt. Dat doel zien wij niet terug in het participatieproces en is ook zoals is ingezet niet samen vastgesteld. Een gezonde leefomgeving wordt niet als randvoorwaarde voor industriële activiteit gezien. Schade aan de omgeving wordt gezien als een gegeven, een logisch gevolg van de activiteit van het bedrijf. Het doel lijkt gericht op het mogelijk maken van het bedrijfsplan 'Groen Staal'. Daarvoor zijn vergunningen nodig en er is grote haast om deze snel af te geven.	Het is in het belang van zowel CO2 reductie (klimaatdoelstellingen /groen staal) als overige emissiereducties (staal in een schone omgeving) om zo spoedig mogelijk met realisering van het project te kunnen beginnen. Om te kunnen beginnen met bouwen zijn vergunningen nodig. In die optiek is inderdaad Tata Steel, maar ook klimaat en omgeving, erbij gebaat dat het vergunningenproces vlot verloopt. Stelling die Tata Steel daarbij inneemt is echter wel dat dit moet leiden tot robuuste vergunningen, want anders gaat er veel tijd verloren in reparatie van vergunningen later in de procedure. Om de vergunningen robuust te krijgen is een dergelijke vorm van participatie noodzakelijk, welke dan ook wordt nagestreefd door middel van het Participatieplan. Er wordt ruim de tijd genomen voor participatie en het zorgvuldig verwerken van de reacties en het nadenken over eventuele aanpassingen in het project (en daarmee in de vergunningen). In die zin nemen wij juist terdege als uitgangspunt dat de samenleving als geheel er beter van wordt.
68	Formele procedure	Transparantie	Alle	Hoe wordt gegarandeerd dat de gegevens en berekeningen die TSN nu aanlevert kloppen? De ervaring heeft geleerd dat gegevens vaak niet kloppen. We zien graag een garantie dat deze gegevens juist zijn	Bij het milieueffectrapport (MER) en de vergunningaanvragen worden onderzoeksrapporten gevoegd en openbaar gemaakt. De gegevens waarop die onderzoeken zijn gebaseerd en de wijze waarop het onderzoek is uitgevoerd, dienen herleidbaar te zijn. Het bevoegd gezag beoordeelt de rapportages en de onderzoeken hierop en belanghebbenden kunnen ook aangeven als zij van mening zijn dat gebruikte gegevens of berekeningen niet juist zijn.
69	Formele procedure	Transparantie	Alle	Hoe zorgt de provincie er voor dat de monitoring van het proces open en transparant is?	Voor beantwoording van deze vraag verwijzen we graag naar onderstaande reactie van de provincie Noord-Holland en de Omgevingsdienst NZKG PNH:De provincie heeft als start van dit proces de Notitie Voornemen vastgesteld op 21 maart 2023 met onder andere de publicatie van bijbehorend document 'werkwijze participatie projectbesluit'. Hierin staat onder andere beschreven hoe de provincie als bevoegd gezag toetst of de initiatiefnemer volgens het participatieplan blijft werken. In het document zijn ook concrete afspraken gemaakt over een transparante werkwijze en monitoring. De werkwijze participatie projectbesluit is gepubliceerd op de website van de provincie: https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Gezonde_leefomgeving_Milieu/Projecten/Groen_Staal
70	Formele procedure	Transparantie	Anders	Maakt Tata Steel haar milieubeleid openbaar voor belanghebbenden?	Tata Steel NL publiceert jaarlijks een duurzaamheidsverslag. Hierin zijn veel data beschikbaar en staat tevens het milieubeleid van TSN omschreven.
71	Formele procedure	Vergunning	Aanlegfase	Als de bouwfase lang duurt is hier mogelijk ook een milieuvergunning voor nodig.	De milieueffecten tijdens de bouw (aanlegfase) worden beoordeeld in het milieueffectrapport (MER). Op dit moment is niet voorzien dat voor de bouwfase een aparte milieuvergunning vereist is. We zullen dit nogmaals beoordelen en met de Omgevingsdienst bespreken.
72	Formele procedure	Vergunning	Alle	De vergunning(en): Het terrein van TSN wordt feitelijk her-ontwikkeld. Het gaat nu om drie nieuwe installaties en op termijn meer en ingrijpende aanpassingen op bestaande installaties op het hele terrein. Daarom is een nieuwe algehele (paraplu) vergunning voor het hele terrein op zijn plaats. Installaties moeten in relatie tot elkaar en het hele terrein inclusief de onderaannemers worden gezien. Het is een kans op actualisatie en vergroot de transparantie. Nu zijn er honderden actualisaties op onderdelen van de verouderde revisievergunning uit 2007.	Voor het milieueffectrapport (MER) wordt een integrale beoordeling gemaakt van de milieueffecten van het project in combinatie met de referentiesituatie en autonome ontwikkelingen. Door deze brede toetsing kan een goed oordeel worden gevormd. Naast dit project hebben we nog meer ontwikkelingen waarvoor we binnenkort een vergunning aan gaan vragen. Daarmee ligt het aanvragen van een revisievergunning op dit moment niet voor de hand en bovendien zou het ook meer tijd vergen waardoor onze ambitie in gevaar komt om de nieuwe installatie voor 2030 in bedrijf te nemen.

73	Formele procedure	Vergunning en	Aanlegfase	Wordt er een apart vergunningstraject doorlopen voor de sloop van de huidige gebouwen?	Dat is afhankelijk van het gebouw en zijn functie. Wij zullen wanneer een gebouw gesloopt gaat worden de juiste vergunningen en meldingen indienen.
74	Formele procedure	VN-Kinderrecht en	Alle	Bij vergunningverlening zal VN-kinderrechtenverdrag, artikel 3, lid 1 toegepast moeten worden en hier zal Tata in haar plan en vergunningaanvraag rekening mee dienen te houden.	Wij hechten veel waarde aan de bescherming van kinderrechten, dit komt ondermeer tot uitdrukking in ons inkoopbeleid. Het VN-kinderrechtenverdrag maakt echter momenteel geen onderdeel uit van het formele toetsingskader voor de Nederlandse milieuvergunningen.
75	Formele procedure	Waterstof	Ontwerp	De waterstoffabriek staat ingetekend op het grensgebied van Heemskerk. Dit kan mogelijk botsen met het plan van Tata Steel. Bepaald provinciaal beleid zou kunnen botsen met lokaal beleid. Het lijkt nu alsof het meeste contact met de provincie verloopt en niet met de gemeente.	In het plan Heracleus-Groen Staal is geen waterstoffabriek voorzien. Als we in de toekomst toch van plan zouden zijn om op onze locatie waterstof te gaan produceren, dan zal dat afgestemd worden met zowel de provincie als de gemeenten en getoetst worden aan het beleid en bestemmingsplannen/ omgevingsplannen.
76	Geluid	Geluid	Operationele fase	Het is bekend dat de nieuwe technieken veel hoogfrequent geluid produceren dat als zeer hinderlijk wordt ervaren. Wettelijk geldt een maximale geluidsnorm op de gevels van omwonenden. Het ligt voor de hand te vereisen dat de geluidsbelasting wordt beperkt tot 40 dB(A) op elk moment en in ieder geval dat de nieuwe Heracleus installaties geen nieuwe extra geluidsbelasting gaan opleveren. Daarom moet aangegeven worden hoe de afscherming van nieuwe geluidsbronnen wordt aangepakt.	In het project Heracleus-Groen Staal komen er geluidsbronnen bij, maar er zullen ook bronnen verdwijnen. In de nieuwe situatie moet nog altijd aan de geldende geluidsnormen worden voldaan. Voor het milieueffectrapport (MER) en de vergunningaanvraag wordt daarvoor een geluidsonderzoek uitgevoerd. Daarin worden alle geluidsbronnen opgenomen. De geluidsbelasting wordt beoordeeld op basis van de vergunde waarde. Het is door maatregelen en de afstand niet waarschijnlijk dat hoogfrequent geluid tot overlast zal leiden. De beoordelingsmethodiek houdt rekening met de frequentie van het geluid.
77	Geluid	Geluid	Operationele fase	Trafo's van Tannet kunnen veel (100 dB(A)) geluid maken bij het schakelen. Wordt dat meegenomen in de berekeningen.	Alle relevante geluidsbronnen die onder de vergunning van Tata Steel vallen worden opgenomen in het geluidsmodel. Met het geluidsmodel wordt bepaald of wordt voldaan aan de normen.
78	Geluid	Geluid	Transitiefase	Tijdens de transitiefase zullen zowel de huidige fabrieken als de nieuwe modellen operationeel zijn. Betekent dit dan ook dat er met name in de transitiefase meer emissie en meer geluidsoverlast optreedt dan wat gangbaar is?	Tijdens de transitiefase zullen een aantal bestaande installaties op een lagere last draaien, waardoor er enige afname van geluid optreedt voor die installaties. Daarnaast zullen de nieuwe installaties in bedrijf genomen worden, waardoor er geluid bijkomt. Gezamenlijk zal in de transitiefase mogelijk een kleine toename van geluid plaatsvinden, die gecompenseerd dient te worden of waarvoor tijdelijk toestemming dient te worden verkregen.
79	Geluid	Geluid	Transitiefase	Ik maak me zorgen over met name geluid tijdens de transitiefase. Hoe wordt dat onderzocht en hoe wordt voorkomen dat ik overlast ondervind.	De milieueffecten van het plan, waaronder ook geluid en stof, worden onderzocht voor het milieueffectrapport (MER). Bij dat onderzoek wordt ook specifiek aandacht besteed aan de transitiefase. De uitkomsten worden beoordeeld op basis van normen. Het MER wordt samen met de vergunningaanvragen ter beoordeling bij de Omgevingsdienst ingediend.
80	Gezondheid	Gezondheid	Alle	We staan ook voor groen staal in een schone omgeving en willen zien dat de gezondere leefomgeving op nummer één staat. In de plannen voor groen staal zien we helaas na de interventies uit de Roadmap+ te weinig gezondheidswinst met de nieuwe fabrieken. Het is duidelijk dat de CO2- en stikstof uitstoot echt wel verminderd wordt, toch blijven de percentages van de Paks en ZZS hangen rond 45 of 65%. Dan hebben we het nog niet over de rekenverschillen. We hebben de volgende adviezen en reacties op het KVVVP ten aanzien van gezondheidswinst: 1. Bepaal met alle betrokkenen (bewoners en deskundigen) wat voor hen een gezonde leefomgeving is en bepaal dan welke streefwaarden van de emissies daar bij horen en of dat bedrijfseconomisch kan. 2. Laat zien in grafieken hoe de uitstoot de afgelopen periode was en laat in diezelfde grafiek zien wat de te verwachten uitstoot na alle interventies is. Dat is duidelijker dan werken met percentages in een staafdiagram. 3. Zet alles op alles om de vervuilenste onderdelen van de fabriek zo snel mogelijk te sluiten, liever in 2025 dan later. Hier is de snelste slag te maken wat betreft gezondheid. Laat zien wat dat kost en wat het oplevert op korte en lange termijn.	We hebben naar aanleiding van de participatiereacties ondermeer een focusgesprek georganiseerd over het onderwerp gezondheid. We overwegen om het historische verloop van emissies in grafieken weer te geven. De effect van het project op de luchtkwaliteit, en daarmee ook op de genoemde aspecten zoals PAK's en ZZS, wordt onderzocht in het kader van ondermeer de vergunningaanvragen. Daarbij komt ook aan de orde welke technieken worden ingezet en of verdere reductie mogelijk en haalbaar is. In het milieueffectrapport wordt specifiek ingegaan op gezondheid en de afwegingen die in dat kader gemaakt zijn. Het toepassen van Best Beschikbare Technieken (BBT) is verplicht en hiervoor geldt dan ook geen economische afweging. Dat geldt ook voor emissies voor Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) boven de grens van het maximaal toelaatbaar risico (MTR). Bij maatregel die verder gaan dan BBT en MTR kan wel een economische afweging worden gemaakt. Voor ZZS geldt een minimalisatieverplichting.
81	Gezondheid	Gezondheid	Anders	Het Groen Staal plan zou een positief effect op de leefomgeving hebben, maar volgens de geformuleerde kaders moet het ook bedrijfseconomisch verantwoord zijn. Maar wie bepaalt nu welk kader prioriteit krijgt?	De wettelijk verplichte maatregelen zijn uiteraard het uitgangspunt en daarbij wordt er geen bedrijfseconomische afweging gemaakt. Als er daarnaast goede suggesties worden gedaan, gaan we daar zeker serieus naar kijken, ook als die buiten de kaders vallen. Dat betekent echter niet dat alles kan. We kijken naar de verhouding tussen de extra investering en de milieuwinst. De provincie kijkt daarin mee en beoordeelt onze afweging.
82	Gezondheid	Gezondheid	Anders	Wat betekent "schoon" staal en is dit hetzelfde als 'gezond' en 'gezondheid'? En Waarom gaat het dan niet over gezond en gezondheid?	Groen Staal in een schone omgeving betekent voor ons inderdaad dat het project bijdraagt aan verbetering van de leefomgeving. Met de Roadmap plus treffen we hiervoor tot 2025 een pakket aan bovenwettelijke maatregelen. Het project Heracleus-Groen Staal draagt ook bij aan de verbetering van de leefomgeving. Dat project voorziet in de sluiting van de KGF2 voor 2030. In het milieueffectrapport (MER) wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan gezondheid.
83	Gezondheid	Gezondheid	Anders	Wij vragen de overheid om stelling te nemen voor het scenario dat op de meest korte termijn de meeste gezondheidswinst oplevert en binnen de in deze brief besproken kaders voor stikstof en CO2 blijft.	Deze reactie is primair gericht aan de overheid. Als Tata Steel hebben we het programma Roadmap Plus dat gericht is op het op korte termijn (tot 2025) bereiken van verbeteringen in de leefomgeving. Het Project Heracleus-Groen Staal is gericht op de iets langere termijn (2030) en de transitie naar de toekomst. Daarbij bereiken we niet alleen een reductie van de CO2 emissie maar dragen we ook bij aan de verdere verbetering van de leefomgeving. PNH: De aanleiding en scope voor de projectprocedure is het het project van initiatiefnemer Tata Steel voor Heracleus-Groen Staal, een nieuwe productiewijze met een aantal nieuwe fabrieken waarbij staal wordt geproduceerd met behulp van aardgas en waterstof in plaats van met kolen, met bijbehorende positieve impact op de leefomgeving in de IJmond. Het is aan de initiatiefnemer om - binnen wet en regelgeving - met een plan te komen. Het bevoegd gezag dient de vergunningaanvragen voor Heracleus-Groen Staal vervolgens te toetsen aan de daarvoor bestaande wet- en regelgeving. Het is niet aan het bevoegd gezag om te sturen op een of meerdere scenario's.
84	Gezondheid	Gezondheid	Bestaande situatie	Dring bij Minister Kuipers aan om met spoed een gezondheidsonderzoek te doen in de regio rondom Tata Steel.	Voor beantwoording van deze vraag verwijzen we graag naar onderstaande reactie van de provincie Noord-Holland en de Omgevingsdienst NZKG PNH: Er is sprake van een gezondheidsonderzoek dat in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat wordt uitgevoerd door het RIVM. Het betreft een beschrijving van de keten tussen industriële bronnen en gezondheidseffecten, een samenvatting van vijftien jaar onderzoek naar industriële emissies en gezondheid in de IJmond en een uitwerking («Proof of Concept») van het kwantitatief verband tussen de uitstoot door Tata Steel en de effecten en risico's daarvan voor de gezondheid van omwonenden. De oplevering van dit onderzoeksrapport is nu gepland voor de periode na de zomer van 2023.

85	Gezondheid	Gezondheid	Bestaande situatie	<p>Wat gaat Tata Steel doen om de uitstoot van lood verder te verminderen? De uitstoot van lood en het inademen daarvan kan met name bij kinderen een schadelijk effect hebben op de ontwikkeling van de hersenen.</p>	<p>We begrijpen de zorgen rondom de aanwezigheid van lood in de omgeving, in 2019 hebben we dan ook versneld stappen ondernomen om die uitstoot verder te verminderen. Die maatregelen zijn gebundeld in ons verbeterprogramma Roadmap Plus, en daarin stellen we onszelf concrete doelen. Een verdere afname van looduitstoot is daar een van. We willen dit jaar nog de uitstoot van lood met ongeveer 70% terugbrengen ten opzichte van 2019. Zo plaatsen we extra afzuigkappen in de Hoogovens en werken we aan een extra afzuiginstallatie in de Staalafabriek. Die maatregelen leveren allemaal een bijdrage aan het verminderen van de uitstoot van o.a. lood. De uitstoot van lood is overigens de afgelopen jaren al flink verminderd. Van 2010 tot 2019 is onze looduitstoot met 95% afgenomen, meer informatie vind je op onze pagina Lood en luchtkwaliteit.</p>
86	Gezondheid	Gezondheid	Bestaande situatie	<p>Wat is uw plan om de uitstoot van kankerverwekkende stoffen (minstens drie zware metalen die kankerverwekkend zijn en 46 PAK stoffen die veelal (of allemaal) kankerverwekkend zijn) drastisch te gaan verminderen? En binnen welke tijd gaat u de uitstoot van deze stoffen verminderen?</p>	<p>We houden de uitstoot van PAK-stoffen nauwgezet in de gaten, en nemen actief maatregelen om dit zo veel mogelijk te verminderen. In 2022 hebben we onze uitstoot van PAK-stoffen verminderd. Een belangrijke bijdrage uit de Roadmap Plus is de milieu-installatie bij de Koudbandwalserij en het optimaliseren van de rookgasreiniging bij de Sinterfabriek. We blijven ons inzetten om de uitstoot van PAK-stoffen zo veel mogelijk te verminderen. Meer informatie vind je op onze pagina over PAKs, en over PAKs en luchtkwaliteit.</p>
87	Gezondheid	Gezondheid	Bestaande situatie	<p>Ziektes die in de omgeving van Tata Steel vaker voorkomen dan in de rest van ons land volgens het RIVM en de huisartsen in de regio zijn: longkanker, keelkanker, hart en vaatziekten, klachten aan de luchtwegen, diabetes en zeer waarschijnlijk ook leukemie en de ziekte van Kahler (er is een verband tussen benzeen en leukemie, benzeen zit in de PAK stoffen).</p>	<p>Over de vraag of deze ziektes in de omgeving van Tata Steel vaker voorkomen wordt momenteel een breder debat gevoerd. Het RIVM is bezig met nader onderzoek naar de eventuele invloed van emissies op de kwaliteit van de leefomgeving. Tata Steel kijkt uit naar dit rapport en zal het zodra het is verschenen graag betrekken in de bredere maatschappelijke discussie die loopt over gezondheid.</p>
88	Gezondheid	Gezondheid	Operationele fase	<p>In de discussie over gezondheid wordt ook verwezen naar het economische belang. Geld afgezet tegen gezondheid is echter een onmogelijke vergelijking want hoe kan gezondheid ooit minder belangrijk zijn dan geld verdienen?</p>	<p>Het toepassen van Best Beschikbare Technieken (BBT) is verplicht en hiervoor geldt dan ook geen economische afweging. Dat geldt ook voor emissies voor Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) boven de grens van het maximaal toelaatbaar risico (MTR). Bij maatregelen die verder gaan dan BBT en MTR kan wel een economische afweging worden gemaakt. Voor ZZS geldt bovendien een minimalisatieverplichting. In het milieueffectrapport (MER) zal ruim aandacht zijn voor de effecten van de emissies op de omgeving en de leefomgeving. Er wordt door de rijksverheid een experttraad ingesteld om over de effecten op milieu en leefomgeving advies uit te brengen.</p>
89	Gezondheid	Gezondheid	Operationele fase	<p>Omwonenden willen meetbare gezondheidswinst zien. Uit onderzoek blijkt nog geen meetbare verbeteringen. Hoe gaat Tata Steel gezondheid op nummer 1 zetten?</p>	<p>Ook wij hadden een zichtbaar effect van de getroffen maatregelen in de RIVM-rapportage verwacht. We weten nog niet hoe dat komt en zijn daarmee bezig. De inspanningen zijn er met de Roadmap Plus onverminderd op gericht om de luchtkwaliteit in de omgeving te verbeteren.</p>
90	Gezondheid	Gezondheid	Operationele fase	<p>Uit roadmap blijkt dat er geen gezondheidswinst wordt behaald tot 2030. Meest vervuulende fabrieken blijven open. Dit laat zien dat economische belang boven gezondheid gaat. Dit blijkt ook aan de tafel roadmap plus. Waar slechts 2 bewoners van de 6 aan het woord werden gelaten. We willen meer aandacht voor de zorgen van bewoners. Laat zien dat gezondheids belang oprecht wordt meegenomen en hoogste prioriteit krijgt.</p>	<p>De kwaliteit van de leefomgeving en de gezondheid in de omgeving heeft onze hoogste aandacht. Dat is ook de reden dat we met het pakket Roadmap plus fors investeren in maatregelen die de emissies van bestaande installaties voor 2025 terug dringen. Hoewel dat geen onderdeel uitmaakt van het project HeraClass-Groen Staal hebben we om die reden hiervoor ook ruimte geboden tijdens de participatiebijeenkomsten. Als we niet iedereen te woord hebben kunnen staan, zijn er andere mogelijkheden om met ons over het pakket roadmap plus te spreken, bijvoorbeeld online of via het loket in Wijk aan Zee. In het milieueffectrapport (MER) dat we opstellen voor het project HeraClass-Groen Staal zal ook specifiek aandacht worden besteed aan gezondheid.</p>
91	Gezondheid	Gezondheid	Operationele fase	<p>We maken ons vanwege de gezondheid zorgen over de emissie van stof van open transportbanden. We zouden daarom graag in een aparte paragraaf aandacht willen zien voor gezondheid gebaseerd op open data.</p>	<p>De stofemissie van de nieuwe transportbanden wordt meegenomen in de milieuonderzoeken. In het milieueffectrapport (MER) komt een paragraaf die specifiek ingaat op gezondheid. De beoordeling zal gebaseerd zijn op onderzoeken die bij het MER worden ingediend. Die stukken worden daarmee openbaar.</p>
92	Gezondheid	Gezondheid	Operationele fase	<p>Wij vragen het bevoegd gezag/ onze overheid om aanpassing van de volgende randvoorwaarden als onderdeel van het kader gezondheidswinst, Co2- en stikstofreductie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Een verhoogde ambitie om de uitstoot van grof stof, fijnstof en zeer zorgwekkende stoffen, zoals PAK's en zware metalen terug te brengen naar bijna 0. 2. Met daarbij focus en prioriteit op de voor de mensen en omgeving meest schadelijke (lage en diffuse) bronnen. 3. Gegarandeerde sluiting van Kookgasfabriek 2 uiterlijk in 2025 en Kookgasfabriek 1 uiterlijk in 2030. 4. Een middels de maatwerkafspraken verankerde versnelling voor het voldoen aan de grenswaarden van het provinciaal geurbelief voor de kookfabrieken en de Oxystaalafabriek in 2025 (in plaats van 2027). 5. Het zo snel mogelijk behalen en behouden van de (oude) WHO advieswaarden (2005) voor fijnstof doch uiterlijk in 2030 en daarna het zo snel mogelijk behalen en behouden van (geactualiseerde) WHO advieswaarden (2021) voor fijnstof doch uiterlijk in 2035. 6. Het zo snel mogelijk behalen en behouden van geactualiseerde WHO-richtlijnen (2018) voor omgevingsgeluid doch uiterlijk in 2030. 7. Het verminderen van de uitstoot van stikstof met 50% uiterlijk in 2030, in lijn met de algemene stikstofdoelen voor Nederland. 8. Een CO2-reductie van 60% in 2030, in lijn met de kabinetsdoelen. 	<p>Deze inspraakreactie is in eerste instantie gericht aan het bevoegd gezag. Voor beantwoording van deze vraag verwijzen we graag naar onderstaande reactie van de provincie Noord-Holland en de Omgevingsdienst NZKG</p> <p>PNH: De aanleiding en scope voor de projectprocedure is het het project van initiatiefnemer Tata Steel voor HeraClass-Groen Staal, een nieuwe productiewijze met een aantal nieuwe fabrieken waarbij staal wordt geproduceerd met behulp van aardgas en waterstof in plaats van met kolen. Specifiek voor deze opgave zijn in de notitie voornemen kaders en randvoorwaarden geformuleerd omdat in dit geval een projectprocedure wordt toegepast. Deze kaders en randvoorwaarden hebben als doel om aan te geven waarbinnen participatie mogelijk is op dit project, niet om (nieuw) beleid of kaders op te leggen aan Tata Steel. Daar zijn bijvoorbeeld vergunningen, wetgeving, BBT-conclusies etc. voor bedoeld.</p> <p>De gevraagde aanpassingen van de randvoorwaarden gaan daarnaast veel verder dan het project wat de initiatiefnemer gaat uitvoeren. De kaders en randvoorwaarden in de notitie voornemen HeraClass-Groen Staal bieden daarom geen plek voor de gevraagde aanpassingen. Het project HeraClass-Groen Staal heeft wel een positieve impact op de leefomgeving in de IJmond door een verdere reductie van de emissies van onder meer (fijn)stof, PAK's, stikstof, geur en ZZS. Daarmee draagt het project bij aan de door indieni gewenste gezondere leefomgeving, CO2 en stikstofreductie. Deze reductie van emissies wordt inzichtelijk gemaakt in het MER.</p>
93	Gezondheid	KGf2	Anders	<p>De economische belangen worden altijd nog zwaarder gewogen dan de gezondheid van omwonenden. Waar ik mij zorgen over maak en waarop ik geen antwoord heb gekregen: Ik vind het onacceptabel dat de Kookgasfabriek2 pas in 2029 wordt gesloten. Deze fabriek zorgt voor veel gezondheidsschade bij omwonenden en moet zo snel mogelijk gesloten worden. Wat mij betreft is dat dit jaar nog.</p>	<p>Als Tata Steel hebben we het programma Roadmap Plus dat gericht is op het op korte termijn (tot 2025) bereiken van verbeteringen in de leefomgeving. Het Project HeraClass-Groen Staal is gericht op de iets langere termijn (2030) en de transitie naar de toekomst. Daarbij bereiken we niet alleen een reductie van de CO2 emissie maar dragen we ook bij aan de verdere verbetering van de leefomgeving. Daarbij moeten we voldoen aan normen die ondermeer op het gebied van luchtkwaliteit zijn en worden gesteld. Het toepassen van Best Beschikbare Technieken (BBT) is verplicht en hiervoor geldt dan ook geen economische afweging. Dat geldt ook voor emissies voor Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) boven de grens van het maximaal toelaatbaar risico (MTR). Voor ZZS geldt bovendien een minimalisatie-verplichting waarover we de overheid informeren. Bij maatregelen die verder gaan dan BBT en MTR kan wel een economische afweging worden gemaakt. Daarnaast zal er in het Milieueffectrapportage ruim aandacht zijn voor de effecten van de emissies op de omgeving en de leefomgeving.</p>

94	Gezondheid KGF2	Anders	De uitstoot van kankerverwekkende PAK's is voor omwonenden de grootste boosdoener waar het gaat om gezondheidsschade veroorzaakt door Tata Steel en kooksfabriek 2 is de grootste uitstoter van PAK's. Het RIVM meet in de omgeving veel hogere PAK-deposities dan de emissiecijfers afkomstig van Tata Steel kunnen verklaren. Diffuse bronnen worden echter niet gemeten, en er zijn meerdere aanwijzingen dat de meer dan vijftig jaar oude fabriek aan alle kanten lekt. Onderzoek hiernaar wordt echter keer op keer uitgesteld, terwijl dit een plausibele verklaring biedt voor het verschil tussen de emissiecijfers en de depositie.	PAK-stoffen worden gemeten door Luchtmeetnet. Daarin is een scherpe daling van pakstoffen te zien. RIVM depositie onderzoek gaat over grofstof. Ook wij hadden een zichtbaar effect van de getroffen maatregelen in de RIVM-rapportage verwacht. We weten nog niet hoe dat komt en zijn daarmee bezig. De inspanningen zijn er met de Roadmap Plus onverminderd op gericht om de luchtkwaliteit in de omgeving te verbeteren.
95	Gezondheid KGF2	Anders	Het belang van het kind dient te allen tijde leidend te zijn en niet kostenefficiënt en is niet onderhandelbaar. Borgen van de rechten van het kind in het plan en de vergunning is een logische voorwaarde. Dat betekent o.a. zsm sluiting van de vervuulende onderdelen zoals KGF en niet over een paar jaar.	De transitie naar groen staal betekent ook het sluiten van andere onderdelen, waaronder de Kooks en gasfabriek 2. Het toepassen van Best Beschikbare Technieken (BBT) is verplicht en hiervoor geldt dan ook geen economische afweging. Dat geldt ook voor emissies voor Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) boven de grens van het maximaal toelaatbaar risico (MTR). Voor ZZS geldt bovendien een minimalisatieverplichting waarover we de overheid informeren. Bij maatregelen die verder gaan dan BBT en MTR kan wel een economische afweging worden gemaakt. Daarnaast zal er in het milieueffectrapport (MER) ruim aandacht zijn voor de effecten van de emissies op de omgeving en de leefomgeving. Er zal er ook door de overheid een experttraad worden ingesteld om over de effecten op milieu en leefomgeving advies uit te brengen.
96	Gezondheid KGF2	Bestaande situatie	In het rapport van de OVV wordt de verwachting geschetst dat Kooks- en Gasfabriek 2 zo snel mogelijk dichtgaat, en niet pas in 2030. Wat doet Tata Steel nu, op dit moment, aan de gezondheid van de omwonenden?	In dit project is het plan om de KGF voor 2030 uit bedrijf te nemen. Als het sneller kan, gaan we dat doen. Maar de noodzakelijke procedures vergen nu eenmaal de nodige tijd. We willen als Tata Steel het vergunningproces zorgvuldig doen. Ondertussen zijn we met de Roadmap Plus bezig om emissies te reduceren en daarmee de leefomgeving te verbeteren.
97	Gezondheid Lucht	Bestaande situatie	Welke maatregelen heeft Tata Steel in de loop der jaren al genomen om de uitstoot te verminderen en de gezondheid van omwonenden te verbeteren?	De belangrijkste milieumaatregelen die Tata Steel heeft genomen zijn vastgelegd in de Roadmap plus. De maatregelen zijn ook te vinden op onze website en te bekijken via een interactieve kaart. Dit is inclusief tijdschema.
98	Gezondheid MER	Anders	Mede omdat hierbij de gezondheid van omwonenden in het geding is, zouden daarbij met name de WHO-advieswaarden voor PM10 en PM2,5 richtinggevend moeten zijn. Alsmede de op basis van de, thans in behandeling zijnde, te verwachten EU lucht-, bodem- en waterkwaliteitsgrenswaarden en het juridisch en ecologisch voldoende bijdragen aan lokale stikstofreductie doelstellingen. Daarnaast ontbreken licht- en geluidshinder nog, voor lokale omgevingskwaliteit belangrijke milieu- en gezondheidsindicatoren.	In het milieueffectrapport (MER) besteden we aandacht aan onder andere gezondheid, licht en geluid. Daarbij wordt ook gekeken naar de WHO-advieswaarden.
99	Gezondheid Onderzoek	Anders	Heeft Tata Steel bureaus die de onderzoeken doen rondom de uitstoot en de gezondheidsrisico's?	Ten behoeve van de vergunningaanvragen en het milieueffectrapport (MER) laat Tata Steel onderzoeken uitvoeren naar ondermeer luchtemissies en andere milieuaspecten.
100	Gezondheid OvV	Anders	Economische haalbaarheid versus gezondheid: De Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) roept in haar recente rapport Industrie en Omwonenden (13 april 2023) zowel bedrijf als overheid op scherper, actiever en transparanter te zijn bij bescherming van de omgeving. De wenselijke emissiereductie vanuit gezondheidsoogpunt moet het vertrekpunt zijn. De milieu-aspecten in dit plan hebben uitsluitend betrekking op de (afvang en reductie van) CO2 en NIET op gezondheid. De opbrengst van Groen Staal voor omwonenden en hun leefomgeving is vaag, gering of laat nog decennia op zich wachten. Het gaat uitsluitend over 'gezonder' in plaats van 'gezond'. Deze dichtbevolkte locatie met kwetsbare Natura 2000 gebieden vraagt om ambitieuze milieudoelen. Het is een maatschappelijke en morele plicht en bovendien eigenbelang, want het maatschappelijk draagvlak voor vervuulende industrie is er in Nederland namelijk nauwelijks nog.	Tata Steel omarmt de conclusies van de OVV en vindt het goed dat er grondig onderzoek is gedaan naar de wijze waarop omwonenden van industriële bedrijven worden beschermd. Het RIVM is bezig met nader onderzoek naar de eventuele invloed van emissies op de kwaliteit van de leefomgeving. Tata Steel kijkt uit naar dit rapport dat naar verwachting in oktober verschijnt en zal het dan graag betrekken in de bredere maatschappelijke discussie die loopt over gezondheid. De plannen van Tata Steel die voorliggen hebben overigens niet uitsluitend betrekking op CO2 reductie. In het kader van de participatie heeft Tata Steel ook laten zien wat de plannen betekenen voor emissiereductie op bijvoorbeeld PM10, ZZS, NOx en SO2.
101	Gezondheid OvV	Anders	Het minimale beschermingsniveau voor omwonenden: De OVV stelt dat het uitgangspunt MINIMAAL moet zijn dat als gevolg van industriële activiteiten geen of hooguit - maatschappelijk geaccepteerde gezondheids- en milieuschade ontstaat. De meest actuele WHO-norm moet worden betrokken bij de evaluatie als het gaat om luchtvervuiling, omdat alle fijnstof schadelijk is. TSN en de Provincie moeten inzichtelijk maken wat zij met de aanbevelingen van de OVV doen als het gaat om dit project. Zij ziet graag met specificaties en termijnen toelicht hoe zij de gezondheid van omwonenden en milieu met zekerheid en zoals door de OVV omschreven, zullen beschermen.	Hiermee kan Tata Steel uiteraard alleen maar van harte instemmen. TSN en de Provincie zullen inzichtelijk gaan maken wat met de aanbevelingen van de OVV wordt gedaan. De eerste gesprekken worden hierover reeds gevoerd.
102	Gezondheid OvV	Anders	Het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) heeft veel losgemaakt. Provincie Noord-Holland en Tata Steel zouden te veel denken in regels, normen en procedures, terwijl er eigenlijk gedacht moet worden vanuit de omwonenden. Een bedrijf als Tata Steel mag dan de regels gehoorzamen, pas wanneer omwonenden ontstaan, komt Tata Steel in beweging. Hoe denkt Jeroen Klumper hierover?	Wij kunnen ons goed vinden in de bevindingen van de OVV Het is van belang om vroeg in het traject in gesprek te gaan met de omwonenden zodat alle wensen en bedenkingen mee kunnen worden genomen. De balans tussen bedrijf en omgeving moet veranderen. Met deze participatie zit Tata Steel in de voorhoede.
103	Gezondheid Schade	Anders	Wat doet Tata Steel verder om de omwonenden tegemoetgekomen in de fysieke en mentale schade als gevolg van de uitstoot en de geluidsoverlast?	Het project Heracleus-Groen Staal is gericht op de transitie en het overschakelen op nieuwe installaties en technieken. Het programma Roadmap Plus is gericht de bestaande installaties en het op korte termijn (tot 2025) bereiken van verbeteringen in de leefomgeving. Voor zowel de bestaande als de nieuwe activiteiten moeten we voldoen aan geluidsnormen. Uw vraag met betrekking tot schadevergoeding valt buiten het project Heracleus-Groen Staal.
104	Gezondheid Stof	Alle	De overlast door stof en met name de grote zorgen over de gezondheidsrisico's heeft de gemoederen in de omgeving van Tata Steel aardig verhit. Het is dus overduidelijk dat hier dus ook veel aandacht aan geschonken moet worden. Er nu drie onderzoeken van het RIVM naar de depositie van grof stof. De enige uitspraak is dat er in de IJmond verhoogde tot zeer verhoogde waarde van gevaarlijke stoffen in het grof stof te vinden. Echter de metingen bieden geen duidelijk beeld. We achten de depositie meetmethodiek niet goed geschikt om het effect te meten van milieumaatregelen. Toch is het gewenst dat in het MER aandacht wordt geschonken aan een indicator voor grof stof in relatie tot de nieuwe Heracleus installaties.	Wij houden rekening met stofemissie en stofimmissie. Hiervoor zijn wettelijke kaders en erkende modeleringssystemen. Het robuust modeleren van (grofstof)depositie is niet een optie die voorhanden is, er ontbreekt hiervoor wetgeving (depositienormen) en een model dat überhaupt gevalideerd is of erkend door de overheid. Modellen die wel voorhanden zijn voor (grofstof)depositie zijn niet geschikt voor ons MER onderzoek. Tata Steel analyseert al meerdere jaren klachtenmonsters op samenstelling. Tevens meten we sinds 2022 op dezelfde methode (SOM) als het RIVM de stofdepositie in de omgeving. Door het implementeren van maatregelen om de slakemissie tegen te gaan (bijvoorbeeld het plaatsen van de Roza hal) en overige maatregelen om de slakemissie te beperken zien we ook de afname van slakstof in de klachtenmonsters. Ook zijn er met behulp van de analyses van de klachtenmonsters maatregelen in gang gezet zoals bijvoorbeeld het plaatsen van het Windscherm rondom de kolonopslagen in het kader van de Roadmap Plus. Wij richten ons op het doel van 65% minder stofdepositie en proberen dit zo goed als mogelijk te monitoren.

105	Gezondheid Stof	Alle		Fijnstof kan grote afstanden overbruggen. Het RIVM meldt dat gemiddeld twee derde van de fijnstofconcentratie kan worden toegeschreven aan buitenlandse bronnen". De bijdrage van Tata Steel aan de fijn stofconcentratie in de IJmond is circa 24 procent. Er zijn naast industriële bronnen ook vele andere bronnen. Het is een uitdaging om de invloed van de nieuwe Heracless installaties op de fijnstof concentraties in de omgeving te bepalen. In het MER zien we toch graag wat het verwachte effect is op fijnstof mede bezien in het licht van de sluiting van andere installaties.	Uiteraard is het effect op fijnstofmissies onderdeel van het milieueffectrapport (MER) om inzichtelijk te krijgen wat de immisiebijdrages en verschillen zijn als gevolg van de voorgenomen activiteiten. Dit wordt onderdeel van het luchtkwaliteitsonderzoek.
106	Gezondheid	Vergunning en	Ontwerp	Kan er een gezondheidsparagraaf worden opgenomen in de vergunningaanvraag en in de milieueffectenrapportage?	In het milieueffectrapport (MER) wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan gezondheid. Ten behoeve van zowel het MER als ook de vergunningaanvragen worden milieonderzoeken uitgevoerd naar onder andere luchtkwaliteit, geluid etc.
107	Gezondheid	ZZS	Alle	Veel zorg is er over de uitstoot van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) en het gezondheidsrisico op de omgeving. Het is onduidelijk welke emissies van ZZS er wellicht met de nieuwe Heracless installaties ontstaan maar ongeacht dat dienen onze zienszaken de nieuwe Heracless installaties zodanig ontwerpen te zijn dat er geen nieuwe emissies van ZZS naar buiten treden. In het MER dient daar goede aandacht aan te worden geschonken.	In het MER zal er aandacht worden besteed aan de ZZS emissies. Dit bestaat uit een analyse van de participatiereacties die verdwijnen en reduceren bij bestaande installaties en uit een inventarisatie van nieuwe verwachte ZZS stoffen. Vervolgens zullen deze effecten op leefniveau inzichtelijk worden gemaakt in het luchtkwaliteitsonderzoek. Voor ZZS geldt een minimalisatieverplichting. Het is onze ambitie om de totale ZZS uitstoot als gevolg van Heracless te laten dalen. Dit wordt bereikt met het sluiten van diverse activiteiten en door bij nieuwe emissies BBT en BBT+ maatregelen te nemen.
108	Het project/de techniek	Alternatieve n	Anders	Hoe gaat Tata Steel de ideeën van mevrouw Minnesma meenemen in de komende verduurzaming?	Op 12 april is de directeur Duurzaamheid en Transitie tijdens een bijeenkomst van de Dorpsraad Wijk aan Zee in gesprek gegaan met mevrouw Minnesma van Urgenda. Hij wil absoluut onderzoeken wat er mogelijk is. De Onderzoeksraad voor Veiligheid stelt ook dat de industrie de emissies moet beperken waar dat kan. We bekijken de voorstellen om ondermeer technische haalbaarheid, milieueffecten en ook de beschikbaarheid van halffabricaten is.
109	Het project/de techniek	Alternatieve n	Anders	Is er nagedacht over het inkopen van cokes?	Mede naar aanleiding van de participatiereacties hebben we besloten om breder te kijken naar de te selecteren techniek. Daarbij worden de alternatieven zoals die in de participatiereacties naar voren zijn gekomen meegenomen. Ook voor de bestaande situatie is eerder al naar de inkoop van cokes gekeken.
110	Het project/de techniek	Alternatieve n	Anders	Wat vermag de coiler van Mitsubishi met heet staal?	Wij begrijpen uw vraag onvoldoende om hier een goed antwoord op te kunnen geven.
111	Het project/de techniek	Alternatieve n	Ontwerp	Alternatieven voor waterstof onderzoeken: EAF, groene pellets: Wetende dat waterstof als energiedrager slechts één van de mogelijkheden is van ons toekomstige energiedistributiesysteem moet er ook rekening gehouden worden met andere vormen van energie om uiteindelijk een robuust energiesysteem rondom Tata Steel Nederland te bouwen. Geschat wordt dat in 2050 ongeveer (slechts) 10 – 15 % van de energie zal worden getransporteerd en gebruikt in de vorm van waterstof. Uiteindelijk is het opwekken van elektrische energie de basis voor alle duurzaam geproduceerde energie (PV en windenergie). Dat we door middel van elektrolyse daar een nieuwe energiedrager aan toevoegen is een extra conversie en heeft als zodanig niet onze voorkeur. Elke conversie kost energie en is in principe een verspilling. Daarom dient ook de mogelijkheid van productie met direct aangeleverde elektrische energie (EAF) onderzocht te worden.	Een EAF is ook een elektrische fornuis, net als de REF. De waterstof wordt gebruikt in de DRP (Direct Reduction Plan). De DRP kan ook op aardgas opereren. Wij onderzoeken momenteel de optie van een EAF. Echter, dit is een alternatief voor een REF, niet voor de DRP. De waterstof wordt in de DRP gebruikt voor de reductie van ijzererts (FexOy) naar ijzer (Fe) in een EAF of REF wordt dit ijzer gesmolten en gescheiden van slak. Wanneer alleen een EAF wordt neergezet zal de reductie stap elders plaatsvinden. Wanneer we dit met minimale CO2 uitstoot willen doen, moeten we alsnog waterstof elders gebruiken voor deze reductie.
112	Het project/de techniek	Alternatieve n	Ontwerp	Een andere manier van ijzerfabricage is het inzetten op EAF en daarbij geïmporteerde "groene" pellets en/of schroot als invoer te gebruiken. Dat maakt het proces minder energiedicht en daardoor zou er minder kans zijn dat er concurrentie is om de (nu nog) schaarse energie die opgewekt wordt door middel van windturbines op de Noordzee. Ook dit alternatief verdient de aandacht en kan een belangrijke component worden van de duurzame en, in dit specifieke geval, de circulaire productie van staal. Het vermijden van de mengprocedure heeft ook als voordeel dat er geen voorzieningen voor verwijdering van stofuitstoot nodig zijn.	Het proces is net zo energiedicht alleen moeten de HBI (briketten van ijzer) nu worden ingevoerd vanuit een andere locatie. Productie zou plaats kunnen vinden op een plaats waar de energie uitbundig voordig en goedkoper is, maar dan zullen er ook transportverliezen zijn om de HBI naar IJmuiden te brengen. Dit alternatief wijt aan het onderzoeken. Echter, dit zal alleen de energie uit het aardgas/waterstof verminderen, niet de groene elektrische energie. Wij weten niet wat er bedoeld wordt met de mengprocedure.
113	Het project/de techniek	Alternatieve n	Operationele fase	De opgave en daarmee de ruimte voor participatie is ten onrechte beperkt tot de keuze voor 2 DRP's en 3 REF's. Op basis van economische overwegingen is de kans groot dat een tweede DRP installaties overbodig is. De REF's zijn niet bruikbaar om aan de circulariteits-eisen van de toekomst te voldoen. In het belang van het slagen van de groen-staal transitie, zouden de productieprocessen en fabrieken zoals de REF's en het aantal DRP's wel degelijk ter discussie gesteld moeten kunnen worden.	Mede naar aanleiding van de participatiereacties hebben we besloten om breder te kijken naar de te selecteren techniek. Daarbij worden de alternatieven zoals die in de participatiereacties naar voren zijn gekomen meegenomen.
114	Het project/de techniek	Alternatieve n	Operationele fase	De Rijksoverheid overweegt Tata staatsteun te geven, maar reële beschikbare alternatieven die mogelijk minder schade opleveren voor de omgeving (zoals HBI importeren/het Minnesma-plan, veel meer inzet van schroot voor nieuw staal, het Zeesterplan of verlaging van de productie) krijgen geen voldoende ruimte op agenda	Er wordt door het team een alternatief onderzocht met een EAF. Op dit moment is er echter onvoldoende schroot in de wereld beschikbaar (al het schroot wordt al gebruikt). Het importeren van HBI levert geen bijdrage aan de mondiale CO2 doelstellingen. Dus de voorkeur is om een geïntegreerde staalfabriek te houden binnen Nederland
115	Het project/de techniek	Alternatieve n	Operationele fase	Hoe actueel kan en wil je zijn als bedrijf? En... als overheid? Voldoen aan 'de meest recente milieueisen' zoals het in de notitie is verwoord- betekent dat we in 2030 al met een verouderde nieuwe installatie zitten. De eisen lopen namelijk zwaar achter op de wetenschappelijke kennis. En straks weten we meer over schadelijkheid van stoffen en stofmengsels die nu worden uitgestoten zonder dit predikaat. Best Beschikbare Technieken zijn feitelijk technieken die 'bewezen' zijn en nu al toegepast worden. Inzetten op deze twee criteria getuigt van weinig ambitie en is het een gemiste kans. Daarom dringende vraag aan TSN en de overheid samen in te zetten voor het Tata-terrein op nul schadelijke emissie op een afzienbare termijn en oplossingen daarvoor aan te dragen. Welke specificaties heeft TSN opgegeven aan fabrikanten voor milieu en gezondheid en wat hebben die daarop geantwoord?	Met het project Heracless-Groen Staal zetten we een stap in de transitie naar groen staal in een schone omgeving. We passen daarvoor innovatieve technieken toe. Die moeten wel daadwerkelijk functioneren. We hebben de fabrikanten van de installaties opdracht gegeven om het proces te optimaliseren en de emissies te reduceren. Door het toepassen van deze technieken en de nieuwste inzichten bereiken we een belangrijke reductie in de effecten voor milieu en de omgeving. Dit zal concreet berekend en aangetoond moeten worden in de onderzoeken die worden uitgevoerd ten behoeve van het milieueffectrapport (MER) en de vergunningaanvragen. De overheid beoordeelt deze documenten en de effecten.
116	Het project/de techniek	Alternatieve n	Operationele fase	Kunnen we in participatie ook in gesprek over technologiekeuze?	Mede naar aanleiding van de participatiereacties hebben we besloten om breder te kijken naar de te selecteren techniek. Daarbij worden de alternatieven zoals die in de participatiereacties naar voren zijn gekomen meegenomen.
117	Het project/de techniek	Alternatieve n	Operationele fase	Minister Adriaansens heeft op 24 maart jl. in haar brief aan de Tweede Kamer het Nationaal Programma Verduurzaming Industrie gelanceerd. Dit programma is mede gebaseerd op een analyse door de firma Guidehouse als input voor de "routekaart verduurzaming industrie". In deze analyse wordt v.w.b. de sector Staal betwield of de productie van Direct Reduced Iron (DRI) op basis van waterstof in Nederland op de lange termijn concurrerend is. Daarnaast zijn er diverse factoren die van invloed zijn op de economische duurzaamheid van de door TSN voorgestelde plannen, momenteel nog niet duidelijk. Zo zijn de uiteindelijke groene-energie prijzen in Nederland vergeleken met andere plaatsen in de wereld, de mogelijkheden tot inzet van geïmporteerde HBI en een verder verhoogde inzet van schroot onvoldoende.	Met het voortschreden van de engineering, actualiseren wij ook onze business case berekeningen die de economische duurzaamheid van de oplossing onderbouwt.

118	Het project/de techniek	Alternatieve n	Operationel e fase	Suggestie aan Tata Steel om cokes in te kopen en om te laten zien dat er niet méér cokes wordt gemaakt en verkocht dan gebruikt wordt. Laat zien aan de omgeving dat Tata Steel er alles aan doet om de uitstoot van schadelijke stoffen zo snel omlaag te brengen.	Mede naar aanleiding van de participatiereacties hebben we besloten om breder te kijken naar de te selecteren techniek. Daarbij worden de alternatieven zoals die in de participatiereacties naar voren zijn gekomen meegenomen. De geproduceerde cokes zijn normaalgesproken geheel voor eigen gebruik tot het moment van uitfaseren van de hoogovens en kooks- en gasfabrieken. Dit project bevat daarin de eerste stap.
119	Het project/de techniek	Alternatieve n	Operationel e fase	Waarom is de technologie van Hisarna niet gebruikt in dit nieuwe project?	Hisarna is een technologie om op basis van kolen en erts direct ijzer te maken (zonder kookfabriek en sinter/pelletfabriek). De CO2 uitstoot is lager en de CO2 kan vrij goed worden afgevangen. Deze technologie bevindt zich nu in de pilot fase, voor een investering voor vervanging van de Hoogovens voor 2030 is dit momenteel te vroeg. In de tweede fase van decarbonisatie (vervanging van de 2e Hoogoven) kan dit wel overwogen worden.
120	Het project/de techniek	Alternatieve n	Operationel e fase	Waarom wordt er in dit project geen gebruik gemaakt van Hisarna?	Hisarna is een technologie om op basis van kolen en erts direct ijzer te maken (zonder kookfabriek en sinter/pelletfabriek). De CO2 uitstoot is lager en de CO2 kan vrij goed worden afgevangen. Deze technologie bevindt zich nu in de pilot fase, voor een investering voor vervanging van de Hoogovens voor 2030 is dit momenteel te vroeg. In de tweede fase van decarbonisatie (vervanging van de 2e Hoogoven) kan dit wel overwogen worden.
121	Het project/de techniek	Alternatieve n	Operationel e fase	Wat zijn precies de mogelijkheden als het gaat om Hot Briquetted Iron?	De inzet van HBI is in een smeltoven mogelijk tot maximaal 40-60%. HBI zou elders in de wereld geproduceerd kunnen worden en dan worden aangevoerd naar IJmuiden. De wereldwijde beschikbaarheid van HBI is overigens beperkt en ook de aanvoer en opslag hebben milieugevolgen.
122	Het project/de techniek	Alternatieve n	Operationel e fase	Wat zou het alternatief zijn? toch doorgaan met huidige technologie of kiezen voor CCS?	Een ander alternatief dat onderzocht wordt is inkopen van voorgereduceerd ijzer dat in een EAF wordt gesmolten.
123	Het project/de techniek	Alternatieve n	Operationel e fase	We adviseren dat de realisatie van project Heraclass gefaseerd uitgevoerd wordt. Elke grotere complexe procesinstallatie wordt bij de start gekenmerkt met kinderziekten aan het begin van de operationele levensduur. Het ware beter om met de helft te starten en de kinderziekten op te sporen en in de volgende fase dat te verbeteren en/of te compenseren. Als het probleem daarbij dat niet (tijdig) voldoende productiecapaciteit gehaald wordt dan kan het productie gat met een standaard vlamboogoven c.q. EAF "van de plank" opgevuld kunnen worden.	Deze optie wordt momenteel onderzocht.
124	Het project/de techniek	Alternatieve n	Operationel e fase	We zien graag een transparante afweging tussen de alternatieven zoals ingebracht waarbij onder andere op de volgende punten wordt gewogen (in tijd): effecten op de gezondheid, daling emissies, klimaatdoelstellingen, economische belangen. In het participatieproces om met elkaar de criteria vast te stellen.	Binnen projectteam maken we gebruik van een multicriteria-analyse, waarin deze criteria worden meegenomen.
125	Het project/de techniek	Alternatieve n	Operationel e fase	Wij zijn van mening dat het ontbreken van referenties in de ferrous-industry van de door TSN gewenste schaal een onacceptabel risico met zich meebrengt.	Er is in het project veel aandacht gegeven aan het risicomanagement van de gekozen technologie. Er zijn referentie faciliteiten bezocht, en de opschaling risico's zijn gedetailleerd in kaart gebracht. TSN heeft een zeer uitgebreide risico-analyse gedaan op de technologie van de REF. Daarbij zijn ook mitigerende maatregelen opgesteld. Er zijn trouwens wel een aantal referenties van REF's die ijzer maken, op iets kleinere schaal, daar zijn wij ook mee in nauw contact.
126	Het project/de techniek	Capaciteit	Ontwerp	Is het bijvoorbeeld een idee om het plan om te draaien: niet in de eerste plaats focussen op hoeveel hoe emissie terug worden gedrongen met de huidige installaties, maar eerst berekenen hoeveel emissie de omgeving kan dragen en daarop het aantal te bouwen fabrieken af te stemmen. Misschien zou dat betekenen dat er veel minder staal gemaakt kan worden; kan er een staalquotum worden afgesproken?	De Onderzoeksraad voor Veiligheid stelt dat de industrie de emissies moet beperken waar dat kan. We bekijken de mogelijkheden op ondermeer technische haalbaarheid, milieueffecten en de beschikbaarheid van halfabrikaten. Het uitgangspunt voor het voorgenomen project is om dezelfde hoeveelheid staal te blijven maken in IJmuiden, minder staal maken hier, betekent dat er elders in de wereld of Europa meer staal gemaakt wordt. Terwijl er zowel in Nederland als in Europa behoefte is aan staal (uit IJmuiden).
127	Het project/de techniek	Capaciteit	Operationel e fase	De keuze van Tata Steel om mega veel staal te produceren is bevreemdend. Waarom geen stap terug doen, zoals ook geschetst in het plan van M. Minnesma?	Het uitgangspunt voor het voorgenomen project is om dezelfde hoeveelheid staal te blijven maken in IJmuiden, minder staal maken hier, betekent dat er elders in de wereld of Europa meer staal gemaakt wordt. Terwijl er zowel in Nederland als in Europa behoefte is aan staal (uit IJmuiden). Het produceren van staal, moet natuurlijk wel op een schone en groene manier, de roadmap+ en het Groen Staal plan voorzien hierin.
128	Het project/de techniek	Circulariteit	Operationel e fase	De desk study van Hatch is gebaseerd op een feed stock van uitsluitend DRI, 90% Hot, 10% Cold. De toevoeging van meer schrot, zoals gepland door TSN in het kader van de circulariteit, moet ook gezien worden als experimenteel. De uitgevoerde testen in Swerea Zweden waren allen gebaseerd op 100% DRI feed stock. Kortom het is onzeker of de route DRP-REF voldoende bij kan dragen aan de circulariteit, mits er geëxperimenteerd wordt, waarvoor geen tijd meer is.	Het klopt dat er op deze schaal nog weinig ervaring is met de inzet van schrot in de REF. Er zijn echter geen technische redenen waarom dit niet mogelijk zou zijn. Daarnaast bepaalt de omvang van de DRI installatie hoeveel ijzererts nodig is, dit is met name van belang voor de circulariteit die TSN beoogt. Daarnaast kan de REF ook op een andere manier bijdragen aan onze circulariteit door de verwerking van reststoffen waardoor er primaire grondstoffen worden verdrongen.
129	Het project/de techniek	DRP	Anders	Hoe kan het eigenlijk dat er al een DRI-fabriek in Egypte staat en dat wij dit in Nederland nog niet hebben?	De DRI-technologie wordt al jaren toegepast op plaatsen in de wereld waar aardgas als een restproduct over is, zoals in Egypte en India. Omdat kolen goedkoper zijn dan aardgas wordt op andere plaatsen kolen gebruikt. In het kader van Groen Staal stappen we nu dus ook over naar eerst aardgas en later waterstof.
130	Het project/de techniek	DRP	Anders	Is deze techniek al eerder ingezet in andere landen? Of is Tata Steel koploper met deze nieuwe technologie?	De DRP is een bekende techniek die al elders op de wereld wordt toegepast. De REF is wel een bekende techniek, maar niet eerder voor de productie van staal en in deze omvang toegepast.
131	Het project/de techniek	DRP	Operationel e fase	Waarom is er voor de DRP-technologie gekozen?	De DRP technologie is een volwassen technologie die al op aardgas een eductie van 30% CO2 kan brengen. Bovendien biedt deze technologie zonder aanpassingen de mogelijkheid om groene waterstof in te zetten. Er zijn geen andere technologieën die deze optie hebben voor de reductie van ijzererts.
132	Het project/de techniek	DRP	Operationel e fase	Waarom wordt er voor DRP-technologie gekozen?	De DRP technologie is een volwassen technologie die al op aardgas een eductie van 30% CO2 kan brengen. Bovendien biedt deze technologie zonder aanpassingen de mogelijkheid om groene waterstof in te zetten. Er zijn geen andere technologieën die deze optie hebben voor de reductie van ijzererts.
133	Het project/de techniek	Energie	Anders	De nieuwe fabrieken stoten 5 miljoen ton CO2 uit. Dit is niet de helft van de huidige uitstoot, waarmee Tata Steel niet voldoet aan de CO2-doelstellingen en achterloopt op het akkoord uit Parijs. Hoe kijkt Tata Steel hier tegenaan? Met andere woorden, hoe gaat Tata Steel minimaal 50% CO2-reductie realiseren in 2030?	De 50% reductie geldt ten opzichte van het referentiejaar 1990. Sinds die tijd is in Nederland al een deel van die ambitie gerealiseerd. Met de 40% reductie die wij met dit project beogen ten opzichte van de huidige situatie, zitten we boven het percentage dat nog dient te worden gerealiseerd voor 2030.
134	Het project/de techniek	Fasering	Anders	Fasering in deze is essentieel, waarbij daarnaast een juiste keuze gemaakt moet worden m.b.t. de technologische route en de verdere opvoering van de hoeveelheid in te zetten schrot.	Mede naar aanleiding van de participatiereacties wordt er gekeken naar alternatieven voor de techniek zoals beschreven in de op 22 maart 2023 gepubliceerde Notitie Voornemen. Fasering wordt daarbij ook onderzocht.
135	Het project/de techniek	Fasering	Anders	Op basis van deze onduidelijkheden is het verstandiger en veel minder riskant de Heraclass 1 plannen gefaseerd uit te voeren en te starten met één i.p.v. twee DRPs. Het is volgens alternatieve, gefaseerde plannen nog steeds mogelijk de klimaatdoelstellingen in 2030 te bereiken en de gewenste hoeveelheden staal te produceren.	Mede naar aanleiding van de participatiereacties wordt er gekeken naar alternatieven voor de techniek zoals beschreven in de Notitie Voornemen. Eén daarvan is een alternatieve optie met een enkele DRP.
136	Het project/de techniek	Fasering	Anders	Waarom worden er gelijk 2 DRP's neergezet en waarom niet opstarten met 1 voor als het fout gaat? Of kunnen er 2 aangevraagd worden en dat ze 1 voor 1 worden gebouwd?	Mede naar aanleiding van de participatiereacties wordt er gekeken naar alternatieven voor de techniek zoals beschreven in de Notitie Voornemen. Fasering wordt daarbij ook onderzocht.

137	Het project/de techniek	Harsco	Bestaande situatie	Wat gebeurt er met Harsco, meer specifiek de restproducten, gedurende het traject?	Het plan heeft weinig impact op Harsco en de restproducten, dit zal precies beschreven worden in het milieueffectrapport (MER).
138	Het project/de techniek	Innovatie	Anders	Het voornemen van het project Heracless- Groen Staal geeft geen antwoord op de urgente problemen met betrekking tot de volksgezondheid en de natuur die met de milieuverontreinigingen en dagelijkse uitstoot door Tata Steel worden veroorzaakt in de directe en wijde omgeving.	Als Tata Steel hebben we het programma Roadmap Plus dat gericht is op het op korte termijn (tot 2025) bereiken van verbeteringen in de leefomgeving. Het Project Heracless-Groen Staal is gericht om de iets langere termijn (2030) en de transitie naar de toekomst. Daarbij bereiken we niet alleen een reductie van de CO2 emissie maar dragen we ook bij aan de verdere verbetering van de leefomgeving. Daarbij moeten we voldoen aan normen die ondermeer op het gebied van luchtkwaliteit zijn en worden gesteld.
139	Het project/de techniek	Innovatie	Ontwerp	Voor welke nieuwe technologieën – die wellicht nog niet 100 procent bewezen zijn – kiest Tata Steel?	De technologieën die Tata kiest zijn allemaal wel bewezen, maar het bij elkaar brengen van een aantal technologieën in een werkend systeem op de gekozen capaciteit is nog niet volledig bewezen en kent risico's. Deze worden momenteel uitgewerkt met de betrokken expertleveranciers
140	Het project/de techniek	Innovatie	Ontwerp	Wat zijn de laatste duurzame ontwikkelingen op het gebied van staalproductie?	Het is de verwachting dat de behoefte aan staal tot 2050 toe blijft nemen. Veel staalbedrijven in de wereld zijn bezig met plannen om de productie te verduurzamen. Daarbij wordt ingezet op ingezet op afbouw van het gebruik van kolen en over te stappen duurzame energiebronnen, zoals groene waterstof en groene elektriciteit.
141	Het project/de techniek	KGF2	Anders	Het rapport van de Onderzoeksraad voor de Veiligheid (OVV) is duidelijk: De gezondheid van omwonenden moet voorop staan, niet alleen de vraag of een installatie juridisch-technisch aan een vergunning voldoet. Het opvolgen van de adviezen van de OVV met betrekking tot Tata Steel kan dan ook tot geen andere conclusie leiden dan sluiting van kooksfabriek 2. Het OVV geeft aan dat er bij het bevoegd gezag nog onbenutte mogelijkheden zijn om dat proces te versnellen. Ook de Tweede Kamer heeft meermaals aangegeven dat gezondheidswinst en het vroegtijdig sluiten van de meest vervuilende onderdelen onderdeel moet worden van de maatwerkafpraak met Tata Steel.	In het project Heracless is sluiting van de KGF2 voorzien voor 2030. De gevraagde eerdere sluiting in het kader van Roadmap Plus maakt geen onderdeel uit van dit project. Uw reactie betrekken we bij de verdere uitvoering van Roadmap Plus.
142	Het project/de techniek	KGF2	Anders	Sluiting Kookgasfabriek-2 zou onderwerp moeten zijn van maatregelpakket aanvullend op het Heracless- Groen Staal project.	In het project Heracless is sluiting van de KGF2 voorzien voor 2030. De gevraagde eerdere sluiting in het kader van Roadmap Plus maakt geen onderdeel uit van dit project. Uw reactie betrekken we bij de verdere uitvoering van Roadmap Plus.
143	Het project/de techniek	KGF2	Anders	We stellen voor om in elk geval een scenario in de NRD en MER op te nemen dat uitgaat van sluiting van kooksfabriek 2 per 1 januari 2025. Het is politiek, juridisch en maatschappelijk uiterst onrealistisch dat de kooksfabriek 2 van Tata Steel operationeel blijft totdat Tata Steel vervangende DRI en REF installaties commercieel in werking heeft. Tata Steel geeft zelf aan vroegtijdige sluiting van kooksfabriek 2 financieel niet te overleven, en de Europese staatsteunregels staan niet toe dat Tata Steel hiervoor financieel gecompenseerd wordt. Dus Tata Steel Nederland valt om, of de vergroeningsplannen worden aangepast en in lijn gebracht met het Parijsakkoord en de Nederlandse circulariteitsdoelstelling.	In het project Heracless is sluiting van de KGF2 voorzien voor 2030. De gevraagde eerdere sluiting in het kader van Roadmap Plus maakt geen onderdeel uit van dit project. Uw reactie betrekken we bij de verdere uitvoering van Roadmap Plus.
144	Het project/de techniek	KGF2	Bestaande situatie	Het is een prachtig plan wat door moet gaan. Wel zijn er zorgen over de tussengelegentijd tot de opstart van het project. Een suggestie voor procesbeheersing is om in de tussenperiode de Kooks- en gasfabriek 2 versnelt te sluiten door cokes te importeren. Dit wordt door meer fabrieken in de wereld reeds gedaan en kan ook als oplossing dienen in geval van vertraging.	Het project Heracless-Groen Staal is erop gericht om de nieuwe installaties voor 2030 in bedrijf te nemen en dan ook de Hoogoven 7 en de Kooks- en Gasfabriek 2 te sluiten. Daarnaast nemen we in het kader van Roadmap Plus tot 2025 een pakket aan maatregelen waarmee we emissies reduceren. We hebben de huidige installaties nodig om de investeringen in de nieuwe installaties mogelijk te maken.
145	Het project/de techniek	KGF2	Bestaande situatie	Hoe denkt Tata Steel over het sluiten van KGF 2?	De sluiting van bedrijfsonderdelen, zoals KGF2, hangt samen met de transitie naar groen staal. De productie van groen staal met nieuwe technieken moet operationeel zijn vanaf 2030, waarmee oude bedrijfsonderdelen, zoals KGF2 worden gesloten.
146	Het project/de techniek	KGF2	Bestaande situatie	Waarom kan Kookgasfabriek-2 niet direct gesloten worden? Cokes kunnen dan geïmporteerd worden. Financiering van duurere cokes zou moeten mogelijk zijn.	Het eerder sluiten van Kookgasfabriek 2 valt niet in de scope van dit project. Belangrijke reden hiervoor is dat een eerder technische uitkoppeling complex is doordat de fabriek ook veel kookgas levert wat vervangen zou moeten worden door aardgas. Daarnaast zullen cokes dan elders in de wereld moeten worden geproduceerd, wat een zeer kostbare operatie is.
147	Het project/de techniek	KGF2	Operationele fase	Wordt door dit project kolen gebruik overbodig en gaan de kooksfabrieken daarmee ook dicht?	Tata Steel gaat met dit project staal maken met aardgas en waterstof. Daarmee wordt voor dit deel van de productie kolen als grondstof overbodig. Uiterlijk 2045 willen we in het geheel zijn overgeschakeld.
148	Het project/de techniek	Maatschappelijk belang	Anders	Hoe belangrijk voor Nederland en de wereld is het dat er in IJmuiden en Europa groene staalfabrieken komen?	We gebruiken als inwoners van Nederland gemiddeld 1 kg staal per dag. We wassen in staal, we rijden in staal en ook duurzaamheidsprojecten zoals windmolenparken, zijn alleen mogelijk met gebruik van staal. Tata's Steel en de overheid vinden dat staal op een verantwoorde manier in Nederland moet kunnen worden gemaakt. Het is in onze ogen beter om groen staal uit Nederland te gebruiken dan staal dat op een minder groene wijze is geproduceerd uit het buitenland te importeren om aan onze behoefte aan staal te blijven voorzien.
149	Het project/de techniek	MER	Alle	De meeste klachten uit de omgeving hebben betrekking op geur, geluid en stof, respectievelijk 73,5%, 13,6% en 11,2%. Het ligt voor de hand om in het MER aan deze aspecten goede aandacht te schenken.	Dit zijn inderdaad aspecten die in het MER worden beschreven. Wel dient te worden opgemerkt dat het MER uitgaat van de veranderingen. Op bepaalde milieuaspecten wordt een integrale afweging gemaakt.
150	Het project/de techniek	MER	Alle	Wij adviseren om in het MER verder te kijken dan de wettelijke vereisten die vanuit nationale en/of Europese wetgeving, nu of korte termijn volgen. Het zou zeer onwenselijk zijn als in de opstartperiode van 2030-2035, nieuwe vereisten boven water komen die aanpassingen noodzakelijk zouden maken. In veel gevallen moet er dan een "end-of-pipe" oplossing aangebracht worden of een aanvullende installatie.	Voor het plaatsen en in gebruik nemen van nieuwe installaties kijken we inderdaad vooruit naar te verwachten veranderingen in de regelgeving. De verwachte wijzigingen worden meegenomen in het ontwerp van de installatie.
151	Het project/de techniek	MER	Anders	Voor ons hoeft Tata Steel niet weg, alleen "moet alles beter" (of in elk geval niet slechter) worden, de gezondheid van de bewoners, de overlast door Tata Steel, de belasting van ons met geur, geluid, stof, gas, e.d. Ook de "aanverwante bedrijven" moeten meegenomen worden, zoals nu al bijv. Linde en Vattenfall en ook een waterstoffabriek, stroom-netwerken en -fabrieken, gasleidingen, aanlandingen, havens, opslagen, etc.	In het milieueffectrapport (MER) wordt het plan om op een andere wijze ruwijzer te maken onderzocht op milieueffecten en gezondheid. Dat is inclusief veranderingen op het terrein van Tata Steel en daarbuiten die het gevolg zijn van de geplande veranderingen. Als er als gevolg van dit plan veranderingen optreden bij aanverwante bedrijven, worden die dus meegenomen in het MER. De bestaande activiteiten van die bedrijven maken geen deel uit van het MER.
152	Het project/de techniek	MER	Anders	Welke veranderingen zijn er te verwachten buiten het Tata terrein?	De veranderingen die worden veroorzaakt voor dit project die buiten Tata Steel te verwachten zijn worden meegenomen in de m.e.r.-procedure. De bedrijven zijn zelf verantwoordelijk voor eventuele veranderingen in hun vergunningen en dienen die zelf aan te vragen.
153	Het project/de techniek	Naam	Anders	Waar komt de naam Heracless- Groen Staal vandaan?	Groen Staal is het grotere plan van Tata Steel en bestaat uit meerdere stappen. Tata Steel zet met het project Heracless voor 2030 een eerste stap in deze transitie naar de productie van groen staal. De -h staat voor waterstof, -era voor tijdperk en -cless staat voor minder emissies doordat van kolen wordt afgestapt.

154	Het project/de techniek	Normen	Anders	De overheid moet duidelijkheid verschaffen over welke nieuwe regelgeving is te verwachten vanuit de nationale en/of Europese politiek, zodat de Tata Steel daarop kan anticiperen. Zeker waar er al veel discussie is of de strengere normen van de Wereldgezondheidsorganisatie niet in de wet moeten worden opgenomen. Er moet minimaal een gelijk speelveld in Europees verband gelden. Strengere eisen zijn kostprijverhogend en kan ertoe leiden dat de bedrijfsvoering onrendabel wordt in vergelijking met concurrenten. Het laten vertrekken van industrie naar landen waar de normen en wetgeving veel minder streng zijn achten wij echter pervers. De gezondheid van Chinezen en Indiërs is net zo waardevol als die van IJmondenaren.	Het is inderdaad belangrijk dat er in Europa en liefst mondiaal een gelijk speelveld is. Wij zien het als Tata Steel daarbij als onze taak om te weten aan welke normen we nu en in de toekomst moeten voldoen. In de milieueffectrapporten die uitgevoerd gaan worden voor het milieueffectrapport (MER) en de vergunningaanvragen vindt toetsing aan de normen plaats.
155	Het project/de techniek	Normen	Anders	Wat zijn de ontwerpcriteria mbt alle uitstoot en geluid die expliciet is meegegeven in de opdracht aan de ontwerpers / leveranciers voor het eindontwerp?	Voor de leveranciers van installaties hebben we ondermeer specifieke eisen opgesteld die ondermeer ingaan op algemene milieu eisen, geluid, luchtemissies, emissies naar water. Daarnaast zijn er voor het project uitgangspunten op het gebied van Gezondheid, Veiligheid en Milieu opgesteld.
156	Het project/de techniek	Normen	Ontwerp	Hoe zijn zaken zoals gebruikerseisen, uitstootnormen en controlevoorschriften geborgd in het ontwerpproces?	Voor het ontwerp en de uitvraag aan de leveranciers gelden strenge eisen. Voor zowel het milieueffectrapport (MER) als ook de vergunningaanvragen zullen milieueffectrapporten worden uitgevoerd. Daarbij zal blijken of en hoe voldaan wordt aan de geldende normen en in hoeverre verdere reductie mogelijk is. Deze stukken worden beoordeeld door de provincie en de Omgevingsdienst.
157	Het project/de techniek	Normen	Ontwerp	Waarom kijkt Tata Steel niet eerst naar wat acceptabel is in de omgeving, om daarna pas te bepalen hoeveel plek er is voor nieuwe installaties?	Het uitgangspunt voor het project is dat het naast de ambitie om de emissie van CO2 te reduceren en een positieve bijdrage te leveren aan de leefomgeving ook moet passen binnen de milieuruimte en dient te voldoen aan alle geldende regels. Bij de te maken keuzes in techniek en uitvoering nemen we de invloed op de leefomgeving mee in de beoedeling.
158	Het project/de techniek	Ontwerp	Ontwerp	Wat is de rol van Tata Steel in engineeringfase? Doen jullie dit zelf?	Er wordt gebruik gemaakt van een geïntegreerd project management team, hierbij wordt nauw samengewerkt met McDermott. Daarnaast levert TATA eigen engineeringcapaciteit vanuit de interne projectorganisatie en is er een belangrijke rol voor de leveranciers van de installaties.
159	Het project/de techniek	Oplossing	Operationele fase	De reikwijdte van het project: Het plan moet Tata Steel Ijmuiden toekomstbestendig maken en dat doet het in onze ogen niet, onder meer omdat: erts van ver wordt geïmporteerd, er hier in een dichtbevolkt gebied halffabricaat van wordt gemaakt met dure energie dat grotendeels weer wordt geëxporteerd; het niet circulair is; de economische haalbaarheid bepalend is voor maatregelen voor milieu en gezondheid.	De intentie van de groen staal plannen is om op een verantwoorde manier staal te maken. Er is binnen de planvorming naast CO2 reductie veel aandacht voor maatregelen die belangrijk zijn voor het milieu en de leefomgeving. Daarnaast worden aanvullende maatregelen uitgevoerd onder de vlag van Roadmap+. Daarmee wordt Tata Steel een toekomstbestendig bedrijf met een aanzienlijke vermindering van zowel CO2- als andere emissies in het verschiep.
160	Het project/de techniek	Participatie	Ontwerp	Leidingen, conveyors, andere aanvoer lijken buiten participatie te vallen. Waar kunnen we iets van vinden?	De scope van het project staat omschreven in de Notitie Voornemen Heracleus Groen staal. Leidingen die specifiek tot de installaties behoren en de conveyors maken onderdeel uit van de installaties en daarmee van het project. De ruimte voor de participatie staat beschreven in het Participatieplan.
161	Het project/de techniek	Planning	Alle	Er is een keuze gemaakt voor de Direct Reduced Iron (DRI) technologie gevolgd met vlamboogsmelters van het type Refining Electric Furnaces. REF's zijn bij ons onbekend en informatie is niet te vinden. Gewone vlamboogovens (Electric Arc Furnace EAF) zijn bekende technologie in diverse uitvoeringsvormen. Er zijn grote risico's dat de opstart niet volgens plan verloopt. Het gevolg is ook dat sluiting van oude procesinstallaties daarmee ook later in de tijd plaats gaat vinden. Onzes inziens dient in het MER een goed helder tijdspad te komen met de verschillende go-no go stappen, de risico's die er zijn om het tijdspad te realiseren en aanvullende maatregelen om die risico's af te vangen of te compenseren.	Er wordt veel aandacht besteed om gezamenlijk met de leverancier de gekozen configuratie van technologieën en faciliteiten volgens planning te realiseren en daarvoor de risico's te minimaliseren en te mitigeren.
162	Het project/de techniek	Planning	Alle	Hoe snel gaat het Project Heracleus van start en wanneer vervangt het plan het huidige productie systeem? Wordt met dit project steenkool vervangen door waterstof?	Het Project wordt zo snel mogelijk gerealiseerd, maar is onder andere afhankelijk van het vergunningstraject. Daarbij lijkt een projectopstart voor 2030 haalbaar. Dan zal er tenminste een hoogoven en KGF2 worden uitgefaseerd. Er zal worden opgestart op aardgas, met geleidelijke overgang naar waterstof
163	Het project/de techniek	Planning	Bestaande situatie	De folder van Tata Steel spreekt over de eerste stap, is die eerste stap niet al 10 jaar geleden gezet?	Als Tata Steel zijn we al geruime tijd bezig om de emissies terug te dringen om daarmee ook een positieve bijdrage te leveren aan de leefomgeving. Met het project Heracleus-Groen Staal geven we daaraan een vervolg. Als het om het terugdringen van de CO2 emissie gaat is dit project wel een eerste grote stap die uiteindelijk moet resulteren in een klimaatneutrale bedrijfsvoering in 2045.
164	Het project/de techniek	Planning	Operationele fase	Hoe snel gaat het proces van start en wanneer wordt het huidige systeem vervangen?	We zijn al zo'n anderhalf jaar bezig met de voorbereidingen. Het gaat om een nieuwe technologie die nu verder wordt uitgewerkt. We gaan zo snel als mogelijk starten met de milieu-onderzoeken. In 2030 moeten de nieuwe installaties in gebruik zijn genomen.
165	Het project/de techniek	REF	Ontwerp	Als de REF Technologie faalt, faalt het in drievoud gegeven de drie identieke REF installaties, die in Heracleus I, operationeel zouden moeten zijn in 2030.	Er wordt door een projectteam gekeken naar alternatieve technologieën en naar fasering.
166	Het project/de techniek	REF	Ontwerp	In het project Heracleus I tot 2030, zijn er drie (3) REF's van 1,25 Mtpy elk nodig om de capaciteit van Hoogoven 7 op te vangen. Op deze schaal is er wereldwijd nog geen enkele REF gebouwd voor de ijzer- en staalindustrie. Uit onderzoek is gebleken dat de CRISP+ technologie getest is met een 8 ton oven in Swerea Zweden in de periode 2007-2008 en vervolgens een 'desk study I' is gedaan in 2012 voor een 1,5 Mtpy REF installatie. Echter deze is nooit uitgevoerd, tevens was deze gerelateerd aan 90% Hot DRI en 10% Cold DRI feed stock. Een installatie qua omvang vergelijkbaar met die door TSN gepland is er naar wij weten in de ferrous-industry niet.	Uit uitgangspunt is het voornemen zoals we dat in de Notitie voornemen het gepresenteerd. Mede op basis van de participatiereacties worden momenteel alternatieven, waaronder faseren en de keuze voor een EAF in plaats van een REF, onderzocht.
167	Het project/de techniek	REF	Ontwerp	Kennelijk kent de technologie-afdeling van TSN dezelfde zorg. Er is door deze afdeling van TSN een subsidieaanvraag van bijna 1 miljoen gedaan bij de Topsector Energie, met de vermelding "technische onzekerheden omtrent te nemen ontwerpkeuze worden meegenomen", verder het "ontwikkelen, ontwerpen, engineeren en bouwen van een pilot installatie". Als laatste "op het aantonen van de opschaalbaarheid van met name het REF proces". Hiermee geeft u zelf aan dat de REF nog ver verwijderd is van een volwassen technologie. Uit ervaring weten we dat het nieuw ontwerpen van een installatie minstens 10-15 jaar in beslag neemt. De DRP's en REF's zouden volgens Heracleus I al in 2030 operationeel moeten zijn, kortom er is geen tijd meer om hiermee te experimenteren.	We zijn van mening dat de combinatie van DRP-REF een goede keuze is. Mede op basis van de participatiereacties worden momenteel alternatieven onderzocht, waaronder faseren en de keuze voor een EAF in plaats van een REF.
168	Het project/de techniek	Risico's	Ontwerp	Wij hebben begrepen dat Hatch als OEM firma die de CRISP+ technologie levert, geen proces garanties geeft, waardoor de verantwoordelijkheden bij falen volledig bij TSN komen te liggen, hetgeen onwenselijk is.	Tata Steel is niet in de positie om voorwaarden uit commerciële contracten met derden te delen en kan deze vraag dan ook niet in detail beantwoorden. Wel kunnen we in het algemeen aangeven dat we langs contractuele weg waarborgen inbouwen om ervoor te zorgen dat de aan te schaffen equipment voldoet aan de eisen die Tata Steel eraan stelt.

169	Het project/de techniek	Risico's	Operationele fase	REF is een nieuwe technologie. Wat gebeurt er als het niet werkt zoals verwacht? Wat zijn dan de milieugevolgen en blijven de bestaande installaties dan langer in bedrijf?	Tijdens de transitiefase schakelen we geleidelijk over van de bestaande installaties naar de nieuwe installaties. Mochten er bij het opstarten van de nieuwe installaties problemen ontstaan, dan kunnen we nog ingrijpen. De milieueffecten tijdens deze transitiefase worden onderzocht en beoordeeld in het kader van het milieueffectrapport (MER). In de planning zijn we voor 2030 geheel overgeschakeld. Alle inspanningen zijn erop gericht om voor die tijd Hoogoven 7 en KGF2 uit te schakelen.
170	Het project/de techniek	Risico's	Operationele fase	Wat zijn de drie grootste risico's voor het slagen van het project Heracless?	Het is een uitdagend project. Dat zit onder andere in de smeltovens die in de wereld op deze schaal nog niet toegepast worden, in het beheersen van zowel de planning als het budget en onvoorziene gebeurtenissen die de markt kunnen verstoren.
171	Het project/de techniek	Sponsijzer	Bestaande situatie	Hoe zit het met de veiligheid van sponsijzer ten aanzien van brandbaarheid en wat doen jullie met de opslag?	De sponsijzer (of DRI) wordt ten behoeve van de brandveiligheid onder stikstofcondities getransporteerd naar de smelters. Het wordt ook onder stikstof opgeslagen in silo's voor een tussensbuffer.
172	Het project/de techniek	Staalkwaliteit	Ontwerp	Brengt dit plan ook veranderingen in het eindresultaat met zich mee, zoals zuiverdere, hogere, en verbeterde staalkwaliteit?	Het uitgangspunt voor dit plan is dat de zelfde hoogwaardig staalkwaliteit kan worden gemaakt als TSN nu produceert.
173	Het project/de techniek	Stof	Alle	Het is ons onduidelijk hoe het transport en de tussenopslag van DRI is geregeld. Daarmee is ook onduidelijk of bij het transport van DRI-pellets ook nieuwe grof stof emissies aan de orde zijn. Vlaamse Hoogovens zijn niet gewijzigd van stofproductie al naar gelang het toegepaste ontwerpprincipes. Het is ons dus ook onduidelijk hoe REF's op dit gebied presteren. In het MER verwachten we een overzicht van welke stofproductie er verwacht wordt en welke maatregelen er worden genomen om emissies te vermijden.	In het MER onderzoek zullen alle verwachte emissies worden geïnventariseerd, dus ook de (fijn)stof emissies. Dit zal doorwerken in effectberekening op de leefomgeving in vorm van het luchtkwaliteitsonderzoek. Ook zal er een BBT-toets plaatsvinden waarin wij beschrijven welke maatregelen wij treffen ter voorkoming van emissies. In zake DRI opslag zijn er twee stromen: cold en hot DRI. Hot DRI wordt direct via transportbanden ingezet in de REF fabriek. Cold DRI wordt in bins opgeslagen. Transport vindt ook via deze route plaats via loopbanden. Deze loopbanden zijn omkapseld. Waar nodig worden binnen de loopbanden ook maatregelen genomen.
174	Het project/de techniek	Techniek	Transitiefase	Een DRI-installatie wordt boven een EAF geplaatst, hoe gaat Tata dat integreren, de hoogovens uitfasen en pellets maken?	De hoogovens zal uitgefaseerd worden na het opstarten van de nieuwe installatie. De pellet productie zal niet verder worden uitgebreid.
175	Het project/de techniek	Toekomst	Anders	Hoogoven 6 is de duurzaamste en minst vervuulende hoogoven ter wereld. Wat zijn de plannen ten aanzien van deze hoogoven?	Hoogoven 6 wordt gerenoveerd en zal na 2030 nog in gebruik zijn. De plannen met hoogoven 6 maken geen onderdeel uit van het voorgenomen project.
176	Het project/de techniek	Toekomst	Anders	Op basis van onderzoeken weten we dat Tata Steel de gezondheid van mensen bedreigt. Er zijn veel plannen en initiatieven bij Tata Steel. Geloof de directie zelf in de daadwerkelijke realisatie van Groen Staal?	De gezondheid in de omgeving wordt door vele factoren beïnvloed. Het RIVM komt naar verwachting in het najaar met een vervolgonderzoek over de IJmond. We werken heel hard aan dit project en dat zouden we niet doen als we er niet in zouden geloven. Dit Heracless-Groen Staal project is van groot belang voor het klimaat, voor de klanten van Tata Steel en het biedt de kans om naast CO2 ook andere emissies te reduceren.
177	Het project/de techniek	Transitie	Ontwerp	Welke installaties vervangen Kookgasfabriek-2 en Hoogoven 6 en 7?	In de Notitie Voornemen zoals dat op 22 maart is gepubliceerd is het voorgenomen project verder uitgewerkt. Daarin staat dat er twee DRP's en drie REF's worden geplaatst en dat met de komst van deze nieuwe installaties de Hoogoven 7 en de Kookgas- en Gasfabriek 2 uit bedrijf worden genomen.
178	Het project/de techniek	Transparantie	Alle	Laat zien aan de omgeving wat en op welke wijze jullie meten. Wees helder over het startpunt, het eindpunt en wat daartussen zit. Geef aan wat er goed gaat en wat ook niet.	Voor de wijze waarop we meten en onderzoeken verwijzen we naar de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD), zoals we dat in de aanloop naar het milieueffectrapport (MER) zullen indienen. In het kader van participatie is het mogelijk om op beide documenten te reageren.
179	Het project/de techniek	Transparantie	Alle	Verstrek meer informatie over de techniek en over wat er nog allemaal gaat gebeuren.	Er hebben verdiepende gesprekken met de omgeving plaats gevonden, oa voor het thema techniek voor een betere afweging in de keuzes voor bepaalde technieken. De uiteindelijke keuze en de onderbouwing daarvan geven we weer in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD), zoals we dat in de aanloop naar het milieueffectrapport (MER) zullen indienen.
180	Het project/de techniek	Transparantie	Alle	Wij maken ons zorgen over de directe impact en risico's voor omwonenden, tijdens en na de verschillende uitvoeringsfasen van Heracless. Wij vragen TSN om een volledig transparante en realistische roadmap met mate en data van voorstelbare en voorspelbare hinder, een calamiteitenplan in geval van incidenten en afspraken over veiligheid, leefbaarheid, werktijden, geluidsoverlast en een proactieve schadeloosstelling voor omwonenden die de overlast niet willen of kunnen dragen,	In de onderzoeken die uitgevoerd worden voor de vergunningaanvragen en het milieueffectrapport (MER) wordt gekeken naar de mogelijke effecten op de omgeving. Daarbij is niet alleen aandacht voor de eindsituatie (operationele fase), maar ook voor de aanlegfase en de transitiefase. Aandachtspunten die in deze participatieronde naar voren komen, nemen we mee in de verdere uitwerking van zowel het project als de fases. In de vergunningaanvraag is ook aandacht voor ongewone voorvallen zoals incidenten. Bij de start van de bouwwerkzaamheden zijn we voornemens om bijeenkomsten te organiseren waarbij meer gedetailleerde informatie over de planning en de uitvoering van de werkzaamheden kan worden gedeeld en waarbij u gelegenheid heeft daarop te reageren.
181	Het project/de techniek	Transparantie	Alle	Wij willen een complete energiebalans en materiaalbalans zien om daarop te kunnen reageren. Wat gaat er in en waar komt het vandaan resp. hoe wordt het aangevoerd (aanvoerbewegingen) en wat gaat er aan product, emissies en afvalstromen uit. Hoe wordt dat vervoerd en met welk aantal vervoersbewegingen. Dit alles tijdens de bouw, de transitie, de operatie en de sloop.	We bevinden ons in de eerste fase van een uitgebreid vergunningen- en participatietraject. De genoemde onderwerpen komen onder andere aan bod in de milieuonderzoeken, de vergunningaanvragen en het milieueffectrapport (MER).
182	Het project/de techniek	Waterstof	Alle	Zijn toepassing van waterstof en aardgas onderdeel van de vergunning(aanvraag)?	Het gebruik van zowel aardgas als waterstof is onderdeel van de vergunningaanvragen en het milieueffectrapport (MER).
183	Het project/de techniek	Waterstof	Ontwerp	Worden de branders vervangen door waterstof zodra de installaties klaar zijn en de waterstofnetwerk vanuit Gasunie beschikbaar is?	De nieuwe installaties kunnen werken op zowel aardgas als waterstof en een mengsel daarvan. Het is bij het overgaan van aardgas naar waterstof niet nodig om onderdelen te vervangen
184	Het project/de techniek	Waterstof	Operationele fase	Gaat er grijze waterstof gebruikt worden?	Voordat we geheel overgaan op waterstof maken we gebruik van aardgas. We gaan geen grijze waterstof inzetten. Het einddoel is om alleen groene waterstof in te zetten. Het zou kunnen dat er tijdelijk blauwe waterstof ingezet gaat worden, als groene waterstof nog niet beschikbaar is, en we wel de CO2-emissie willen voorkomen.
185	Het project/de techniek	Waterstof	Operationele fase	Waar komt waterstof vandaan in de volumes die nodig zijn? En is er genoeg hernieuwbare energie om het stroomnetwerk koolstofvrij te maken voor 2030?	Groene waterstof wordt geproduceerd met behulp van duurzaam opgewekte elektriciteit. Dat opwekken kan in Nederland gebeuren op basis van bijvoorbeeld windenergie van zee. Ook is import van groene waterstof mogelijk. Gasunie realiseert een netwerk voor de levering van waterstof. De grote geplande extra elektriciteitsopwekking van Wind op Zee (21 GW tot 2032) maakt dat er naar verwachting meer dan voldoende groene elektriciteit beschikbaar is. HNS/Gasunie plant om Tata Steel rond 2027 aan te sluiten op het nieuw te bouwen H2-netwerk.
186	Het project/de techniek	Werkgelegenheid	Alle	De maatregelen die nodig zijn zullen een effect hebben op de werkgelegenheid bij Tata Steel. Recent onderzoek laat echter zien dat werkloosheid geen bedreiging vormt. De vakmensen van Tata Steel en de mensen in de toeleveringsketens zijn zeer gewild en werkgevers staan voor hen in de rij, ook in de regio.	Wij voorzien als gevolg van dit voorgenomen project vooralsnog geen grote impact op de totale werkgelegenheid. Het project heeft wel effect voor de medewerkers van de fabrieken die we uit bedrijf gaan nemen. Daar komen echter andere installaties voor in de plaats. Met de vakbonden is een Sociaal contract groen staal overeengekomen met afspraken over her- en omscholing en voldoende vakbekwaam personeel gedurende de transitiefase.

187	Lucht/Stikstof/Geur	Depositie	Anders	Het zou goed zijn om de depositiecijfers in het MER op te nemen.	Voor het milieueffectrapport (MER) wordt ondermeer een luchtkwaliteitsonderzoek uitgevoerd. Hierbij wordt gekeken naar de emissie (uitstoot) vanaf alle bronnen op het Tata Steel terrein en de verspreiding. Dit geeft inzicht in de luchtkwaliteit in de omgeving. Wij zien dat er behoefte is om de verspreidingsberekeningen te gebruiken om de depositie van grofstof te berekenen. Daar zijn echter (nog) geen goede modellen voor. Het RIVM doet onderzoek naar deze depositie. De depositie van NOx en NH3 zal voor wat betreft de veranderingen wel worden meegenomen in het MER onderzoek, dit zal worden uitgevoerd middels het erkende en wettelijk verplichte AERIUS model.
188	Lucht/Stikstof/Geur	Depositie	Bestaande situatie	Worden er monsters gemaakt van welke bedrijven de depositie vandaan komt? Overal krijgt Tata de schuld van maar er is in IJmuiden ook veel scheepvaart, kleine industrie, cementfabriek, Vattenfall etc.	Tata Steel analyseert al meerdere jaren klachtenmonsters op samenstelling. Tevens meten we sinds 2022 op dezelfde methode (SOM) als het RIVM de stofdepositie in de omgeving. Door het implementeren van maatregelen om de slakemissie tegen te gaan (bijvoorbeeld het plaatsen van de Roza hal) en overige maatregelen om de slakemissie te beperken zien we ook de afname van slakstof in de klachtenmonsters. Ook zijn er met behulp van de analyses van de klachtenmonsters maatregelen in gang gezet zoals bijvoorbeeld het plaatsen van het Windscherm rondom de kolenslagen in het kader van de Roadmap+. Wij richten ons op het doel van 65% minder stofdepositie als gevolg van onze bedrijfsvoering te realiseren en proberen dit zo goed als mogelijk te monitoren. We hebben geen invloed op de emissie vanuit bronnen buiten ons bedrijf.
189	Lucht/Stikstof/Geur	Depositie	Bestaande situatie	Zorgen over depositie. Als ik mijn ramen lap, heb ik pikzwart water. Ik heb rapport RIVM gelezen, wat gaan jullie precies doen, wanneer kunnen jullie wat garanderen?	Tata Steel analyseert al meerdere jaren klachtenmonsters op samenstelling. Tevens meten we sinds 2022 op dezelfde methode (SOM) als het RIVM de stofdepositie in de omgeving. Door het implementeren van maatregelen om de slakemissie tegen te gaan (bijvoorbeeld het plaatsen van de Roza hal) en overige maatregelen om de slakemissie te beperken zien we ook de afname van slakstof in de klachtenmonsters. Ook zijn er met behulp van de analyses van de klachtenmonsters maatregelen in gang gezet zoals bijvoorbeeld het plaatsen van het Windscherm rondom de kolenslagen in het kader van de Roadmap+. Wij richten ons op het doel van 65% minder stofdepositie als gevolg van onze bedrijfsvoering te realiseren en proberen dit zo goed als mogelijk te monitoren. We hebben geen invloed op de emissie vanuit bronnen buiten ons bedrijf.
190	Lucht/Stikstof/Geur	Gezondheid	Alle	Er zijn zorgen over depositie van stof. Is er met dit plan meer duidelijkheid over de gezondheidsrisico's?	Voor de vergunningaanvragen en het milieueffectrapport (MER) worden milieuonderzoeken gedaan, ondermeer gericht op de stof en luchtkwaliteit. In het MER wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan gezondheid. Er zijn door het RIVM 46 PAKstoffen geïdentificeerd die onder de zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) vallen. Dat wil niet zeggen dat Tata deze PAKstoffen ook uitstoot. PAK is een verzameling van 46 verschillende PAK's, waarvan er zo'n 20 verschillende niet kunnen worden gemeten omdat hiervoor geen analysemethode bestaat. De grootste verzameling PAK's die bij luchtmetingen van Tata Steel worden geanalyseerd zijn de 16 EPA-PAK. Deze 16 hebben allen een toxische equivalentie factor van 1 (voor benzo(a)pyreen en dibenzo(a,h)anthraen), of 0.1 (4 PAK's), of 0.01 (3 PAK's) en of 0.001 (7 PAK's). De meest toxische PAK is benzo(a)pyreen. Dat is de reden dat benzo(a)pyreen als gidsstof voor PAK's wordt gehanteerd. Bij luchtkwaliteitsmetingen zoals door het landelijk luchtmeetnet, waar de meetstations de Banjaert in Wijk aan Zee en Kanaaldijk in IJmuiden deel van uitmaken, wordt altijd benzo(a)pyreen gemeten. Benzo(a)pyreen is de enige PAK waarvoor in de Wet Milieubeheer een richtwaarde is voor opgenomen. De jaargemiddelde concentratie benzo(a)pyreen gemeten op de meetstations de Banjaert in Wijk aan Zee en Kanaaldijk in IJmuiden wordt aan deze richtwaarde getoetst.
191	Lucht/Stikstof/Geur	Gezondheid	Bestaande situatie	Dat alleen de uitstoot van benzo(a)pyreen wordt gemeten vinden wij niet voldoende. Want het gaat om maar liefst 46 PAK stoffen die Tata Steel uitstoot. Deze andere 45 PAK stoffen worden beschreven als PAK-som. Deze PAK stoffen zijn veelal of allemaal kankerverwekkend. We weten nu dus niet of de uitstoot-concentraties van één of meerdere van die 45 PAK stoffen wel de normwaarde overschrijft of overschrijden.	In het programma Roadmap Plus zijn en worden maatregelen getroffen die de emissies terugdringen. Dit programma met de aangekondigde maatregelen ronden we in 2025 af. Daarnaast zal het project Heracleus-Groen Staal ook een positief effect hebben op de leefomgeving. De effecten worden onderzocht en in het milieueffectrapport (MER) gerapporteerd.
192	Lucht/Stikstof/Geur	Gezondheid	Bestaande situatie	Hoe gaat Wijk aan Zee merken dat de schadelijke stoffen worden teruggedrongen?	Bij het ontwerp, de onderzoeken en de vergunningaanvraag wordt zowel naar het toepassen van de best beschikbare technieken gekeken als ook naar het voldoen aan de emissie-eisen. Voor Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) geldt een minimalisatieplicht. Geheel emissieloos is voor dit project nog niet te realiseren. We werken continu aan de reductie van de emissies. Die zullen in de milieuonderzoeken worden beoordeeld. Bij die onderzoeken is naast de reguliere bedrijfssituatie ook aandacht voor ongewone voorvallen.
193	Lucht/Stikstof/Geur	Gezondheid	Operationele fase	Het toepassen van best beschikbare technieken (BBT) is niet toereikend. De opdracht zou zero discharge (emissieloss) moet zijn. Daarbij moet ook bij afwijkende en extreme situatie aan de wet en regelgeving worden voldaan.	Onderzoek naar de luchtkwaliteit is onderdeel van het pakket aan onderzoeken dat voor de vergunningen en het milieueffectrapport (MER) wordt uitgevoerd. De effecten van de sluiting van KGF2 zullen samen met de effecten van de overige veranderingen in het project zichtbaar zijn in het MER.
194	Lucht/Stikstof/Geur	KGF2	Bestaande situatie	Wat zijn de precieze effecten op de luchtkwaliteit in de omgeving van Kooks- en Gasfabriek 2?	We begrijpen de behoefte aan meer duidelijkheid over de luchtmissies. Als de plannen concreter worden kunnen er nauwkeurigere berekeningen worden gemaakt en kunnen we het beeld ook beter schetsen. Onderzoek naar de luchtkwaliteit is onderdeel van het pakket aan onderzoeken dat voor de vergunningen en het milieueffectrapport (MER) wordt uitgevoerd.
195	Lucht/Stikstof/Geur	Lucht	Anders	Er is behoefte aan meer duidelijkheid over de luchtmissies en het aandeel dat Tata Steel heeft in de depositie.	We willen in 2045 CO2 neturaal zijn als bedrijf. Voor andere stoffen voorzien we gemiddeld een reductie van 70%. De ambitie is om de emissies steeds verder te verminderen. Emissieloos is op dit moment nog niet haalbaar. We kijken per stap hoe en op welke manier we de emissies kunnen beperken.
196	Lucht/Stikstof/Geur	lucht	Anders	Groen Staal wekt de indruk van 0% uitstoot- Wat is het einddoel voor Co2 en andere emissies zoals PAKS?	Ook wij hadden een zichtbaar effect van de getroffen maatregelen in de RIVM-rapportage verwacht. We weten nog niet hoe dat komt en zijn daarmee bezig. De inspanningen zijn er met de Roadmap Plus onverminderd op gericht om de luchtkwaliteit in de omgeving te verbeteren.
197	Lucht/Stikstof/Geur	Lucht	Bestaande situatie	Uit het laatste RIVM-rapport blijkt dat de depositie van PAK's niet is afgenomen, terwijl Tata Steel aanzienlijke maatregelen heeft genomen. Daarnaast stelt het RIVM dat er nog een factor 5 ontbreekt aan PAK'sen, hoe kan dit? Bovendien laten de meetrapporten van Tata Steel zien dat de depositie wel is afgenomen. Hoe kan dit verschil in metingen worden verklaard? Heeft Tata Steel zijn eigen proces wel eigenlijk in de hand?	Hoe zit het met de diffuse uitstoot bij het groenstaalplan in Wijk aan Zee? Het sluiten van de hoogovens en de gasfabrieken reduceert de PAK-uitstoot, maar hier komen nieuwe fabrieken voor in de plaats die weer op hun beurt weer zorgen voor een toename van PAK-uitstoot. De reductie van PAK in het plan van Heracleus-Groen Staal bedraagt slechts 5%. Hoeveel is de exacte reductie door alleen het sluiten van Kooks- en Gasfabriek 2 en Hoofoven 6 en 7?
198	Lucht/Stikstof/Geur	Lucht	Operationele fase	Hoe zit het met de diffuse uitstoot bij het groenstaalplan in Wijk aan Zee? Het sluiten van de hoogovens en de gasfabrieken reduceert de PAK-uitstoot, maar hier komen nieuwe fabrieken voor in de plaats die weer op hun beurt weer zorgen voor een toename van PAK-uitstoot. De reductie van PAK in het plan van Heracleus-Groen Staal bedraagt slechts 5%. Hoeveel is de exacte reductie door alleen het sluiten van Kooks- en Gasfabriek 2 en Hoofoven 6 en 7?	Voor de nieuwe installaties die in het voorgenomen project zitten worden maatregelen getroffen om de emissies te reduceren. Zo worden transportbanden worden voorzien van afzuiginstallaties met doekfilters. Voor het ontwerp hebben we gekeken hoe we de diffuse uitstoot zo veel mogelijk kunnen verminderen. Als kooks- en gasfabriek 2 sluit zullen de bijbehorende bronnen ook verdwijnen. Door de nieuwe fabriek komen er bijna geen PAK's meer bij. Die emissie komt nu vooral uit de sinterfabriek en de kooksfabriek. TSN verwacht een groter effect te zien dan die -5%.

199	Lucht/Stikstof/Geur	Normen	Bestaande situatie	<p>We weten nog steeds niet goed welke stoffen Tata Steel in welke concentraties nu werkelijk uitstoot, omdat er niet of nauwelijks onafhankelijke metingen worden gedaan vlak boven de bron. - het gaat dan om de 213 uitstootmondingen (schoorstenen) en nog vele diffuse uitstootplaatsen. - de meest recente metingen die door het RIVM zijn uitgevoerd waren in de omgeving van Tata Steel, maar niet vlak boven de bron. - van sommige stoffen waren de meetwaarden tot wel 1000 keer hoger dan, op basis van de cijfers van Tata Steel, werd verwacht. - om welke stoffen gaat het hier? - zijn hiermee de normwaarden overschreden? - welke concentraties zijn er (per stof) gemeten?</p>	<p>Tata Steel heeft inzichtelijk welke stoffen in welke concentraties worden uitgestoten. Dit is grotendeels terug te vinden in het eMJV. Voor diffuse uitstoot is geen meting mogelijk, daarvoor wordt een model gebruikt. Naar verschillen met uitkomsten van het RIVM wordt nog nader onderzoek gedaan. Daarover wordt nader toelichting verschaft later dit jaar. Voor de vergunningaanvragen en het milieueffectrapport (MER) worden milieustudies uitgevoerd, waaronder die naar de luchtkwaliteit. Daarin worden de emissies en de verspreiding van stoffen onderzocht en gerapporteerd. Deze studies zullen aan moeten tonen of er voor het voorgenomen project inderdaad aan de normen voldaan zal worden.</p>
200	Lucht/Stikstof/Geur	Normen	Operationele fase	<p>Voldoet Tata Steel met dit plan aan de doelstelling om de CO2 uitstoot in 2030 met 49% te verminderen ten opzichte van 2030? Hoeveel stootte het bedrijf in 1990 uit?</p>	<p>De doelstelling in het klimaatakkoord zijn inderdaad gebaseerd op vergelijking met het jaar 1990. Inmiddels is in Nederland een reductie van de CO2 emissie gerealiseerd en moeten we nog 31% reduceren. Met het project Heracleus-Groen Staal is een reductie van 35-40% beoogd. Daarmee zitten we dus boven de reductie die Nederland als totaal nog heeft.</p>
201	Lucht/Stikstof/Geur	Onderzoek	Anders	<p>Wij vragen het bevoegd gezag / de omgevingsdienst / onze overheid om volledig onafhankelijk onderzoek uit te voeren, de data van Tata te verifiëren en plannen door te rekenen op basis van de nieuwe en gekalibreerde uitkomsten.</p>	<p>Deze inspraakreactie is in eerste instantie gericht aan het bevoegd gezag. De overheid is verantwoordelijk voor het beoordelen van de vergunningaanvragen en het milieueffectrapport (MER) zoals dat door Tata Steel wordt ingediend. Tata Steel is verantwoordelijk voor het opstellen van de vergunningaanvragen en het MER. Voor beantwoording van deze vraag verwijzen we verder graag naar onderstaande reactie van de provincie Noord-Holland en de Omgevingsdienst NZKG.</p> <p>PNH: Het bevoegd gezag zal de vergunningaanvraag toetsen aan geldende wet- en regelgeving waarbij ook toetsing zal plaatsvinden inzake de onderliggende (milieu)onderzoeken in het Milieueffectrapport (MER) en daarin gehanteerde uitgangspunten. Toetsing zal ook toezien op verificatie van onderzoeksgegevens die Tata Steel aanlevert. Mocht op basis van deze toetsing onafhankelijk onderzoek (en eventuele kalibratie van instrumenten) noodzakelijk zijn dan zal het bevoegd gezag hierop toezien. Daarnaast wordt ook in opdracht van I&W een second opinion uitgevoerd op de gepresenteerde milieu- en gezondheidseffecten, waaronder ook de reductiepercentages.</p>
202	Lucht/Stikstof/Geur	Roadmap Plus	Bestaande situatie	<p>De vergunningen van Tata Steel zijn gebaseerd op emissies, dat wil zeggen de concentraties van de stoffen vlak boven de bron. - waarom wordt dat dan niet vaker gemeten? - hoe vaak wordt er boven de 213 uitstootmondingen gemeten? - en hoeveel van de mogelijke 178 ZZS stoffen worden dan per meting gemeten? (ZZS zijn Zeer Zorgwekkende Stoffen).</p>	<p>Het is wettelijk vastgelegd wat er op welke wijze hoe vaak moet worden gemeten. Op sommige punten betreft dat continu metingen, andere bronnen worden maandelijks of jaarlijks gemeten. Aangesloten is bij de wettelijke eisen die een representatieve meetsituatie borgen. De metingen van Tata Steel zijn vastgesteld in het ECO-programma. In 2023 worden meer dan 150 metingen uitgevoerd. Hieronder vallen ook de ZZS stoffen die gemeten moeten worden.</p>
203	Lucht/Stikstof/Geur	Roadmap Plus	Bestaande situatie	<p>Op hoeveel van de 213 uitstootmondingen is op dit moment permanent gekalibreerde meetapparatuur gemonteerd?</p>	<p>Het is wettelijk vastgelegd wat er op welke wijze hoe vaak moet worden gemeten. Op sommige punten betreft dat continu metingen, andere bronnen worden maandelijks of jaarlijks gemeten. Waar de wetgeving ons voorschrijft om continue te meten, doen we dat ook. Het huidige aantal is rond de 45 bronnen.</p>
204	Lucht/Stikstof/Geur	Roadmap Plus	Bestaande situatie	<p>Tata Steel geeft op haar website over ZZS stoffen aan dat zij de uitstoot van PAK stoffen hebben gehalveerd in medio 2022 ten opzichte van 2019 - van welke van de 46 PAK stoffen hebben zij de uitstoot gehalveerd? - hebben zij de concentraties van de uitstoot van deze stoffen gehalveerd of hebben zij de hoeveelheid (kg/jaar) van deze stoffen gehalveerd? - deze halvering blijkt helemaal niet uit het schema "update ZZS inventarisatie - juli 2022" helemaal onderaan de pagina op de website van Tata Steel over ZZS (zie meegeesturd schema) - wat waren de concentraties van de uitstoot van deze PAK stoffen in medio 2022 en wat waren de concentraties van deze PAK stoffen in 2019?</p>	<p>Het betreffende rapport is te vinden de RM+ website: Verificatierapport resultaten PAK.pdf (tatasteelnederland.com). De PAK (Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen) is een groepsbenaming voor stoffen die uit 2 of meer benzeenringen bestaat. Bij PAK's emissiemetingen worden de zogenaamde 16 EPA PAK's gemeten. Zie bijvoorbeeld tabel 4.6 van rapport uit Meetrapport Sinterfabriek - Uitstoot PAK-stoffen Rookgasreiniging (tatasteelnederland.com). Zie tabel 4.1 van het rapport, het betreft jaarvrachten. Verificatierapport resultaten PAK.pdf (tatasteelnederland.com). In het verificatierapport tabel 4.1 is de behaalde reductie weergegeven. De concentraties voor en na en de consequenties voor de jaarvrachten zijn gedocumenteerd op onze website. O.a. in het verificatierapport en elders in individuele meetrapportages op PAK's Tata Steel Nederland. Meer informatie is te vinden op onze website onder Milieu en leefomgeving. https://www.tatasteelnederland.com/milieu-en-leefomgeving</p>
205	Lucht/Stikstof/Geur	Roadmap Plus	Bestaande situatie	<p>Tata Steel maakt voor het afgeven van uitstootcijfers veelal gebruik van uitstootcijfers op basis van berekeningen en modellen in plaats van metingen - waarbij telkens blijkt dat het RIVM en de Omgevingsdienst Noordzeekanaal bij het doen van metingen dan vaak te kennen geven dat zij veel hogere waarden meten dan ze op basis van de door Tata Steel afgegeven cijfers verwacht hadden - vraag: Vind U (Tata Steel) niet dat daaruit blijkt dat U veel meer metingen zou moeten gaan doen van de werkelijke uitstoot?</p>	<p>Het is wettelijk vastgelegd wat er op welke wijze hoe vaak moet worden gemeten. Op sommige punten betreft dat continu metingen, andere bronnen worden maandelijks of jaarlijks gemeten. Aangesloten is bij de wettelijke eisen die een representatieve meetsituatie borgen. De metingen van Tata Steel zijn vastgesteld in het ECO-programma. In 2023 worden meer dan 150 metingen uitgevoerd. Hieronder vallen ook de ZZS stoffen die gemeten moeten worden. Alle metingen worden door geaccrediteerde meetbureau's uitgevoerd. Dit geldt ook voor het EMJV (milieuvragslag) en de ZZS inventarisatie. Meer informatie is beschikbaar op de website onder Milieu en leefomgeving.</p>
206	Lucht/Stikstof/Geur	Roadmap Plus	Bestaande situatie	<p>Wat waren de gemeten concentraties van naftaleen en fenantreen die in november 2022 zijn gemeten, waarbij de normen werden overschreden? - hoe erg zijn de normen overschreden? - welke concentraties zijn er gemeten? - Wat waren de normwaarden van deze twee stoffen die zijn overschreden?</p>	<p>In november 2022 heeft de Omgevingsdienst (OD) ons een waarschuwing gegeven n.a.v. emissiemetingen uitgevoerd door de OD aan o.a. concentraties naftaleen en fenantreen bij KGF2 (emissiepunt: kookzijdige ontstopping). Inmiddels heeft Tata Steel maatregelen genomen om deze emissies te reduceren. Tata Steel is nog in afwachting op de resultaten van onze genomen maatregelen. Meer informatie is te vinden op onze website onder Milieu en leefomgeving. https://www.tatasteelnederland.com/milieu-en-leefomgeving</p>
207	Lucht/Stikstof/Geur	Rook	Alle	<p>Hoe kan het dat er onder Corus veel minder overlast van uitstoot was dan onder Tata? Toen had je alleen grijze, witte en zwarte rook en nu ook heel vaak oranje en gele rook. Hoe kan dat? Graag meenemen in de route naar Groen Staal hoe we deze rook en dus ook oranje en gele rook gaan stoppen.</p>	<p>We herkennen het beeld en de ontwikkeling zoals in deze inspraakreactie geschetst is niet. We komen graag met de indieni van in contact voor een nadere toelichting, zodat we een ook een goede reactie daarop kunnen geven.</p>
208	Lucht/Stikstof/Geur	stikstof	Aanlegfase	<p>Wat betekent de huidige stikstof aanpak straks voor de bouw van de installaties?</p>	<p>Bij de bouw nemen we maatregelen om de stikstofemissie te beperken. De emissie die vrijkomt compenseren we met de reductie die we realiseren.</p>
209	Lucht/Stikstof/Geur	Stikstof	Operationele fase	<p>De reductie van 40% voor NOx door Roadmap plus en Heracleus 1 samen vinden wij onvoldoende. Voor de landelijke stikstofaanpak is reductie van minimaal 50% in 2030 noodzakelijk en de technologie is er. Past ook in de huidige stikstofaanpak van onder andere industrie.</p>	<p>In het voorgenomen project zal de NOx emissie voor het gehele bedrijf in 2030 met ca. 45% worden gereduceerd. De nieuwe fabrieken in Heracleus-Groen Staal zullen gebruik maken van benoemde technieken en zullen daarom ook beter presteren dan hetgeen wettelijk is toegestaan. Kort gezegd: om verdere reducties te behalen moeten deze buiten dit project worden gezocht en staan daarom ook los van dit project.</p>
210	Lucht/Stikstof/Geur	Stof	Alle	<p>Wordt er in het project ook aandacht besteed aan de depositie van (grof) stof?</p>	<p>Bij het project Heracleus-Groen Staal wordt de emissie van (grof) stof uit open opslagen gereduceerd. Dit is het directe gevolg van de verminderde inzet van kolen door het sluiten van de kooks- en gasfabriek 2 en hoogoven 7. Een kleinere kolenoepslag en het verminderen van het aantal handelingen met kolen leidt tot emissiereductie en daarmee ook tot minder depositie van dit stof.</p>
211	Lucht/Stikstof/Geur	Stof	Operationele fase	<p>In de omgeving is stofemissie ondermeer afkomstig van open opslag van grondstoffen. Hoe wordt dit in het nieuwe project voorkomen?</p>	<p>Bij het project Heracleus-Groen Staal wordt de emissie van (grof) stof uit open opslagen gereduceerd. Dit is het directe gevolg van de verminderde inzet van kolen door het sluiten van de kooks- en gasfabriek 2 en hoogoven 7. Een kleinere kolenoepslag en het verminderen van het aantal handelingen met kolen leidt tot emissiereductie.</p>

212	Lucht/Stikstof/Geur	Stof	Transitiefase	Ik maak me zorgen over met name stof tijdens de transitiefase. Hoe wordt dat onderzocht en hoe wordt voorkomen dat ik overlast ondervindt.	De milieueffecten van het plan, waaronder ook geluid en stof, worden onderzocht voor het milieueffectrapport (MER). Bij dat onderzoek wordt ook specifiek aandacht besteed aan de transitiefase. De uitkomsten worden beoordeeld op basis van normen. Het MER wordt samen met de vergunningaanvragen ter beoordeling bij de Omgevingsdienst ingediend en hierop kunnen belanghebbenden ook reageren.
213	Lucht/Stikstof/Geur	Toekomst	Operationele fase	Er is een tabel getoond met emissiereductie cijfers voor Roadmap Plus, Heracless 1 en Heracless 2. Hoe zeker is het dat deze reductie wordt gehaald?	De reductie van emissie naar de lucht wordt in milieuonderzoek nauwkeuriger berekend. De resultaten worden onder meer in het milieueffectrapport (MER) inzichtelijk gemaakt. In de totale emissiereductie zorgt het sluiten van de hoogovens voor een grote stap. Het sluiten van de Hoogoven 7 is gepland in 2029
214	Lucht/Stikstof/Geur	Transparantie	Alle	Laat zien welke emissies en deposities verbeteren en leg het ook uit zodat mensen met een niet-technische achtergrond het snappen. Suggestie om aan de hand van overzichtskarten metingen op en rondom de site laten zien.	In de milieustudies die worden uitgevoerd voor de vergunningaanvragen en het milieueffectrapport (MER) wordt ingegaan op ondermeer de luchtkwaliteit en de verspreiding in de omgeving. In de rapportages wordt de verspreiding ook op kaarten visueel weergegeven. We gaan na in hoeverre het mogelijk is om die gegevens ook te koppelen aan een interactieve kaart.
215	Lucht/Stikstof/Geur	Transparantie	Bestaande situatie	Wij willen dat Tata Steel alle cijfers en metingen met spoed openbaar maakt en samen met de overheid een plan maakt om binnen twee jaar alle ernstige vervuiling naar de Lucht drastisch terugbrengt tot een aanvaardbare en streng uitstoot niveau. Ons advies is om hier een aparte maatwerkafpraak over te maken met de overheid.	Wij nemen als Tata Steel maatregelen om de emissies te beperken. Dat doen we met het programma Roadmap plus en ook het project Heracless-Groen Staal zorgt voor een reductie van de uitstoot naar de lucht. Voor het milieueffectrapport (MER) en de vergunningaanvraag doen we milieuonderzoek. Het bevoegd gezag beoordeelt of we daarmee aan de normen voldoen. Milieueffecten en gezondheid zijn onderdeel van de maatwerkafspraken tussen de overheid en Tata Steel.
216	Lucht/Stikstof/Geur	ZZS	Bestaande situatie	Van hoeveel van de 178 ZZS stoffen die Tata Steel uitstoot - of mogelijk uitstoot - vindt Tata Steel zelf dat de concentraties en/of de hoeveelheid (kg/jaar) te hoog is?	Er geldt een minimalisatieverplichting op ZZS stoffen en daarom zet Tata Steel zich continue in voor een verdere reductie voor alle ZZS stoffen.
217	Lucht/Stikstof/Geur	ZZS	Operationele fase	Wordt de emissie van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) beoordeeld in het MER?	Voor het Milieu Effect Rapport (MER) wordt ondermeer een luchtkwaliteitsonderzoek uitgevoerd. De emissie van ZZS en de mogelijke reductie daarvan maakt inderdaad onderdeel uit van dat luchtkwaliteitsonderzoek.
218	Natuur en ecologie	Natuur	Operationele fase	Kan de ruimte tussen de nieuwe installaties met groenvoorziening worden ingevuld?	Er zijn al grote delen van het terrein met groenvoorziening ingevuld. In de verdere uitwerking gaan we na of en welke groenvoorziening we kunnen realiseren tussen de nieuwe installaties
219	Participatie	Alternatieve	Operationele fase	Als het College vasthoudt aan de beperkte opvatting van de opgave van het project, zijn er te weinig waarborgen voor onafhankelijk onderzoek naar alternatieve oplossingen en ontbreekt daarmee de mogelijkheid van het inwinnen van een "second opinion". Des te belangrijker is het dat in ieder geval in de milieueffectrapportage, beginnend bij de NRD, alternatieve oplossingen beschreven en onderzocht worden. En bij het m.e.r. proces zelf een participatieve aanpak wordt gekozen.	Voor beantwoording van deze vraag verwijzen we graag naar onderstaande reactie van de provincie Noord-Holland en de Omgevingsdienst NZKG. PNH: Tata Steel mag nu al in de IJmond staal maken. Hoe ze dat doen is, binnen wet- en regelgeving, aan Tata Steel. Daarom is de opgave in de notitie voornemen geformuleerd op basis van het voornemen van Tata Steel als initiatiefnemer en niet op een ander alternatief. Het staat Tata Steel overigens vrij om op eigen initiatief andere varianten die worden aangedragen in de verkenningfase te overwegen. De participatiemogelijkheden in de fase van concept NRD en MER staan beschreven in het participatieplan.
220	Participatie	Alternatieve	Operationele fase	Met de inkadering van de participatieruimte lijkt het karakter te krijgen van een discussie over "punten en komma's" en bevestigt daarmee een negatieve connotatie. Wij zien nu al dat de fundamentele discussies over nut en noodzaak van een staalfabriek en de gezondheid van omwonenden steeds zullen terugkeren en daarmee ook het project in een brede context zetten. Wij zijn overtuigd dat velen alleen maar het beste voor de IJmond willen en daar hoort Tata Steel bij. Ons advies is: laat veel meer vrijheid toe bij de participatie.	Mede naar aanleiding van de participatiereacties hebben we besloten om breder te kijken naar de te selecteren techniek. Hiermee hebben de participatieruimte breder gemaakt. De bedrijfscontinuïteit is voor ons net als voor ieder bedrijf een uitgangspunt. We richten ons op een duurzame toekomst en het maken van groen staal in een schone omgeving.
221	Participatie	Alternatieve	Operationele fase	Wij hebben bij het College van GS de vraag neergelegd om onafhankelijk advies in te winnen voor bovengenoemde (EAF en groene pellets) alternatieve oplossingen voor de duurzaamheidsopgave. Het College geeft in de notitie Werkwijze participatie projectbesluit weliswaar aan het nu gekozen juridische kader van het projectbesluit strak aan te houden, te weten een beperking tot uitsluitend de ruimtelijke besluitvorming. Dit kader had echter anders kunnen worden gekozen, verbredend naar de omgevingsvergunningen die te verlenen zijn. Door deze beperking wordt de doelstelling uit de Omgevingswet, te weten die van een brede verkenning in het kader van een goede fysieke leefomgeving, dus inclusief de effecten op milieu, energie- en grondstoffengebruik en natuur, ondermijnd. Wij hebben het College verzocht deze beperking minder rigide aan te houden, zodat het inwinnen van een onafhankelijk advies over in het participatieproces aangedragen alternatieve oplossingen mogelijk wordt.	Voor beantwoording van deze vraag verwijzen we graag naar onderstaande reactie van de provincie Noord-Holland en de Omgevingsdienst NZKG. PNH: Het verzoek om onafhankelijk advies voor de voorgestelde alternatieve variant past inderdaad niet binnen de opgave zoals omschreven in de notitie voornemen. Tata Steel mag nu al in de IJmond staal maken. Hoe ze dat doen is, binnen wet- en regelgeving, aan Tata Steel. Daarom is de opgave in de notitie voornemen geformuleerd op basis van het voornemen van Tata Steel als initiatiefnemer en niet gebaseerd of verbreed naar andere mogelijke alternatieven voor staalproductie. Het staat Tata Steel overigens vrij om op eigen initiatief andere varianten die worden aangedragen in de verkenningfase te overwegen.
222	Participatie	Capaciteit	Anders	De nu in de opgave opgenomen absolute randvoorwaarde van handhaving van de in de huidige vergunningen mogelijk gemaakte productiecapaciteit ad 8 miljoen ton staal, inclusief latente ruimte, kan hierbij een sta in de weg zijn en zou moeten worden losgelaten. Echter niet is onderbouwd dat deze randvoorwaarde bedrijfseconomisch noodzakelijk is. Randvoorwaardelijk dient de noodzakelijke verbetering van lokale milieukwaliteit en gezondheid van omwonenden te zijn. De huidige wetgeving maakt intrekking van latente ruimte, o.m. om deze redenen, ook mogelijk.	Mede naar aanleiding van de participatiereactie is besloten om nadere aandacht te besteden aan de te selecteren techniek. Daarmee wordt ook gekeken naar de capaciteit. Hiermee is de participatieruimte groter dan vooraf aangegeven in het Participatieplan en de Notitie Voornemen.
223	Participatie	Gemeenten	Anders	De gemeenten hebben ook een grote rol in de participatie, maar hoe worden die bijvoorbeeld door de Omgevingsdienst betrokken?	Wij hebben regelmatig contact met de gemeenten en de colleges van B&W. De raadsleden vertegenwoordigen de omwonenden van Tata Steel en zijn daarom voor ons belangrijk in de participatie. De provincie Noord-Holland coördineert de formele procedures en betreft daar de gemeenten bij, bijvoorbeeld als het om de omgevingsplannen gaat.
224	Participatie	Gemeenten	Anders	Hoe worden de gemeenten en de gemeenteraadsleden betrokken en wat is hun rol in de besluitvorming?	Deze avond voor raadsleden is de eerste in een reeks participatiebijeenkomsten. De komende weken zijn er bijeenkomsten in de woonkernen. Als er bij de raadsleden behoefte is aan meer van deze bijeenkomsten gedurende het jaar, kunnen we die organiseren.
225	Participatie	Gemeenten	Anders	Vastleggen dat de 3 IJmondgemeentes één geheel vormen in dit proces, dus dat inwoners/partijen uit de ene gemeente in hun gemeente bezwaar kunnen indienen, ook al liggen de nieuwe installaties misschien op het grondgebied van een andere gemeente.	Wij hebben contact met alle drie de gemeenten en betrekken hen ook in het verdere traject. Daarnaast hebben we de participatie gericht op ondermeer alle inwoners van het gebied rondom Tata Steel. De mogelijkheid om zienswijze in te dienen en eventueel in beroep te gaan, wordt niet beperkt door de vraag of een bepaalde installatie op het grondgebied van een van de drie gemeenten ligt.
226	Participatie	Gezondheid	Alle	De IJmond is milieutechnisch een zwaar belast gebied. Waarom zijn de instellingen die zich in de IJmond met gezondheid (als gevolg van luchtkwaliteit, geluid, etc.) bezig houden, niet betrokken zoals: GGD, RIVM, Luchtmeetnet, Hollandse Luchten? Alle mogelijke gevolgen voor de gezondheid moeten in beeld worden gebracht: · geur · geluid · stof · gas · etc.	Voor beantwoording van deze vraag verwijzen we graag naar onderstaande reactie van de provincie Noord-Holland en de Omgevingsdienst NZKG. PNH: In het kader van het milieueffectrapport (MER) dat door Tata Steel wordt opgesteld voor het project Heracless-Groen Staal, zal de commissie m.e.r. en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied waar nodig andere instellingen betrekken in de beoordeling van het rapport dat toeziet op de milieueffecten van Heracless-Groen Staal in de omgeving.

227	Participatie	Kaders	Anders	<p>Er zijn zeer nauwe kaders voor participatie en voor de reikwijdte en het detailniveau voor de Milieueffectrapportage (MER). Meedenken kan slechts over het plan zoals dat voorligt, en dit plan bepaalt ook de reikwijdte en het detailniveau voor de MER. De kaders en randvoorwaarden zijn vaag, niet meetbaar en daarmee dus eigenlijk geen kaders en randvoorwaarden. Tata Steel Nederland heeft een enorm effect op het klimaat, de natuur, de leefomgeving en de volksgezondheid. De werkelijke opgave is niet het plan Heracless, maar bestaat uit het zo snel mogelijk terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen, stikstof, zware metalen en PAK vanaf het terrein van Tata Steel en Harco, naar niveaus die veilig zijn voor de leefomgeving. De kaders zouden moeten bestaan uit concrete reductiedoelen, waarbij voor zware metalen en PAK een plicht tot uitfasering zou moeten gelden. Verschillende routes om die doelen te halen moeten daarom onderdeel zijn van de reikwijdte en daarmee van de MER. Omwonenden moeten daarover niet alleen kunnen meedenken maar ook meebeslissen.</p>	<p>Het plan Heracless-Groen Staal behelst zowel CO2 reductie als reductie van andere uitstoot van stoffen, zoals zware metalen en PAK. De kaders zijn aangegeven in het document Notitie Voornemen Heracless Groen staal. Afgelopen periode heeft een verdieping plaats gevonden op de thema's techniek, participatie en gezondheid om juist meer tijd te nemen met de omgeving voor zorgvuldige eerste stappen in de vergunningenprocedure voor Heracless-Groen Staal.</p>
228	Participatie	Kaders	Bestaande situatie	<p>In de Notitie Voornemen worden in paragraaf 3 de kaders en randvoorwaarden voor de opgave van het project als een gegeven beschreven dat niet ter discussie staat. In onze ogen staat dit een werkelijke participatie van de omgeving, zowel als het kunnen voldoen aan de wettelijke doelstelling van de Omgevingswet van een goede fysieke leefomgeving, in de weg. Daarom reageren wij ook op de inhoud van de opgave. In de Notie Voornemen wordt als deel van de opgave o.m. beschreven: "Een positieve impact op de leefomgeving in de IJmond door een verdere reductie van de emissies van onder meer (fijn)stof, PAK's, stikstof, geur en ZZS". Hiermee wordt voorbijgegaan aan de huidige slechte lokale omgevingskwaliteit en slechte gezondheidssituatie zoals meermaals gedocumenteerd in onder andere RIVM-onderzoeken. In dat licht is de nu gekozen aanduiding te globaal, zowel wat betreft de relevante stoffen en milieucompartmenten, als de te behalen reductiepercentages. Om een aanvaardbare lokale omgevingskwaliteit te bereiken dienen concrete reductiepercentages te worden opgenomen, of beter nog, doelstellingen uitgedrukt in absolute reductie.</p>	<p>Het plan Heracless groen staal behelst zowel CO2 reductie als reductie van andere uitstoot van stoffen, zoals zware metalen en PAK. De kaders zijn aangegeven in het document Notitie Voornemen Heracless Groen staal. Afgelopen periode heeft een verdieping plaats gevonden op de thema's techniek, participatie en gezondheid om juist meer tijd te nemen met de omgeving voor zorgvuldige eerste stappen in vervolg vergunningenprocedure Heracless groen staal. We zitten in de eerste fase van het vergunningen- en participatietraject. In de volgende stappen, waarin we de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) en vervolgens onder meer het milieueffectrapport (MER) indienen, zullen zowel het project als ook de milieueffecten concreter worden. Het is voor belanghebbenden mogelijk om zowel op de NRD als het MER te reageren.</p>
229	Participatie	KGF2	Anders	<p>Kooks- en Gasfabriek 2, Hoofoven 6 en 7 staan er met een reden, hier is een lang traject aan voorafgegaan. Hoe hebben deze bijgedragen aan de ontwikkeling van Tata Steel? En hoe zijn deze kook- en gasfabriek en hoogovens een verbetering ten opzichte van hun voorgangers? Het zou een idee zijn om in een volgende bijeenkomst meer aandacht te besteden aan deze tijdslijn, zodat men een beter perspectief krijgt en inzicht wat Tata Steel reeds heeft gedaan.</p>	<p>Het is wat ons betreft een goede suggestie om bij ontwikkelingen ook naar het historische perspectief te kijken.</p>
230	Participatie	KGF2	Bestaande situatie	<p>Tata Steel moet veel meer tegemoetkomen aan de zorgen van mensen in de omgeving en helder aangeven wat er wel of niet kan, bijvoorbeeld of het een optie is om bepaalde delen van bestaande fabrieken nu te sluiten.</p>	<p>In de Notitie Voornemen, zoals die voor het project Heracless-Groen Staal is gepubliceerd, staat welke installaties erbij komen en welke installaties uit bedrijf worden genomen en wanneer. Het voorgenomen project voorziet in het uit bedrijf nemen van hoogoven 7 en de kooks- en gasfabriek 2.</p>
231	Participatie	KGF2	Transitiefase	<p>In het Participatieplan valt te lezen dat Kooks- en Gasfabriek 2 zou moeten sluiten vóór 2030. Is er een manier denkbaar waarop Tata Steel de omwonenden mee kan nemen in het afbouwproces van de fabriek?</p>	<p>Tijdens de transitiefase worden de nieuwe installaties geleidelijk in bedrijf genomen en worden de Hoogoven 7 en de KFG 2 geleidelijk uit bedrijf genomen. Deze transitiefase wordt nader beschreven en de milieueffecten worden nader onderzocht in het milieueffectrapport (MER). Hiervoor kunt u nu al specifieke aandachtspunten aan ons meegeven. Voordat we met de daadwerkelijke bouw van de nieuwe installaties beginnen, organiseren we bijeenkomsten die specifiek gericht zijn op die bouwfase.</p>
232	Participatie	Klankbordgroep	Alle	<p>Advies om een klankbordgroep in te richten waar mensen kunnen praten en sparren over oplossingen. Zorg voor een brede vertegenwoordiging in de klankbordgroep. Niet alleen maar voor- en tegenstanders.</p>	<p>De wijze van participeren in specifiek het project Heracless-Groen Staal hebben we uitgewerkt in het participatieplan. Over de relatie tussen de omgeving en Tata Steel, de wijze van betrekken van alle stakeholders in het gebied en het werken aan herstel van vertrouwen zijn er worden gesprekken gevoerd met zowel de rijksoverheid als ook de provincie Noord-Holland. We nemen deze suggestie daarin mee. Mede op basis van de inspraakreacties hebben er al verdiepende gesprekken met belanghebbenden plaatsgevonden.</p>
233	Participatie	Klankbordgroep	Alle	<p>Bekijk of je mensen kan laten participeren door een klankbordgroep of een burgerberaad op te richten. Voordeel hiervan is dat je dan naar een gedeeld perspectief toewerkt en vertrouwen.</p>	<p>De wijze van participeren in specifiek het project Heracless-Groen Staal hebben we uitgewerkt in het participatieplan. Over de relatie tussen de omgeving en Tata Steel, de wijze van betrekken van alle stakeholders in het gebied en het werken aan herstel van vertrouwen zijn er worden gesprekken gevoerd met zowel de rijksoverheid als ook de provincie Noord-Holland. We nemen deze suggestie daarin mee. Mede op basis van de inspraakreacties hebben er al verdiepende gesprekken met belanghebbenden plaatsgevonden.</p>
234	Participatie	Klankbordgroep	Anders	<p>In de participatie moet onzes inziens de menselijke interactie met liefst kleinschalige gesprekken en bijeenkomsten centraal staan. Een suggestie onzerzijds is daarom om specifieke klankbordgroepen te creëren die ook regelmatig met Tata Steel praten over hun inbreng en voortgang van het proces bij voorkeur in een groepsomvang van maximaal 15 personen.</p>	<p>Met zowel de Rijksoverheid als ook de provincie Noord-Holland is er wordt gesproken over een vorm van overleg waarbij het herwinnen van vertrouwen een belangrijk aspect is. We bespreken of een klankbordgroep dan wel een burgerberaad hierbij een rol kan spelen. Mede op basis van de inspraakreacties hebben er al verdiepende gesprekken met belanghebbenden plaatsgevonden.</p>
235	Participatie	Klankbordgroep	Anders	<p>In het huidige Participatieplan heeft de participatie primair een informatief karakter zonder dat voldoende duidelijk is hoe er met advies en consultatie van de omgeving zal worden omgegaan. Komt er vanuit Tata Steel een expliciete reactie op de geleverde inbreng? Het doel, de verantwoordelijkheden en het proces zouden daarom duidelijker omschreven moeten worden.</p> <p>Om de participatie effectiever te maken is het in ieder geval wenselijk dat, voor de ter inzagelegging, een concept NRD interactief wordt voorgelegd aan betrokken gemeentes, bewoners- en milieuorganisaties, waarbij het bedrijf zelf ter toelichting aanwezig is. Daartoe kan ook het instellen van een klankbordgroep, of een adviescommissie met een kennis- en consultatiefunctie bijdragen aan het daadwerkelijk bereiken van een met de omgeving afgestemde invulling en participatieve uitvoering van de MER-procedure.</p>	<p>In het participatieplan hebben we zowel de participatieruimte als ook het participatieniveau aangegeven. Volgens de indeling van de provincie Noord-Holland zit dat niveau op "meedenken". Om het meedenken mogelijk te maken informeren we belanghebbenden over onze plannen. De participatiereacties zijn eind mei gepubliceerd en nu geven we ook ons antwoord daarop.</p> <p>De Omgevingsdienst NZKG heeft aangegeven een bijeenkomst te organiseren als de NRD is gepubliceerd. Wij geven de suggestie door aan de omgevingsdienst en zijn al Tata Steel graag bereid om een toelichting op de NRD te geven.</p> <p>Met zowel de Rijksoverheid als ook de provincie Noord-Holland is er wordt gesproken over een vorm van overleg waarbij het herwinnen van vertrouwen een belangrijk aspect is. We bespreken of een klankbordgroep dan wel een burgerberaad hierbij een rol kan spelen.</p>

					<p>In het participatieplan staat welke communicatiekanalen we als Tata Steel gebruik. U kunt dat plan vinden via deze link: https://www.noord-holland.nl/Actueel/Archief/2023/Maart_2023/Eerste_stap_naar_verduurzaamming_staalproductie_Tata_Steel</p> <p>Voor beantwoording van deze vraag verwijzen we verder graag naar onderstaande reactie van de provincie Noord-Holland en de Omgevingsdienst NZKG.</p>
236	Participatie Loket	Alle	Vastleggen dat er maar één OD is waar de inwoners/ partijen mee te maken hebben. Nog beter: één overheids-adres waar men voor bezwaren/ zienswijzen mee te maken heeft; dit adres kan dan een doorstuuractie ondernemen indien nodig. Aangeven hoe Tata Steel wil communiceren met de omgeving zoals de wijkgroepen, bewonersgroepen, etc.		<p>PNH: Een van de redenen voor het toepassen van de projectprocedure is om de coördinatie van het vergunningstraject voor Heracless-Groen Staal zo centraal mogelijk in te richten. Zodoende hoeven de drie gemeenten niet ieder een eigen proces te starten om hun omgevingsplannen aan te passen. Daarnaast heeft de provincie Noord-Holland de Omgevingsdienst NZKG gemandateerd en is er een coördinatiebesluit genomen om ervoor te zorgen dat de Omgevingsdienst NZKG alle benodigde vergunningen vanuit verschillende instanties voor Heracless-Groen Staal kan coördineren. Het resultaat van deze acties is dat u voor nagenoeg al uw bezwaren en zienswijzen ten aanzien van het project Heracless-Groen Staal die gericht zijn aan de overheid bij de Omgevingsdienst NZKG terecht kan.</p>
237	Participatie Onderzoek	Anders	Tijdens de presentatie werd aangegeven dat er al is begonnen met het MER. In het participatieplan staat echter dat er eerst participatie plaatsvindt over de onderwerpen die in het MER worden onderzocht.		<p>Het opstellen van een milieueffectrapport (MER) kent een lang traject. We zijn in de voorbereiding begonnen met het opstellen van een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). De reacties uit deze ronde en de reacties op de NRD nemen we mee bij het uitvoeren van de milieuonderzoeken en het beoordelen van de milieueffecten.</p>
238	Participatie Participatie	Alle	De kaders bij participatie zijn te zacht, onvoldoende concreet en weinig toetsbaar. Voorstel om de termen "circa" en "ongeveer" te schrappen en de te bereiken positieve impact van het project in concrete percentages of microgrammen te benoemen. En deze percentages of microgrammen ook als harde randvoorwaarden voor het project te benoemen en t.z.t. vast te leggen in vergunningen.		<p>Met het project Heracless-Groen Staal hebben we een heldere ambitie ten aanzien van zowel klimaat als ook het verbeteren van de leefomgeving. We zijn het project nu nader aan het uitwerken en starten de onderzoeken naar de milieuaspecten. We zitten momenteel in de eerste fase van zowel het vergunningen- als het participatietraject. In de komende fasen zullen het plan en de terminologie concreter worden. Bij ondermeer de vergunningaanvragen en het milieueffectrapport (MER) kunnen we concreet aangeven wat de uitkomsten zijn.</p>
239	Participatie Participatie	Alle	De participatie duurt zes weken, tot 3 mei. Is dat niet een beetje kort?		<p>Participatie vindt in verschillende fasen plaats. Na 3 mei zijn er ook nog mogelijkheden om mee te denken, uw mening te geven of om uw zorgen en suggesties te delen. Deze worden dan verwerkt in het MER en in de vergunningaanvragen. In het participatieplan staat daarnaast aangegeven hoe participatie er in elke fase uit ziet. Als blijkt dat behoefte is aan meer participatie of een andere vorm van participatie, dan zullen we onderzoeken hoe we hier invulling aan kunnen geven. Hierbij staat zorgvuldigheid in het proces voorop.</p>
240	Participatie Participatie	Alle	Er is behoefte aan meer van dit soort typen bijeenkomsten, maar dan wel in een rustigere setting en met minder mensen. Het is daarnaast van belang dat Tata Steel terugkoppelt wat er met de input van inwoners is gedaan.		<p>In het participatieplan voor dit project zijn in de volgende fasen ook nog bijeenkomsten gepland. Ook is er via andere kanalen gelegenheid om te participeren. Daarnaast neemt Tata Steel deel aan activiteiten en bijeenkomsten van derden. Op basis van de participatiereacties hebben we besloten om op drie belangrijke thema's, gezondheid, techniek en participatie, in kleiner verband focusgesprekken te organiseren.</p>
241	Participatie Participatie	Alle	Er is ervaring opgedaan het transformatorstation voor de windparken en de aanleg van de kabels (programma Net op Zee). Participatie was te laat gestart. Draagvlak creëren lijkt ons een noodzakelijk iets. Bewonersgroepen vroeg inschakelen, óók in werksessies. Bewoners hebben vaak veel meer lokale kennis, soms zelfs meer dan gemeentemedewerkers die soms (of vaak?) van buiten ingehuurd worden en/of niet in de gemeente zelf wonen. Wij willen graag intensief en vanaf het eerste begin participeren, zoals nu al in Net op Zee (TenneT), waterstofnetwerk NZKG (Gasunie), en in het periodieke overleg met onze buur Tata Steel.		<p>Tijdige en zorgvuldige participatie vinden wij uiterst belangrijk. Om die reden nemen wij juist nu meer tijd voor aanvullende en verdiepende gesprekken; oa in focusgesprekken op de onderwerpen, gezondheid en leefomgeving, techniek en participatie.</p>
242	Participatie Participatie	Alle	Geef in de communicatie aan dat dit de eerste stap is en wat de volgende stappen zijn, wat de tijdsduur is en wat de / hoe de eindsituatie is. Wanneer wordt KGF1 bijvoorbeeld uitgefaseerd. Krant is mooi.		<p>Dank voor de complimenten voor de krant. Dit project Heracless-Groen Staal is inderdaad de eerste stap om klimaatneutraal te worden. Uiterlijk in 2045 willen we klimaat neutraal zijn, daarvoor zullen dan ook Hoogoven 6 en KGF 1 worden vervangen door andere installaties en zullen er ook maatregelen worden getroffen om andere delen van het bedrijf klimaat neutraal te maken. Het voorgenomen project waar we nu over spreken betreft het eerste deel gericht op uitvoering voor 2030.</p>
243	Participatie Participatie	Alle	Gezien de eerste reacties op de participatie zijn we wel van mening dat het wellicht beter is de participatie met diverse groepen belanghebbenden te scheiden. Activisten hebben in het verleden regelmatig de discussie gekaapt door vanaf het begin van bijeenkomsten dominant voorwaarden, eisen en stellingen te poneren. Niet alleen worden daarmee anderen niet erg respectvol geblokkeerd om te luisteren, mee te doen en hun zegje te doen. Het creëert ook een sfeer waar niet-activisten zich onveilig voelen om verder deel te nemen. Activistische groepen hebben reeds een bevoorrechte positie door een regulier overleg met Tata Steel en de Omgevingsdiensten en daarmee al hun eigen kanaal om hun inbreng vroegtijdig naar voren te brengen.		<p>Met zowel de Rijksoverheid als ook de provincie Noord-Holland is en wordt gesproken over een vorm van overleg waarbij het herwinnen van vertrouwen een belangrijk aspect is. We bespreken of een klankbordgroep dan wel een burgerberaad hierbij een rol kan spelen. Mede op basis van de inspraakreacties hebben er al verdiepende gesprekken met belanghebbenden plaatsgevonden.</p>
244	Participatie Participatie	Alle	Het idee van participatie is een mooi idee, maar de presentatie heeft weinig van doen met iets waarin wij ruimte krijgen te participeren. Niet het gevoel dat dit is wat wij bewoners van Wijk aan Zee, onze kinderen en de wereld nodig heeft. In mijn ogen is dit gepresenteerde groene staal plan een megalomaan plan, wat niet meer past in de IJmond, niet getuigt van probleem-eigenaarschap en ook ons als bewoners niet serieus neemt. En hoe kan het dat Tata beweert een goede buur te willen zijn, maar keer op keer toch laat zien dat niet echt te willen door de stappen die er gezet worden en de beeldvorming die er gekozen wordt. De overlast die jullie produceren is enorm, de keuzes die jullie maken toont als minachting voor de omgeving en schaadt het toch al minimale vertrouwen dat ik heb.		<p>Voor dit project hebben we een participatieplan opgesteld. Met de wijze waarop we belanghebbenden bij dit project betrekken lopen we vooruit op de Omgevingswet en gaan we verder dan we eerder gedaan hebben. Dat doen we ondermeer omdat we omwonenden wel degelijk serieus nemen en een gezamenlijke en duurzame toekomst zien voor groen staal in een schone omgeving. Met het programma Roadmap Plus zetten tot 2025 stappen voor een betere leefomgeving. Dit project betreft Heracless-Groen Staal. Daarmee beogen we een bijdrage te leveren aan de klimaatdoelstelling en een schonere leefomgeving vanaf 2030. Door de wijze van participeren en de concrete maatregelen trachten we ook bij te dragen aan het herstel van vertrouwen.</p>
245	Participatie Participatie	Alle	Het lijkt meer een presentatie van een fabriek die op papier, over veel te lange tijd, milieuvriendelijker wordt en dan ook nog onvoldoende. Ik zie graag veel sneller, veel minder uitstoot, echt groen staal en 100% circulair staal, niet nieuw staal dat elders dan maar gerecycled wordt. En op kleinere schaal. Wordt nou eens echt het braafste jongetje van de klas, niet omdat je op de vingers wordt getikt maar omdat je dit zelf wilt krijgen, vanuit een verantwoordelijkheid die je neemt in plaats van opgelegd krijgt.		<p>Met het project Heracless-Groen Staal neemt Tata Steel de verantwoordelijkheid om een belangrijke bijdrage te leveren aan de klimaatdoelstellingen van Nederland voor 2030. Door het overschakelen op nieuwe technieken zorgen we ook voor een betere leefomgeving. Het kader van participatie is om dezelfde hoeveelheid staal te blijven maken in IJmuiden, minder staal maken hier, betekent dat er elders in de wereld of Europa meer staal gemaakt wordt, terwijl er zowel in Nederland als in Europa behoefte is aan staal. Het produceren van staal, moet natuurlijk wel op een schone en groene manier, de roadmap+ en het Groen Staal plan voorzien hierin. Staal is een product dat goed recyclebaar is en de behoefte aan staal groeit nog altijd. Daarmee lukt het niet om nog meer gerecycled staal in ons proces te gebruiken, maar het aandeel stijgt met dit project in lijn met onze circulaire ambities wel verder.</p>
246	Participatie Participatie	Alle	Het was een rommelige bijeenkomst, in een te kleine ruimte en te warm. Er waren te weinig Tata Steel medewerkers tov het aantal bewoners.		<p>De participatiebijeenkomsten hebben we bewust georganiseerd in de meest relevante kernen rondom ons bedrijf. Bij de keuze van de locaties hebben de planning, de verwachte opkomst en de beschikbaarheid van locaties een rol gespeeld. Achteraf gezien was een van de locaties inderdaad klein voor het aantal bezoekers. Bij volgende bijeenkomsten houden we rekening met uw reactie.</p>

247	Participatie	Participatie	Alle	<p>Hierbij willen wij u een aantal aandachtspunten meegeven voor het inrichten van de verdere participatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Richt de participatie in op meedenken, en niet op alleen informeren, conform uw participatieplan, met heldere kaders voor de participatiebijeekomsten. - Er is behoefte aan duidelijkheid over hoe de inbreng van inwoners wordt gewogen en er is behoefte aan terugkoppeling over wat er met de inbreng is gedaan. - Biedt ruimte aan de inbreng van inwoners met veel dossierkennis maar ook aan andere, meer algemeen geïnteresseerde, omwonenden. - Breng de mogelijkheid tot participatie actief onder de aandacht, inclusief een emailadres en duidelijkheid over de termijn waarbinnen de inbreng moet zijn geleverd. De transitie naar groen staal is cruciaal voor het echt gezonder maken van de leefomgeving in de IJmond, en voor een duurzame toekomst van de staalindustrie in de regio. Gezien de grote maatschappelijke belangen die met dit transitieproces samenhangen vraagt het participatieproces daarom nog meer dan anders om maximale zorgvuldigheid en transparantie. We hebben allemaal baat bij een zo snel mogelijke transitie, maar er is maar één kans om die op de juiste manier vorm te geven. Onze oproep aan u is om die kans met beide handen aan te grijpen, in het belang van uw en onze duurzame, gezonde en economisch sterke toekomst. 	<p>Uw aandachtspunten voor het participatieproces zullen we betrekken bij de komende fasen en bijeenkomsten. Daarbij is inderdaad gekozen voor het participatieniveau meedenken. De kaders daarvoor hebben we in het participatieplan uitgewerkt en zullen we helder aangeven. We hebben geen cijfermatige weging van de inbreng, maar zullen wel aangeven wat we met de inbreng hebben gedaan.</p> <p>Mede naar aanleiding van de participatiereacties hebben we besloten om op bepaalde onderwerpen verdiepende gesprekken met belanghebbenden te organiseren. Daarvoor hebben we inderdaad gericht betrokkenen uitgenodigd. We delen uw opvatting dat de transitie naar Groen Staal voor alle betrokkenen van groot belang is en dat we daarom ook goed en zorgvuldig invulling moeten geven aan de participatie.</p>
248	Participatie	Participatie	Alle	Hoe worden verschillende belangen afgewogen?	In de eerste participatieronde hebben ca 300 personen de bijeenkomsten bezocht en diverse mensen en organisaties hebben schriftelijk gereageerd. We betrekken alle participatiereacties in de afweging die we maken voor zowel het project, de onderzoeken voor het milieueffectrapport (MER) en de vergunningaanvragen en voor de participatie. Daarbij hanteren we geen cijfermatige weging. In de NRD geven we wel een toelichting op de keuzes die mede op basis van de participatie zijn gemaakt.
249	Participatie	Participatie	Alle	<p>Ik heb met genoegen deelgenomen aan de participatiebijeekomst waarin alle partijen met grote ambitie aan vergroening werken. Mijn complimenten voor de inhoud, toon, sfeer en organisatie.</p> <p>Enkele opmerkingen: laat de projectleider eerst een wat algemeen verhaal vertellen met context, geschiedenis en doel, niet iedereen is technéut. Herhaal vragen vanuit de zaal indien er geen microfoon voor hen beschikbaar is.</p>	<p>Dank voor uw complimenten en suggesties met betrekking tot de participatiebijeekomsten. In de nog op te stellen documenten, zoals het NRD, het MER en de vergunningaanvragen zullen we aandacht besteden aan de context, het doel en de geschiedenis. Bij het organiseren van komende participatiebijeekomsten betrekken we uw suggesties.</p>
250	Participatie	Participatie	Alle	Ik wil dat u met uw team er voor gaat zorgen dat er minder CO2 uitstoot gerealiseerd gaat worden, aan de klimaatdoelstellingen wordt gewerkt en dat Heemskerk een gezondere leefomgeving wordt. Dat er niet gezwicht wordt voor politieke en/of economische afleidingen om het doel te bereiken en dat de kennis wordt ingezet voor een goede zaak. Ik hoop dat u met dit plan een goede duurzame balans weet te creëren tussen economie en welzijn en uw moreel kompas inzet om het juiste besluit te nemen dat leidt naar het slagen van dit project. Verder dan de onderste trede van de participatieladder kom ik niet. Zie mijn bijdrage als een stem uit het 'zwijgend midden'.	<p>We hebben de ambitie om met dit project een belangrijke bijdrage te leveren aan zowel landelijke klimaatdoelstellingen als de lokale leefomgeving. Het project Heracleus-Groen Staal is erop gericht om een CO2 reductie van 35-40% te realiseren voor 2030. Met het vervangen van de Hoogoven 7 en de KGF 2 door nieuwe installaties dragen we ook bij aan verbetering van de luchtkwaliteit in de omgeving. In de onderzoeken die we nog gaan doen zullen de milieueffect in beeld komen en daarmee kunnen we in de vergunningaanvragen en het milieueffectrapport (MER) een goede afweging maken tussen de aspecten en de geschetste belangen. Daarbij is de stem van het zijgende midden zeker van belang.</p> <p>We beseffen ons dat we met deze participatiebijeekomsten niet volledig tegemoet kunnen komen aan alle uiteenlopende wensen van belanghebbenden. Daarom zijn deze participatiebijeekomsten slechts één van de middelen en kanalen waarmee we invulling geven aan participatie. In het plenaire deel wordt informatie op hoofdlijnen gegeven en is er ruimte voor verduidelijkende vragen. Aan de thematafels kunnen belangstellenden meer detailinformatie krijgen en kunnen ze ook hun reactie geven. Naast deze participatiebijeekomsten zijn er diverse andere kanalen voor informatie en participatie. Ook hebben we meegedaan aan activiteiten die door derden zijn georganiseerd, zoals een debat van de Dorpsraad Wijk aan Zee en in de Baile. Op basis van de participatiereacties kijken we welke aanvullingen we kunnen doen in het voorgenomen participatieproces.</p>
251	Participatie	Participatie	Alle	In de bijeenkomst zou er meer ruimte en focus moeten zijn op het plenaire deel. Alle belangrijke vragen zouden plenair behandeld moeten worden. Omdat mensen aan de tafels elkaar niet horen en niet op elkaar kunnen reageren, worden ze daar niets wijzer. Op deze manier is het teveel gericht op informeren (met tafels) en geen echte participatie. Mensen gaan onbevredigend weg.	<p>Wij maken gebruik voor diverse kanalen om de participatie voor het project Heracleus-Groen Staal vorm en inhoud te geven. De wijze waarop we dat doen staat beschreven in het participatieplan. Zoals u aangeeft zullen we in de volgende fasen naast bijeenkomsten ook gebruik maken van andere kanalen.</p>
252	Participatie	Participatie	Alle	Kennis is belangrijk om een goede transitie te maken. Het informeren van omwonenden is ook belangrijk om draagvlak te creëren. Participatiebijeekomsten kunnen een grote rol daarin spelen, maar zet ook via media/krant/etc.	<p>Mensen die zich online aan hebben gemeld hebben daarbij aan kunnen geven of ze op de hoogte gehouden willen worden. Als ze dat gedaan hebben, zullen we hen het verslag toesturen en hen uitnodigen voor volgende bijeenkomsten die door ons worden georganiseerd. Bij het hanteren van de contactgegevens dienen we te voldoen aan de privacywetgeving (AVG).</p>
253	Participatie	Participatie	Alle	Kunnen alle mensen die zich voor de participatiebijeekomst hebben aangemeld een uitnodiging krijgen voor de volgende bijeenkomsten?	In het Participatieplan is opgenomen dat we voorafgaand aan het indienen van de definitieve vergunningaanvragen en het MER de conceptresultaten van de milieuonderzoeken tijdens participatiebijeekomsten presenteren en daarop gelegenheid geven voor participatie. In die zin wordt u en worden uw experts dus betrokken. Die uiteindelijke rapportages worden door de Omgevingsdienst openbaar gemaakt en er is gelengheid om te reageren op hun (ontwerp)besluiten.
254	Participatie	Participatie	Alle	Kunnen onze experts worden betrokken en kunnen zij meelezen in de concept-fase van het NRD en het MER?	In het Participatieplan voor dit project staat ondermeer de verantwoordelijkheid voor de participatie uitgewerkt. In deze eerste ronde ligt de verantwoordelijkheid bij Tata Steel. We nemen de reactie mee in de verdere uitwerking van het project en de voorbereidingen op het opstellen van de vergunningaanvragen en het milieueffectrapport (MER). De eerste stap daarin is het opstellen en indienen van de notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Wij zien het als onze verantwoordelijkheid om mede op basis van de reactie een goede NRD in te dienen.
255	Participatie	Participatie	Alle	Onduidelijkheid over het participatieproces; wie is verantwoordelijk voor het verwerken van inbreng, de vertaling van de inbreng naar onderzoeken en het besluitvormingsproces. Verhoudingen tussen bevoegd gezagen, Tata steel, omwonenden en ngo's is gespannen dan wel verstoord. Wij pleiten ervoor om het participatieproces te laten leiden door een onafhankelijk bureau of instantie en ook garanties in te bouwen voor die onafhankelijkheid. Wat kan helpen is het betrachten van maximale transparantie, openheid en openbaarheid van stukken.	In het Participatieplan voor dit project staat ondermeer de verantwoordelijkheid voor de participatie uitgewerkt. In deze eerste ronde ligt de verantwoordelijkheid bij Tata Steel. We nemen de reactie mee in de verdere uitwerking van het project en de voorbereidingen op het opstellen van de vergunningaanvragen en het milieueffectrapport (MER). De eerste stap daarin is het opstellen en indienen van de notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Wij zien het als onze verantwoordelijkheid om mede op basis van de reactie een goede NRD in te dienen.

256	Participatie	Participatie	Alle	<p>Onze adviezen ten aanzien van participatie: 1. Zorg bij vervolgbijeenkomsten voor een afspiegeling van de inwoners bij de bijeenkomsten, bijvoorbeeld door een willekeurig gekozen groep inwoners uit de drie betrokken gemeenten persoonlijk uit te nodigen.</p> <p>2. Zorg dat bewoners voor een bijeenkomst goed geïnformeerd (kunnen) zijn. Stuur niet alleen een link maar de documenten in een bijlage toe. Maak het zo makkelijk mogelijk en stuur de documenten door.</p> <p>3. Zorg voor een goede transparante terugkoppeling van de input die is gegeven. Het liefst persoonlijk.</p> <p>4. Er zijn veel verschillende aspecten in het traject waarop bewoners kunnen participeren. Er is ook deskundigheid onder de bewoners die soms al duidelijk zichtbaar is maar vaak ook niet. Denk aan het technische verhaal van waterstof, geluid, participatie maar ook logistiek. Organiseer bijeenkomsten op thema zodat het duidelijk is waarover ze kunnen meedenken.</p> <p>5. Zorg bij vervolgbijeenkomsten voor verschillende disciplines bij een gesprekstaf, dan ontstaat er kruisbestuiving en kennisuitwisseling.</p> <p>6. Zorg dat de bijeenkomsten niet alleen gericht zijn op informeren (zenden), maar vooral op meedenken. Neem hiervoor de tijd.</p>	<p>Wij betrekken uw reactie en suggesties graag bij de organisatie van komende participatiebijeenkomsten. Overigens zijn er naast de bijeenkomsten ook nog andere mogelijkheden en kanalen om te participeren. Over de wijze waarop we zorgen voor een evenwichtige afspiegeling van de belanghebbenden zijn ook door andere mensen suggesties gedaan die we gaan overwegen en met de overheid bespreken.</p>
257	Participatie	Participatie	Alle	Op welke manieren kunnen de omwonenden in contact komen met Tata Steel?	<p>In het participatieplan voor dit project hebben we de verschillende kanalen beschreven waarlangs we kunnen communiceren en participeren. Zo vindt u bijvoorbeeld veel informatie op onze website, kunt u zich inschrijven voor de nieuwsbrief, kunt u langskomen bij ons loket in Wijk aan Zee en kunt u ons mailen via omgevingsnieuws@tatasteel.eu.</p>
258	Participatie	Participatie	Alle	Plenaire deel van participatieavond zou uitgebreider moeten - in de vorm van een debat zouden deelnemers ook beter andere meningen tot zich kunnen nemen.	<p>We beseffen ons dat we met deze participatiebijeenkomsten niet volledig tegemoet kunnen komen aan alle uiteenlopende wensen van belanghebbenden. Daarom zijn deze participatiebijeenkomsten slechts één van de middelen en kanalen waarmee we invulling geven aan participatie. In het plenaire deel wordt informatie op hoofdlijnen gegeven en is er ruimte voor verduidelijkende vragen. Aan de themafelers kunnen belangstellenden meer detailinformatie krijgen en kunnen ze ook hun reactie geven. Naast deze participatiebijeenkomsten zijn er diverse andere kanalen voor informatie en participatie. Ook hebben we meegedaan aan activiteiten die door derden zijn georganiseerd, zoals een debat van de Dorpsraad Wijk aan Zee en in de Balie. Op basis van de participatiereacties kijken we welke aanvullingen we kunnen doen in het voorgenomen participatieproces.</p>
259	Participatie	Participatie	Alle	Schitterend project, om trots op te zijn. Meer behoefte aan uitleg over het proces en diepgang over techniek tijdens vervolg van het participatietraject.	<p>In het vervolg van het participatietraject ontvangt u meer en steeds meer gedetailleerde informatie over het project en de techniek. Als u in de tussentijd specifieke vragen heeft, kunt u die aan ons stellen.</p>
260	Participatie	Participatie	Alle	Tata Steel als initiatiefnemer heeft al voorzien dat er vele participatiebijeenkomsten zijn waar omwonenden aan kunnen deelnemen. Ook informatieverstrekking via de website en nieuwsbrieven zijn voorzien. Wat niet is voorzien om na te gaan of alle groepen en omwonenden ook daadwerkelijk bereikt worden. Zo was bij de eerste bijeenkomsten al goed duidelijk dat de jongeren uit de IJmond ontbraken bij de discussie. In het vervolg zou men ook kunnen denken om meer bekendheid te geven en daarmee hopelijk deelname en participatie te vergroten door te flyeren in de diverse winkelcentra en weekmarkten in de IJmond.	<p>Wij doen ons best om zoveel mogelijk van de belanghebbenden te bereiken. Dat is ook de reden dat we uitgebreid en via verschillende kanalen mensen hebben uitgenodigd voor de participatiebijeenkomsten. We bekijken nu of we alle groepen voldoende hebben weten te bereiken. Daarbij wijst u terecht op de jongeren uit de IJmond. We bekijken of en hoe we hen op een goede wijze kunnen betrekken.</p>
261	Participatie	Participatie	Alle	Wat zijn de gezamenlijke belangen bij het slagen van het Participatieplan van zowel Tata Steel als de omwonenden?	<p>Wij zien een sterk gezamenlijk belang voor zowel Tata Steel als omwonenden in het slagen van zowel het project als ook de participatie. Het project biedt de gelegenheid om enerzijds op een toekomstbestendige wijze in IJmuiden staal te kunnen blijven produceren en anderzijds de leefomgeving te verbeteren. De participatie biedt daarbij de mogelijkheid om meer en beter met elkaar in gesprek te komen om samen invulling te geven aan deze ambitie.</p>
262	Participatie	Participatie	Alle	We willen graag direct betrokken blijven bij het project en staan open om deel te nemen aan bijeenkomsten en overleggen. Met onze deskundigheid op specifieke gebieden zoals bijvoorbeeld elektronica en besturingstechnologie, zorgwekkende stoffen, energietechniek en meettechniek willen we graag meehelpen om het project te realiseren.	<p>Mede op basis van de participatiereactie hebben we besloten om aanvullende gesprekken te organiseren, onder andere over de te kiezen techniek. Hiervoor hebben we diverse belanghebbenden uitgenodigd voor een focusgesprek.</p>
263	Participatie	Participatie	Anders	Goede bijeenkomst en positief dat Tata Steel bijvoorbeeld ook in TV programma's zit.	<p>Dank voor uw complimenten. We hebben de participatieavonden met zorg voorbereid en zijn blij dat u het een goede bijeenkomst vond. Naast deze door ons georganiseerde bijeenkomsten gaan we regelmatig in op uitnodiging van partijen of programma's die met ons in gesprek willen gaan. We hebben vergaande ambities en zoeken de samenwerking om die te kunnen realiseren.</p>
264	Participatie	Participatie	Anders	Kritische omwonenden voelen zich onveilig om te participeren in een proces geleid door Tata Steel. Dossier is te complex en te weinig tijd om te reageren. Wij vragen TSN alle scenario's en bijbehorende informatie openbaar te maken en transparant te zijn over alle gemaakte afwegingen die ten grondslag hebben gelegen aan de keuze voor het Heracleus-Groen staal-plan, inclusief voor- en nadelen, zoals toegezegd door TSN tijdens de hoorzitting in de 2e kamer d.d. 19 april 2023. Pas wanneer duidelijk is hoe en in welke mate ieder scenario dat op tafel heeft gelegen de maatschappelijke belangen (gezondheid, schone leefomgeving en klimaat) en de bedrijfseconomische belangen van TSN dient, kan een transparante en gefundeerde weging worden gemaakt van deze keuze en kan het Heracleus-Groen staal-plan op waarde worden geschat.	<p>Wij betreuren het zeer dat in bepaalde opzichten de gesprekken over Tata Steel gepolariseerd zijn en dat bepaalde mensen zich daarbij niet veilig voelen. Wij zullen er alles aan doen om bij te dragen aan een goede en inhoudelijke dialoog. Dat is ook een van de redenen waarom we naast onze eigen participatiebijeenkomsten ook de gelegenheid bieden om via andere kanalen mee te denken en we ook deelnemen aan bijeenkomsten en activiteiten die door derden zijn georganiseerd. De mogelijkheid om te participeren blijft, zoals ook aangegeven in het participatieplan, na deze eerste ronde bestaan. De reacties die we tot en met 3 mei hebben ontvangen, nemen we mee bij het opstellen van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Daarin gaan we ook in op de scenario's en de gemaakte afwegingen.</p> <p>Het bevoegd gezag biedt vervolgens gelegenheid om op basis van de NRD mee te denken. Zo wordt het plan en worden de stukken steeds een stap gedetailleerder en ook concreter en zullen we de te maken keuzes ook onderbouwen. Daarmee is in dit vroege stadium wellicht ook nog niet alle informatie beschikbaar die u graag zou zien. Op basis van de verdere uitwerking en de nadere onderzoeken komt er meer informatie beschikbaar die ook beoordeeld zal worden door het bevoegd gezag. Ook in die fasen van het proces bestaat de mogelijkheid om te participeren en bijvoorbeeld zienswijzen in te dienen.</p>
265	Participatie	Participatie	Operationele fase	Er zijn kaders en voorwaarden voor de reacties aangegeven. Die kunnen onderling schuren, hebben die een wegingsfactor of wegen ze allemaal even zwaar?	<p>De kaders geven aan dat het moet gaan over de opgave die we als bedrijf hebben. Daarbinnen is er veel ruimte voor participatie. Daarbij hanteren we geen puntensysteem voor de voorwaarden.</p>
266	Participatie	Participatie	Operationele fase	Het is belangrijk dat mensen ook buiten de wettelijke termijnen gelegenheid hebben om te participeren.	<p>De participatiebijeenkomsten geven juist ruimte om voorafgaand aan het formele traject van vergunningverlening en dus in een vroeg stadium mee te kunnen denken. Dit is uitgewerkt in het participatieplan. Daarnaast vinden voortdurend overleggen met omgeving plaats waarbij ook Heracleus-Groen Staal wordt besproken.</p>
267	Participatie	Participatie	Operationele fase	Hoe zorgt Tata Steel ervoor dat participatie verder gaat dan alleen informeren en dat de omgeving ook echt kan meedenken en suggesties kan geven voor het plan?	<p>De participatiebijeenkomsten zijn juist bedoeld om u de gelegenheid te geven om mee te denken suggesties aan ons mee te geven voor het plan. We zullen dat voor de komende bijeenkomsten duidelijker aangeven.</p>
268	Participatie	Participatie	Operationele fase	Suggestie om een visualisatie te geven van de faseringen. Wat gebeurt er allemaal per fase, wat wordt er opgebouwd, wat wordt er afgebouwd en laat zien welke gevolgen dit vervolgens heeft voor de omgeving. Kijk of je een simulatiemodel kan maken waarin je kan laten zien wat er in de fasingsfase gebeurt. Zorg ook voor communicatie in Jip en Janneke taal zodat iedereen het begrijpt.	<p>Met de interactieve kaart geven we veranderingen in fasen aan. Daarbij kan de visualisatie vanuit verschillende plekken in de omgeving worden gekozen. De milieuonderzoeken zullen de effecten per fase inzichtelijk maken. We gaan na of het mogelijk is om die aan de interactieve kaart toe te voegen. De interactieve kaart kunt u vinden via onze website.</p>

269	Participatie	Participatie	Operationele fase	We mogen in de participatie ook suggesties aanleveren. Het is moeilijk om tijdens een bijeenkomst geïnformeerd te worden en gelijk een reactie geven. Mensen moeten de informatie kunnen laten bezinken en nadenken voordat ze hun reactie geven.	Er zijn in deze fase vier participatiebijeenkomsten in de woonkernen rondom Tata Steel. Tijdens die bijeenkomsten kunnen mensen mondelinge reacties geven. Dat kon tot 3 mei ook bij het loket in Wijk aan Zee, of schriftelijk per e-mail. Op 19 april is er nog een live sessie "Open Vizier" geweest die dit keer in het teken stond van Heracless.
270	Participatie	Participatieruimte	Alle	Waar kan ik over meedenken? De kleur van de torens maar bijvoorbeeld ook de Tennet masten?	Kleur en hoogte komen in een later stadium aan de orde, op bij het MER; dit jaar nog en later als de vergunningaanvragen zijn ingediend. Tennet valt niet onder de scope van dit project.
271	Participatie	Participatieruimte	Alle	Waar precies is nu nog ruimte voor participatie in dit plan?	In het participatieplan Heracless Groen staal staat omschreven waarop men nu kan participeren. Hierna komen nog verschillende momenten waarop de omgeving wordt betrokken, als eerste door de Omgevingsdienst NZKG met de Notitie Reikwijdte Detailniveau.
272	Participatie	Participatieruimte	Operationele fase	De ruimte voor participatie is nu abstract aangegeven. Waar en waarover, wanneer kunnen mensen meedenken? Kunt u voorbeelden geven waarover mensen mee kunnen denken?	De ruimte die er is voor participatie is uitgewerkt in het Participatieplan. Het is een goede suggestie om met voorbeelden te werken - die nemen we mee naar de komende participatie bijeenkomsten.
273	Participatie	Planning	Alle	De ervaring leert van een ander participatieproces dat het verwerken van de reacties, commentaar en suggesties in een "Reactienota van het Voornemen en voorstel Participatie" veelmeer tijd kan kosten dan voorzien. Dat dient ingecalculeerd te worden in het plan met reserve tijd of door participatie voor een volgende stap eerder te beginnen. Daarbij kan het helpen om tussentijds updates over de verwerking van de participatie input te publiceren.	In de eerste participatieronde hebben ca 300 personen de bijeenkomsten bezocht en diverse mensen en organisaties hebben schriftelijk gereageerd. Dat leverde meer dan 300 participatieitems op. Wij nemen inderdaad meer tijd dan aanvankelijk voorzien was om die participatiereacties te verwerken. Omdat daarmee de beantwoording nog even op zich liet wachten hebben we ervoor gekozen om eind mei alvast wel de participatiereacties te publiceren.
274	Participatie	Transitie	Alle	Wij hebben als doel zo snel als mogelijk de (basis)metaalindustrie te vergroenen ten einde de leefbaarheid van de IJmond in de ruimste zin van het woord te verbeteren voor een duurzame, groene en gezonde toekomst van de IJmond en voor- en tegenstanders (mogelijk) te verbinden in positieve ontwikkelingen voor de IJmond. We steunen de plannen omdat het huidige productieproces (te) belastend is voor het milieu en de omgeving. Het transitieplan heeft de belofte van veel minder uitstoot van CO2 en stikstofverbindingen in 2030 en vervolgens naar een klimaatneutraal productieproces in 2045.	Wij hebben ook dit doel en nodigen u van harte uit betrokken te blijven om zo met gezamenlijke participatie tot een zo optimaal mogelijk plan van uitvoering te komen.
275	Participatie	Transparantie	Alle	De bedrijfscultuur van TSN biedt geen ruimte aan samenspel, openheid en bij willen dragen aan het vergaren van data voor het maatschappelijke belang. Voorbeeld: TSN gaat naar de rechter vanwege cameratoezicht van de ODNZKG. Een open bedrijfscultuur is nodig om ook in situaties waarbij belangen fundamenteel verschillen, het gesprek met elkaar te hebben en te komen tot oplossingen. Er hoort ook bij dat TSN het prettig zou moeten vinden om zichzelf te laten controleren.	Zoals in het participatieplan beschreven staat, geven we voor het project Heracless-Groen Staal invulling aan participatie. We doen dat in de overtuiging dat deze participatie bij zal dragen aan een goed plan en het tegemoet zal komen aan de belangen van alle betrokkenen. De provincie Noord-Holland heeft dat plan vooraf beoordeeld en controleert de uitvoering van het participatieplan.
276	Participatie	Transparantie	Alle	De opzet van de bijeenkomsten waren informeler en in een beperkte tijd is het plan van TSN besproken en daarna was er ruimte om informatie op te halen en deskundigen van TSN te bevragen op inhoud. Wij hebben niet kunnen constateren dat de input van inwoners geordend is verzameld, noch is er tijdens de bijeenkomsten uitgelegd hoe inwoners mee konden doen en eventuele alternatieven konden agenderen. Er was geen ruimte.	Eind mei hebben wij reeds gebundeld alle reacties gepubliceerd. Deze beantwoording van de reacties kan hierin wellicht nog meer duidelijkheid brengen.
277	Participatie	Transparantie	Alle	De Provincie heeft de reacties van inwoners niet zelf verzameld. Hoe weet de Provincie wat er aan reacties is gegeven en hoe borgt de Provincie dat op alle vragen van inwoners een antwoord wordt gegeven? Hoe borgt de Provincie dat het antwoord dat wordt gegeven door TSN een antwoord is van de Provincie?	Een deel van de participatiereacties is uitsluitend aan ons als Tata Steel gericht, een ander deel is naar de provincie Noord-Holland / De Omgevingsdienst gestuurd. Tot slot zijn er ook reacties die naar zowel Tata Steel als de provincie / de Omgevingsdienst zijn gestuurd. Als de reactie daar vanwege de verschillende rollen inhoudelijk aanleiding voor gaf, hebben we de beantwoording onderling afgestemd. Als Tata Steel hebben we eind mei alle inspraakreacties die bij ons zijn binnengekomen op de website gepubliceerd. Mensen die hun inspraakreactie in dat overzicht missen, kunnen dat laten weten en daarmee is de volledigheid voldoende gewaarborgd.
278	Participatie	Transparantie	Alle	De Provincie heeft haar taak met betrekking tot het organiseren van participatie verlegd naar TSN. Het is niet te toetsen door de Provincie of TSN zich houdt aan de rollen, taken en het delen van informatie die is ingebracht. De wijze waarop de participatie is georganiseerd garandeert niet dat wat inwoners hebben ingebracht behouden blijft.	In het participatieplan hebben we aangegeven hoe we voor het project Heracless-Groen Staal invulling geven aan de participatie. Dat is vooraf beoordeeld door de provincie Noord-Holland en die kunnen op basis van de het plan ook beoordelen of wij de participatie volgens plan en afspraak uitvoeren.
279	Participatie	Transparantie	Alle	De wijze waarop dit participatieproces verloopt is precies waarvoor de OVV waarschuwt. 'Inwoners vrezen dat het economisch belang en de werkgelegenheid van TSN altijd op de eerste plaats komen en dat de gezondheidsrisico's voor omwonenden een ondergeschikte rol hebben.' De wijze waarop het participatieproces nu is vormgegeven bevestigt dit beeld. We vragen met klem het participatieproces anders in te richten en de gevraagde aanpassingen door te voeren.	Tijdige en zorgvuldige participatie vinden wij uiterst belangrijk. Om die reden nemen wij juist nu meer tijd voor aanvullende en verdiepende gesprekken; oa in focusgesprekken op de onderwerpen, gezondheid en leefomgeving, techniek en participatie. Dit staat oa. Omschreven op de website van Tata Steel. Het participatieproces is afgestemd met de Provincie Noord-Holland.
280	Participatie	Transparantie	Alle	Een participatieproces is voor alle inwoners, ook degene die minder mondig of ingelezen zijn. De Provincie heeft inwoners niet in positie gebracht om volwaardig te kunnen participeren. De documenten zijn moeilijk leesbaar, het is onduidelijk wat er precies onder participatie wordt verstaan en welke vragen inwoners moeten stellen om de leefbaarheid en gezondheid te borgen. Ook zijn er geen onafhankelijk deskundigen ter beschikking aan inwoners gesteld om hen voorafgaand aan de bijeenkomsten door TSN georganiseerd kennis te vergaren, zich een beeld te vormen en daarna in gesprek te laten gaan met TSN. De Provincie heeft met deze opzet een grote verantwoordelijkheid voor het stellen van de vragen bij de inwoner neergelegd en ervoor gekozen om de inwoners niet te beschermen.	In deze participatiereactie wordt vooral de provincie Noord-Holland aangesproken. Voor beantwoording van deze vraag verwijzen we graag naar onderstaande reactie van de provincie Noord-Holland en de Omgevingsdienst NZKG. PNH:De invulling die wordt gegeven aan participatie voor de projectprocedure Heracless-Groen Staal, zoals beschreven in het participatieplan en de werkwijze participatie, voldoet aan en gaat op onderdelen verder dan de participatievereisten die volgen uit de Omgevingswet.
281	Participatie	Transparantie	Alle	In lijn met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) zou het wenselijk zijn dat aan deelnemers aan bijeenkomsten duidelijk gemaakt wordt hoe persoonsgegevens in het participatieproces worden verwerkt en men een "verklaring" onderschrijft bekend te zijn met deze werkwijze.	Bij de aanmelding voor de participatiebijeenkomsten is aandacht besteed aan de wijze waarop we omgaan met de contactgegevens. We zullen dat naar aanleiding van deze participatiereactie nogmaals kritisch beoordelen en waar nodig aanpassen.
282	Participatie	Transparantie	Alle	Organiseer meer van dit soort participatiebijeenkomsten. Mensen hebben informatie nodig om mee te kunnen praten. Er is soms sprake van een informatieachterstand. Het is bijvoorbeeld onduidelijk waarom de Kookgasfabriek-2 niet nu stil kan worden gelegd. Tata Steel moet de tijd nemen om helder uit te leggen waarom dat niet gebeurt. Het proces lijkt nu te snel te gaan.	De participatiebijeenkomsten zijn enerzijds gericht op het verstrekken van informatie en anderzijds op het bieden van de gelegenheid om te reageren en mee te denken. In de komende stappen werken we het project verder uit en kunnen we hier ook meer informatie over verstrekken. Ook bij de organisatie van komende participatiebijeenkomsten zullen we rekening houden met uw reactie.
283	Participatie	Transparantie	Alle	TSN gaf tijdens bijeenkomst in WAZ aan dat datum 3 mei niet heilig is en dat zij vooral de kwaliteit van de reacties belangrijk vindt. Er zou genoeg tijd voor participatie zijn en dat reacties zouden altijd in het proces kunnen worden meegenomen. Graag zien wij een procesvoorstel.	Tijdige en zorgvuldige participatie vinden wij uiterst belangrijk. Om die reden nemen wij juist nu meer tijd voor aanvullende en verdiepende gesprekken; oa in focusgesprekken op de onderwerpen, gezondheid en leefomgeving, techniek en participatie. Dit staat oa. Omschreven op de website van Tata Steel.
284	Participatie	Transparantie	Alle	Voor de duidelijkheid en transparantie over de gepresenteerde getallen adviseren wij om getalsmatig te werken met de werkelijke absolute waarden van emissies, verminderingen en dergelijke. We ervaren het gebruik van percentages als weinig informatief aangezien we niet weten op welk niveau de absolute waarden zich bevinden. Ook dient er goed gemarkeerd worden wat de scope, het referentiekader en – jaar is. Door dit soort gegevens wel en vroegtijdig beschikbaar te maken, wordt er de mogelijkheid geboden aan deze ingenieurs om zelf hun sommen te maken en Tata Steel alternatieven aan te bieden waaraan men bij Tata Steel wellicht nog niet gedacht heeft. Hiermee wordt onzes inziens ook een nieuwe groep geïdentificeerd: die van technische experts.	Deze eerste stap van participatie is slechts het begin van een uitgebreid vergunningen en participatietraject. In de volgende fase voor de vergunningaanvragen en het milieueffectrapport (MER) zullen ook absolute data aan de orde komen, waarbij we u wederom zullen betrekken.

285	Participatie	Transparantie	Alle	We missen meer specifieke detailinformatie en kentallen over het project Heracless-Groen Steel. Tot nu toe zien we alleen informatie over het project met % verbetering. Maar iemand die iets meer wil weten en nazoeken kan daar weinig mee. Vergelijking met bijvoorbeeld normbladen, wettelijke emissie en gezondheidswaarden, of "state of the art"-installaties in de wereld is daarmee niet mogelijk. En daarmee is ook de positie van de nieuwe processen t.o.v. wereldwijd ook niet te maken. Door dit soort gegevens wel en vroegtijdig beschikbaar te maken, wordt er de mogelijkheid geboden aan deze ingenieurs om zelf hun sommen te maken en Tata Steel alternatieven aan te bieden waaraan men bij Tata Steel wellicht nog niet gedacht heeft. Hiermee wordt onzes inziens ook een nieuwe groep geïdentificeerd: die van technische experts.	Deze eerste stap van participatie is slechts het begin van een uitgebreid vergunningen en participatietraject. In de volgende fase voor de vergunningaanvragen en het milieueffectrapport (MER) zullen ook absolute data aan de orde komen, waarbij we u wederom zullen betrekken, inclusief technische experts.
286	Participatie	Transparantie	Alle	Zorg dat je in de communicatie ook oog hebt voor het verleden en wat er buiten dit project mis is gegaan.	In de nog op te stellen documenten en communicatie, zoals het NRD, het MER en de vergunningaanvragen zullen we aandacht besteden aan de context, het doel en de geschiedenis, ook zaken die minder goed zijn gegaan.
287	Participatie	Transparantie	Anders	Tip voor het opbouwen van vertrouwen is om aan de hand van bijvoorbeeld SSAB te laten zien dat het maken van Groen Staal mogelijk is. Door dit soort avonden de komende jaren te organiseren zal dat zeker helpen.	We zullen de haalbaarheid van het project in de nog op te stellen stukken en de nog komende participatie steeds verder in kunnen onderbouwen.
288	Participatie	Transparantie	Bestaande situatie	Hoe laat Tata Steel aan de provincie zien dat de inbreng van de omwonenden daadwerkelijk in de plannen verwerkt is?	Wij stellen een verslag op van alle reacties die we tijdens de participatieavonden en via de aangegeven communicatiekanalen hebben ontvangen. Vervolgens worden deze op onderwerp gerubriceerd en meegenomen in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Daarnaast maken wij een verslag met alle reacties en de antwoorden daarop openbaar op onze website. Dit proces gaat in afstemming met de Provincie Noord-Holland.
289	Participatie	Verhouding OD	Anders	Tata Steel is een rechtszaak begonnen tegen de Omgevingsdienst over cameratoezicht. Verstoort dit niet het contacten dat nodig is in de procedures voor Heracless?	We staan voor openheid en transparantie. Daarom was het ook een moeilijke afweging en hebben we uiteindelijk vanwege de privacy van onze medewerkers toch besloten om in beroep te gaan tegen het cameratoezicht door de Omgevingsdienst. We zijn in goed contact met de Omgevingsdienst en zijn ook na het kort geding nog tot overeenstemming gekomen waarbij de aanwijzingen die de rechter heeft gegeven, zijn gevolgd.
290	Participatie	Vertrouwen	Alle	Het terugwinnen van vertrouwen is het belangrijkste punt. Suggestie om een andere bewonersgroep uit Wijk aan Zee uit te nodigen voor een dialoog op hoger abstractieniveau. Daarvoor is echt de overheid in de lead. Misschien kan de provincie die dialoog starten. De groepering van de Dorpsraad is zo monding dat anderen het niet aandurven om aan te sluiten of hun mond open te doen. Na het plenaire deel zijn zo'n vijftien mensen vertrokken. Het is zonde dat daardoor input wordt gemist.	We hebben contact met de provincie over dialoog in de regio. We geven deze suggestie aan hen door. Hieruit kunnen eventueel initiatieven voortkomen die aanvulling zijn op de participatie die specifiek is gericht op het project Heracless-Groen Staal
291	Participatie	Vertrouwen	Anders	Omwonenden willen dat Tata Steel werkt aan het herstel van vertrouwen. Laat zien wat er de afgelopen 50 jaar bereikt is en geef ook aan wat er niet goed is gegaan en wat Tata Steel er van geleerd heeft en hoe het beter of anders gaat worden. Hoe gaan jullie het vertrouwen bij omwonenden terug winnen?	Met de Provincie NH is afgesproken dat Tata Steel in deze eerste fase de regio heeft op participatie, met oa participatie avonden en de verdiepende gesprekken. We willen graag ook in de volgende fases de omgeving betrekken. Daarnaast is Tata voortdurend in gesprek met omgeving via onder andere burentafels. Als uiteindelijk een groen staal koers wordt gekozen en uitgevoerd waarbij betrokkenheid en begrip in de omgeving groot zijn, zal het vertrouwen hopelijk weer verbeteren.
292	Planning	KGf2	Bestaande situatie	De overheid stelt dat de uitstoot nu minder moet, en niet pas over enkele jaren. Het sluiten van Kooks- en Gasfabriek 2 is dan het meest voor de hand liggend. Wanneer kan Kooks- en Gasfabriek 2 dicht?	Als onderdeel van het project Heracless-Groen Staal gaat de KGf2 voor 2030 uit bedrijf. Naast dit project nemen we tot 2025 in het kader van de Roadmap Plus maatregelen om de emissies te beperken en de leefomgeving te verbeteren.
293	Planning	KGf2	Transitiefase	Wanneer worden de Kooks- en Gasfabriek 2, Hoogoven 6 en 7 gesloten?	Het project Heracless-Groen Staal is erop gericht om de nieuwe installaties voor 2030 in bedrijf te nemen en dan ook de Hoogoven 7 en de Kooks- en Gasfabriek 2 te sluiten. Daarnaast nemen we in het kader van Roadmap Plus tot 2025 een pakket aan maatregelen waarmee we emissies reduceren. We hebben de huidige installaties nodig om de investeringen in de nieuwe installaties mogelijk te maken.
294	Planning	Planning	Alle	Hoe ziet de planning er uit?	De projectplanning wordt momenteel herzien op basis van besluitvorming rond de project scope als uitkomst van het participatieproces en de project review. Na de zomer wordt een nieuwe planning verwacht.
295	Planning	Planning	Alle	Vooraf zekerheid binnen halen en vast leggen dat alle betrokken partijen (binnen en) buiten Tata Steel de termijnen kunnen aanhouden, dus bijv. dat OD NZKG voldoende kennis en menskracht heeft om alle beoordelingen te kunnen doen resp. vergunningen kan afgeven resp. kan reageren op bezwaren in de gestelde termijn, dus ook Raad van State en rechtbank/gerechtshof en Provincie en gemeentes.	Als Tata Steel stellen we de vergunningaanvraag en het milieueffectrapport (MER) op. De formele procedure en de planning is afgestemd met de provincie Noord-Holland en de Omgevingsdienst. Zij zijn voorbereid op de formele procedures. Het is niet aan Tata Steel om uitspraken te doen over de capaciteit bij de overheid.
296	Planning	Planning	Alle	Waarom duurt het tot 2030? Kan het niet versnellen?	We bereiden nu de vergunningaanvragen voor om ze zo spoedig mogelijk in te dienen. We streven ernaar om in 2026 vergunningen definitief of onherroepelijk te hebben en mogelijk te beginnen met de aanleg en bouw. Met de overheden bespreken we de mogelijkheden om de procedures niet langer te laten duren dan nodig is.
297	Planning	Planning	Alle	Wanneer is het point of no return voor het project?	Dat is de finale investeringsbeslissing, die ligt in 2026, maar voor die tijd gaan we vanaf eind dit jaar en verder in 2024 al enorme investeringen doen.
298	Planning	Planning	Alle	Wat is er nodig om de projecten te versnellen ?	Het is moeilijk om het project verder te versnellen, want van het project moet eerst een vrij gedetailleerd ontwerp worden gemaakt als input voor het vergunningentraject (1 -2 jaar). Het vergunningentraject duurt ongeveer 1 tot 2 jaar. Pas als er een vergunning is kan de bouw daadwerkelijk van start gaan. De bouwfase van het project is ongeveer 3 jaar. Voor het uit productie nemen van een hoogoven moeten de nieuwe faciliteiten betrouwbaar draaien. Dit geeft een totale projectperiode van 6 - 8 jaar.
299	Planning	Planning	Alle	Welke concrete stappen staan er op het programma voor het komende jaar?	Komend jaar gaan we voor de bestaande situatie verder met de uitvoering van de maatregelen uit Roadmap plus. Voor Heracless- Groen staal verwerken we de reacties uit participatie in notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) zoals we die in aanloop naar het uitvoeren van het milieueffectrapport (MER) opstellen en publiceren. In die stappen vindt eveneens participatie plaats.
300	Planning	Planning	Anders	Er moet veel gebeuren en dan is 2030 eigenlijk al best wel snel.	Voordat de nieuwe installaties volledig operationeel zijn moet er inderdaad nog veel gebeuren. Naast het verder uitwerken van de techniek is het aanvragen van de vergunningen en het opstellen van het milieueffectrapport (MER) een belangrijk onderdeel. We streven ernaar om die stukken zo spoedig mogelijk bij de Omgevingsdienst in te dienen.
301	Planning	Planning	Operationele fase	Er worden verschillende jaartallen genoemd waarin Tata Steel CO2 neutraal wil zijn, namelijk 2030 en 2045. Hoe zit dit?	Het eerste deel van Heracless willen we voor 2030 in gebruik nemen en het 2e deel voor 2035. We moeten dan echter nog meer maatregelen treffen om voor 2045 geheel CO2 neutraal te zijn. Dit project Heracless groen staal gaat echter over de fase tot 2030.
302	Planning	Planning	Transitiefase	De transitiefase duurt tot 2030, kan dit ook uitlopen?	Alles is erop gericht om de nieuwe installaties voor 2030 in gebruik te nemen en daarmee ook de positieve effecten voor het klimaat en de omgeving te realiseren. We kunnen geen garantie geven dat de planning niet uitloopt, maar doen er alles aan om het beoogde resultaat voor 2030 te halen.

303	Planning	Toekomst	Anders	Ga zo snel mogelijk vergroenen. Waar staat Tata Steel eind 2025 en eind 2027?	In 2025 zijn de maatregelen van Roadmap+ uitgevoerd en zijn belangrijke emissiereducties bereikt. Eind 2027 zal er – zoals het plan er nu uitziet – volop gebouwd worden aan de nieuwe fabrieken. De bedoeling is om de bouwfase voor 2030 af te ronden en de nieuwe installaties in bedrijf te nemen.
304	Planning	Toekomst	Anders	Waarom duurt fase 2 langer? Fase 2 ziet op 2030 - 2035, wat gebeurt er daartussen? Zorg voor goede informatievoorziening tijdens het traject maar ook in de uitvoeringsfase. Alle vaardigheden en kennis is in huis, nu alleen nog doorzetten!	Dit project richt zich op het project Heracless-Groen Staal en het plan is om dat voor 2030 te hebben afgerond. In ons streven om voor 2045 klimaatneutraal te zijn, hebben we de vervolgstappen al wel in beeld gebracht, maar die zijn nog niet in detail uitgewerkt. In het participatieplan staat dat we belanghebbenden gedurende het gehele project betrekken. Dat betekent dat ook in de aanlegfase bijeenkomsten zijn voorzien gericht op de uitvoering.
305	Roadmap plus	Geluid	Bestaande situatie	Hoe wordt de geluidsoverlast in relatie tot de warmbandwalserij aangepast?	De warmbandwalserij valt buiten het project Heracless-Groen Staal. Het programma Roadmap Plus is gericht op maatregelen aan bestaande installaties.
306	Roadmap plus	Geur	Bestaande situatie	Waarom is er nog steeds geuroverlast, ondanks de vermindering van 50 %? Wat is de exacte oorzaak van de geuroverlast?	Tata Steel neemt in het kader van de Roadmap+ en het geurbesluit diverse maatregelen om de geuremissie van de grootste bronnen te verminderen. Voor de stand van zaken wordt verwezen naar de website van Tata Steel Nederland. Enkele fabrieken die geuruitstoten, zoals KGF2 worden gesloten na oplevering van het HeraCless project. Bij de geuremissies die vergund zijn voor de toekomstige situatie kan niet uitgesloten dat er af en toe geurhinder wordt ervaren in de omgeving.
307	Roadmap plus	Geur	Bestaande situatie	Wat gaat Tata Steel in de tussentijd doen om de depositie te verminderen? Ik ruik vaak een rubbergeur als de wind verkeerd staat.	Zie de Roadmap+ maatregelen die zijn uitgevoerd en nog in uitvoering zijn.
308	Roadmap plus	Gezondheid	Bestaande situatie	In het Haarlems Dagblad staat een artikel over vervuilde speeltuinen waar bewoners een brief over hebben geschreven en geen antwoord op hebben gekregen van Tata Steel. Dit is onbegrijpelijk.	Het is uiteraard niet de bedoeling om brieven onbeantwoord te laten. Wij zullen binnen Tata Steel nog nagaan of er op dit punt nog brieven liggen die beantwoord moeten worden.
309	Roadmap plus	Gezondheid	Bestaande situatie	Lood staat niet apart genoemd in de Roadmap plus	In de Roadmap plus programma is expliciet vermeld dat Lood-uitstoot met 70% wordt verminderd ten opzichte van 2019. Overigens, is de looduitstoot tussen 2012 en 2019 al met 95% verminderd. Dus, eind 2023 is de looduitstoot met 98,5% verminderd ten opzichte van 2012.
310	Roadmap plus	Gezondheid	Bestaande situatie	Wij hebben enorm veel last van de geuren die vrijkomen bij het walserij proces. We maken ons zorgen om de stoffen die vrijkomen bij de WB2 voor onze gezondheid. Ik hoor mooie verhalen maar geen concrete plannen.	Geur is een van de milieuaspecten die wij onderzoeken. De warmbandwalserij valt echter buiten het project Heracless-Groen Staal en het project heeft daarmee geen effect op de warmbandwalserij. Het programma Roadmap Plus is gericht op maatregelen aan bestaande installaties.
311	Roadmap plus	KGF2	Anders	Kooksfabriek 2 heeft regelmatig ongere/rauwe kooks produceert waarbij zwarte wolken vol PAK's vrijkomen. Het produceren van ongere kooks is verboden en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied is hier op gaan controleren en handhaven. Tata Steel geeft zelf niet te kunnen voorkomen dat er geregeld rauwe kooks ontstaan. De derde Last Onder Dwangsom (LOD) loopt daardoor gestaag vol. De volgende stap die de Landelijke Handhavingstrategie voorschrijft, het intrekken van de exploitatievergunning. De uitspraak van de rechtbank Noord-Holland in het kort geding over het cameratoezicht bij de kookfabrieken van Tata Steel geeft hier al een voorzet toe.	Dit traject staat los van project Heracless groen staal.
312	Roadmap plus	KGF2	Bestaande situatie	Hoe kan de productie van Kooks- en Gasfabriek 1 worden opgeschaald, resulterend in het eerder sluiten van Kooks- en Gasfabriek 2?	Kooks en Gasfabriek 1 maakt geen onderdeel uit van het project Heracless-Groen Staal. Wij betrekken uw reactie wel bij onze aanpak in het kader van de Roadmap Plus.
313	Roadmap plus	Lucht	Bestaande situatie	Roadmap Plus project biedt onvoldoende zekerheid over de aanpak van de urgente milieuproblemen. Er is aanvullend op het Heracless-Groen Staal project een maatregelenpakket nodig (o.a. geavanceerde rookgas zuiveringstechnieken) om op korte termijn de uitstoot van Nox, PAK's, metalen en andere stoffen drastisch te verminderen.	De Roadmap Plus en de door u gevraagde aanvullende maatregelen daarop maken geen onderdeel uit van het project heracless-Groen Staal. Uw reactie betrekken we bij de verdere uitvoering van Roadmap Plus.
314	Roadmap plus	Planning	Bestaande situatie	Op welke wijze kan het project Roadmap Plus worden versneld?	De Roadmap Plus is een ambitieus plan met vergaande maatregelen die we tot en met 2025 uitvoeren. We kijken momenteel naar een mogelijke aanvulling op het bestaande programma. Deze maatregelen vallen buiten het project Heracless-Groen Staal.
315	Roadmap plus	Risico's	Bestaande situatie	Het alarm gaat iedere 2 uur af. In een goed lopend bedrijf zou het alarm toch niet zo vaak af moeten gaan?	Op het bedrijf zijn installaties die zichzelf in beweging zetten (automatisch). Mensen in de directe werkomgeving moeten hiervoor gewaarschuwd worden, daarom gaat dit alarm af. In het Roadmap plus programma is het aantal alarmen en het volume daarvan drastisch teruggebracht waardoor dit niet meer tot geluidsoverlast leidt.
316	Roadmap plus	Roadmap Plus	Bestaande situatie	Hoe verhouden Roadmap Plus en Heracless-Groen Staal zich tot elkaar?	Beide trajecten passen in de visie van Tata Steel om een schoon, groen en circulair staalbedrijf te zijn. Roadmap Plus staat voor de verzameling van maatregelen in het verlengde van de huidige en toekomstige staalproductie gericht op het milieu en reductie van emissies, geluid, geur, stof, zeer zorgwekkende stoffen en licht in de leefomgeving. De hierin beschreven maatregelen zijn vooral gericht op het verminderen van de impact en overlast op de korte termijn. Heracless is gericht op de transitie naar groen staal op de langere termijn. Dit gebeurt in meerdere stappen, waarbij de eerste stap in 2030 afgerond dient te zijn. Dan moet een deel van de staalproductie plaatsvinden met behulp van aardgas en waterstof. Hoewel beide trajecten gelijk lopen volgen ze een apart proces.
317	Roadmap plus	Stof	Bestaande situatie	Ik woon al tientallen jaren in Velsen. Ik denk dat behalve Tata Steel ook andere bedrijven verantwoordelijk zijn voor de vervuiling. Heeft Tata Steel onderzocht waar het op de kozijnen e.d. vandaan komt? Is de oorsprong in de uitstoot terug te zien?	Tata Steel analyseert al meerdere jaren klachtenmonsters op samenstelling. Tevens meten we sinds 2022 op dezelfde methode (SOM) als het RIVM de stofdepositie in de omgeving. Door het implementeren van maatregelen om de slakemissie tegen te gaan (bijvoorbeeld het plaatsen van de Roza hal) en overige maatregelen om de slakemissie te beperken zien we ook de afname van slakstof in de klachtenmonsters. Ook zijn er met behulp van de analyses van de klachtenmonsters maatregelen in gang gezet zoals bijvoorbeeld het plaatsen van het Windscherm rondom de kolenopslagen in het kader van de Roadmap+. Wij richten ons op het doel van 65% minder stofdepositie waar Tata verantwoordelijk voor is en proberen dit zo goed als mogelijk te monitoren. Wat de overige bedrijven doen is hun verantwoordelijkheid.
318	Roadmap plus	Transparantie	Alle	Het verdient de aanbeveling om voorzichtig te zijn met de Roadmap plus en de planning. Tata Steel moet beloftes wel waarmaken en communiceren met de omgeving als bepaalde zaken niet (tijdig) lukken.	Dat klopt. Tata Steel wil echter ook ambitieuze doelen stellen. Via onze website en onze voortgangsrapportage over de Roadmap plus houden we de omgeving op de hoogte van de voortgang. Alle roadmap projecten lopen op schema en leveren de beloofde reducties op.
319	Roadmap plus	WB2	Bestaande situatie	Wat gebeurt er met de Warmbandwalserij 2 als het groene staal proces is gerealiseerd?	De warmbandwalserij valt buiten het project Heracless-Groen Staal en het project heeft daarmee geen effect op de warmbandwalserij.
320	Roadmap plus	Windscherm	Bestaande situatie	Ik heb geen vertrouwen in het effect van een windscherm. Als steenkool nog een aantal jaar wordt gebruikt dan waait het over schotten heen. Misschien toch zinvol om loodsen te bouwen?	Windschermen bij opslag van kolen is BBT (Best Beschikbare Techniek). Uit modelering blijkt dat dit ook in onze situatie een effectieve methode is.
321	Veiligheid	Verkeer en bereikbaarheid	Operationele fase	Bij waterstof is ammoniak nodig. Hoe gaat dat en vormt de aanvoer van ammoniak een risico voor de omgeving?	Tata Steel is niet voornemens om ammoniak te gaan opslaan of om te zetten in waterstof. Dat is ook geen onderdeel van het project waar we nu mee bezig zijn. We gaan wel waterstof gebruiken en we besteden in het project en de onderzoeken veel aandacht aan de procesveiligheid en de veiligheidscontouren.

322	Verkeer en bereikbaarheid	Verkeer	Aanlegfase	Er zijn goede ervaringen met het vervoer van medewerkers bij de werkzaamheden aan de zeesluis. Zet tijdens de bouwfase elektrische pendelbussen voor ze in. Selecteer de chauffeurs uit de groep mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt - IJmond werkt. Deze bussen zijn ook in te zetten voor rondleidingen. Procesonderdelen die niet over de weg/door de tunnel kunnen, per schip aanvoeren. Maak ook gebruik van de Averijhaven.	De aanlegfase (bouwfase) duurt volgens de planning van 2025 tot ca 2028 Er worden verschillende scenario's onderzocht waarbij wordt gekeken naar de bereikbaarheid over de weg en aanvoer via het water. Voor de aanvoer over water kijken we naar een kade en het gebruik van de Averijhaven. De suggestie om daarbij met pendelbusjes te gaan rijden nemen we daarbij mee.
323	Verkeer en bereikbaarheid	Verkeer	Aanlegfase	Is er al zicht op planning van aanvoer materiaal? Aanvoer via het water? En hoe zit het met de verkeersbewegingen van site personeel? Antwoord door Tata is dat personeel in 3 shifts worden ingedeeld. Hoe zit het met de vrije tijd van het personeel, waar verblijven ze?	De aanlegfase (bouwfase) duurt volgens de planning van 2025 tot ca 2028 Er worden verschillende scenario's onderzocht waarbij wordt gekeken naar de bereikbaarheid over de weg en aanvoer via het water. Hierbij kijken we ook naar het benodigde personeel, de huisvesting en het vervoer.
324	Visuele aspecten	Natuur	Transitiefase	Het ontmantelen van fabrieksdelen gaat gepaard met meer geluid, stofontwikkeling en nachtelijk licht. De natuur wil net als wij ook slapen. Vaak wordt er groen licht gebruikt. Wat zijn uw maatregelen om deze factoren te minimaliseren?	Bij het ontmantelen van fabrieken en fabrieksdelen zullen wij de overlast naar de omgeving en voor de natuur om ons heen zoveel mogelijk willen beperken. Gebruik van aangepaste verlichting en andere maatregelen zullen zeker worden meegewogen. Hierbij speelt ook veiligheid een belangrijke rol.